

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Piotr. Craiului Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	OO	Előfizelési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	OO	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Alexandrii 31.	OO	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	OO	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

A láthatatlan kéz írása.

Dániel 5:24—28. v.

Mindnyájan hallottunk, vagy olvastunk már arról a láthatatlan kézről, amelyről Dániel próféta megemlékezik a maga könyvében. Az Ur Isten csodálatos módon adja tudtára Belsazar pogány királynak elhatározott ítéletét, mikor birodalmának előkelő embereivel együtt a jeruzsálemi templom elrabolt szent edényei között dőzsöl és tivornyázik. Azt is tudjuk, hiszen a világtörténelem lapjai félreérthetetlenül igazolják, hogy ama láthatatlan kéz által leírt ítélet nem üres képzelgés, hanem beteljesedett történeti tény, mert az egykor hatalmas khald birodalom összeroppanása királyával együtt valóban be is következett.

Vajjon korunk emberei, s ezek között mi kisebbségi sorsban élő magyar reformátusok, gondolunk-e néha erre a láthatatlan író kézre? Felrémlenek-e előttünk is a pogány királlyal szembeneső falra rótt szavak, amelyek egyesek és világbirodalmak vesztét, szörnyű katasztrófáit tartalmazzák? Áldott legyen az Isten, hogy gondoskodik számunkra is alkalomról, amely rákényszerít bennünket, hogy ama titkos írást ne csak észrevegyük, hanem annak értelmezését is megkíséreljük.

A véges idő folyamán ismét egy eltűnő és felhajnalodó ujesztendő határmesgyéjéhez jutottunk el. Mielőtt azonban lábaink a multból a jövőbe átlépnének, valami benső és lenyűgöző erő megállást parancsol és szó zendül felénk: adj számot sáfár a te sáfárságodról. Sokan megpróbálnak kitérni előle és a szilveszteri hangos mulatozással hallatlanná tenni. Nem lehet: a szó, mint mélységekből feltörő visszhang mennydörgő hangja kiált felénk, melyre még az alvó lelkiismeretnek is fel kell riadnia. S legyünk bár kökemény szivek, léha gondolkozásuak vagy hitetlenek, a megfutott ut végén visszatekintve, még egyszer szembe kell nézni önmagunkkal, tetteinkkel és mulasztásainkkal. Mint sötét árny

döbrent reánk multunk, s nincs judási fátyol, amellyel közülök csak egyet is eltakarhatnánk. Dideregve vesszük észre ama láthatatlan kéz irásának betűit: »Mene, mene, Tekel, Ufarszin.«

Magán és családi életünkben hamvadó félben van, ha ugyan már teljesen ki nem hamvadt az evangéliumi lélek tüze. A régi puritán erkölcs, az ősi sziklaszilárd jellem pusztulásnak indult közöttünk. Nagyon is átformálta városon és falun a legutóbbi öt-hat évtized a kálvinista magyart. Nemes, patinás típus voltunk egykor a hazában, míg ma lekopni kezd rólunk minden érték. Sőt úgy tetszik, hogy vallás, egyház és fajunk szeretete se állja már a tűzpróbát, amely elé a jelen idő kísértése állit. Abból a szent épületből, amelyet századok meleg könnye, omló vére védett és őrzött és amely zord napok viharai között fénylő magasságban ragyogott mindegyre több és több követ szakit ki változott helyzetünk. Mindezek miatt éreznünk kell, hogy az örök és igaz bíró mérlegén hiányosoknak találtatunk.

Emlékezzünk rá, hogy a régi Róma csak addig volt nagy és hatalmas, míg Lareseit és Penatéseit meleg gonddal és féltő szeretettel vette körül. Mihelyt levette szemét róluk, megnyitotta előtte a szomorú tragédia útja és bekövetkezett ránézve az elosztás, az Ufarszin, amelyet senki el nem kerülhet. Reánk is ez vár, ha idejében magunkra eszmélni nem akarunk és ismét meg nem ragadjuk annak hatalmas kezét, aki uttalan utakon, ezer veszedelem között eddig vezetett és megtartott bennünket, aki ma is ezt mondja: »Könyörülök azon, akin könyörülök és kegyelmezek annak, akinek kegyelmezek!« A szabadulás nem azé, aki akarja, sem azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené.

Testvérek, magunkat, egyházunkat és intézményeinket illetőleg drága kincsek letéteményesei vagyunk, amelyekért a súlyos felelősséget sem Isten, sem emberek előtt soha el nem háríthatjuk magunktól. Az esztendő megújulása nagy pillanatában kétszer is halljuk a figyelmeztető szót: ne szabjátok magatokat a világhoz, hanem változzatok át a ti elméteknek megújulása által, hogy megvizsgáljátok, hogy mi az Istennek jó, kedves és tökéletes akarat. Ez az egyetlen menekvés az ítélet elől, mely Damokles kardként fejünk fölött függ számtalan nagy gyarlóságunk és bűneink miatt.

Sulyok István
püspök.

Az egyházfegyelmezés ügye a magyar református egyházban.

Azzal biztak meg, hogy az egyházfegyelmezésről foglaljam össze mondanivalóimat és bocsássam szíves ítélete alá ugy az érdeklődőknek, mint az érdekelteknek. S miután annyiszor megirták már az egyházfegyelmezés történetét s illusztrációképen annyiszor vonultatták fel a konkrét fegyelmezési esetek egész fellegét, hogy unalmas lenne az elmondottakat ismét felmelegíteni és felszolgáltatni, — én Isten segítségével most azt a három kérdést óhajtom tisztázni, hogy: 1. mi az egyházfegyelem; 2. mi az egyházi fegyelmezés és 3. hogy áll ezeknek az ügye a magyar református egyházunkban?

A fegyelem nem egyéb, mint felelőségérzet, a gyermeknek az a felelőségérzése, hogy jelen van az édesatyja, tehát jó lesz annak akaratához alkalmazkodni. Az egyházi fegyelem szintén nem más, mint az Isten akaratának megérzése és emez isteni akarat szerint berendezett egyházas élet, ahol az ember észre is veheti, hogy az egyháztagok, épen úgy, mint egy nagyszerű hadsereg katonái, — fegyelem alatt vannak. S az egyéni életben és közéletben mindenütt az Isten akarata érvényesül, amely isteni akarat megkívánja, hogy egyházunkban *tiszta hitélet, tiszta erkölcsi élet* és a közös terhet viselő áldozatos élet legyen. Az ő törvényének tüzeiben megújult lelkeket kíván az Úr. S ha ilyen lelkek vannak már tulsúlyban egyházunkban, akkor ott már van egyházi fegyelem. De ha még a másik elem van tulsúlyban, mint ahogy általánosságban ezt mutatják a tünetek, — azért kell az egyházi fegyelem megvalósításához az egyházi fegyelmezés.

A *fegyelmezés* gyakorlásának két indoka van. Az *egyik* az, hogy Isten védi azt, ami az övé, a *másik* az, hogy az egyház is védi azt, amit Isten az Ő gondjaira bízott.

Isten védi, óvja az emberi lelket a bukás óta, vagyis Ádám és Éva végzetes fegyelmi vétsége óta, mert azt akarja, hogy a lélek ismét tisztává legyen s az egész emberi nemzetség az ő akarata szerint konszolidálhatóvá legyen. Vagyis, ha definiálni akarnók a fegyelmezést, nem más az, mint Isten akaratának érvényesítése a legmegfelelőbb eszközökkel, amelyeket kijelentésében rendelkezésünkre bocsátott e földön.

Isten fegyelmezéséből pedig úgy lett a földön tényleges gyakorlati fegyelmezés, hogy Isten eleitől fogva munkatársakat keresett magának, hogy ezek által a közegek által az Ő akaratát itt a földön érvényesítse és végre is hajtsa. Ilyen munkatársak voltak az ó-szövetség kegyes pátriarchái, főleg pedig Mózes, akinek Isten ki

is adta írásban az első tételes törvényt, amelynek magja, mint Isten akaratának pleromája: *a tizparancsolat*. Így lett a fegyelmezés alapja és fegyvere mindenidőkre az *Isten ígéje*, amely ige, az Isten akaratát prófétáló férfiaknak egész sorozata után testet is öltött és az idők teljességében megjelent a földön az örök fegyelmező *Memento*-ként Krisztus, mint Isten végérvényes akarata.

És amikor Isten a reformáció által a reformátoroknak és a hozzájuk tartozó embermillióknak feltárta az ige titkait, ezeknek a reformátoroknak első dolguk volt, hogy a hozzájuk szegődött gyülekezetek megvédésére fegyelmi törvényt készítsenek, amit különösen Kálvin, Genfben az életét is áldozni kész bátorsággal alkalmazott, Ábel hitével, aki nem félt, hogy Isten akaratának teljesítéséért agyon vágja Kain, és az ő népe.

S ugyanezen ígével kereste és találta meg Isten a maga munkatársait a magyar református egyházban is, akik már 1555-ben, a II. erdődi zsinaton a bibliára támaszkodó szövegszerű egyházfegyelmezési szabályzatot kodifikáltak s ettől kezdve egészen mostanáig, tehát a XX. század elején készült egyházi Törvénykönyvünkig egyetlen ilyen törvényalkotásból sem maradt ki az egyházfegyelmi szabályzat, csupán csak elsenyvedt és olyan szűkre zsugorodott össze, hogy a legutolsó Törvénykönyvben már alig maradt egy néhány félénk sor, ami épen csak magnak maradt meg, hogy az egész ki ne vesszen.

Az elsenyvedés okát megint az oknyomozó történelem állapította meg, de tudjuk, hogy az ellenreformáció, s a katolikus fejedelmi jogar, majd a szabadságmozgalmak, a független polgári bíráskodás, az állami anyakönyvezés, a polgári házasság nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy az egyházi fegyelmezés előbb elhalkult, majd pedig egészen elhallgatott.

A bajok pedig, főleg a legujabb időben úgy hitvallásos, mint szociális és anyagi téren annyira megnövekedtek, hogy a vezetők, mint Isten hivatalos és hivatásos munkatársai nem várhattak tovább, hanem akcióba léptek és az egyház megmentése végett visszatértek az eredeti reformációi alaphoz.

Az Heidelbergi Káténk ugyanis arra a kérdésre, hogy mik a mennyország kulcsai, azt a feleletet adja, hogy: a szent evangélium hirdetése és az egyházi fegyelmelem, amellyel a mennyország a hívőknek megnyitja, a hitetleneknek pedig bezárja. (83. kérdés.) A 85. kérdésre adott felelet pedig az evangélium alapján megirt tökéletes egyházi fegyelmi szabályzat. Ennek alapján készült el a mi egyházfegyelmi szabályzatunk is, amely 1937 jan. 1-én életbelépett.

S most kell feltenni a harmadik kérdésünket: Hogy áll ennek

a fegyelmi szabályrendeletnek az ügye a református egyházban? Amire majdnem azt kell válaszolnunk, hogy nagyon rosszul áll, mert minden gyülekezetben másképen fogják fel és másképen hajtják végre, ha egyáltalában végrehajtják.

(Vége köv.)

Unum corpus sumus in Christos.

Az evangéliumi világszövetség (World, s Evangelical Alliance) 1938 január 2—9-ig tartja meg egyetemes imahetét, melynek tárgysorozatát teljes egészében dr Mott R. János készítette.

(Amennyiben késedelmesen érkezett hozzánk a megkeresés, csak a lap megjelenésétől kezdve közöljük a tárgysorozatot.)

1938 január 6. Csütörtök. Missziók.

Hálaadás: A nem keresztyén nemzetek között a Krisztus felé közeledő mozgalmakért. Az ázsiai, afrikai és latin-amerikai ifjú egyházak fejlődéséért.

Könyörgés: Hogy minél több fiatal férfi és nő szentelje életét Krisztusnak a külmisszióban. A Hangcsauban, Kinában 1938. őszén tartandó missziói konferencia sikeréért. Hogy a különböző missziói munkák együtt működjenek.

Olvasandó: Máté 9: 35—38; I. Kor. 12: 4—20.

1938 január 7. Péntek. Itthoni élet és nevelés.

Hálaadás: A vasárnapi-iskolai munka fejlődéséért. A vallásos nevelés előtérbe kerüléséért. A keresztyének között növekvő gondosságáért, a családi élet letörése, a családi kegyesség és áhitat és az ifjúságot fenyegető veszedelmek tekintetében.

Könyörgés: Hogy keresztyén tanítók és tanárok ne csak tárgyaiknak kifejtésével, hanem a tanulók hitének és jellemének kifejlesztésével is törődjenek. Hogy a keresztyén diákmozgalmak a különböző tanintézeteket a keresztyénség bástyáivá avatni segítsenek.

Olvasandó: Csel. 20: 18—21: 28—35; II. Tim. 1: 3—9; I. Tim. 4: 6—16.

1938 január 8. Szombat. Belmissziói és a zsidók üdvözülése.

Hálaadás: Azokért az evangéliumi munkásokért, akik városokon és falvakon, a legnehezebb pontokon küzdenek az evangéliumért. A Keresztyén-zsidó Közeledés Nemzetközi Bizottsága munkájáért a zsidók evangelizációja terén.

Könyörgés: Olyan egyénekért, akik a zsidók és más fajok

közötti surlódások megszüntetéséért küzdjenek. Azért, hogy támadjanak vezetők a belmissziói problémák megoldására.

Olvasandó: Róm. 9: 30. Róm. 10: 13. Zsolt. 113.

1938 január 9. Vasárnap.

Közös urvacsoravétellel ünnepi istentisztelet. Alkalmi beszéd tárgya: Ut omnes unum sint!

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Nagy Lajos, volt ibrányi lelkész, Szabolcs vármegye főlevéltárosa nov. 24-én súlyos szenvedés után Debrecenben elhunyt. Bár világi pályán működött, azért — mint a nyiregyházai egyház segédlelkésze harmadfélévtizeden át ezen a pályán is tovább szolgálta nagy hűséggel és jóságos szívével az Urat. Jósága kincseit mind szétosztogatta, magának nem tartott meg semmit. Felejthetetlen emléket hagyott maga után a szivekben. Temetése Nyiregyházán volt a ref. templomból.

Szlávik Mátyás, aranydiplomás doktor, az eperjesi ev. theologia egykori tanára dec. 3-án Rákossentmihályon 77 éves korában elhunyt. Tudományos munkásságáért a Magyar Tud. Akadémia a Kazinczy-éremmel tüntette ki.

HIREK

Püspökünk Bucureștiben. Főtiszteletű Püspök urunk a múlt hó elején, dec. 7—10. napjain Kovács József egyh. ker. pénztárnok kíséretében különböző ügyek elintézése végett Bucureștiben volt, hol hosszas tárgyalásokat folytatott az egyes minisztériumokban. Egyik — a lelkészi karra nézve életbevágóan nagyon fontos, — ügy volt a kongrua felemelésének kérdése. Ebben a tekintetben egyelőre 12 százalékos emelést sikerült elérni decembertől kezdve, de ígéretet nyert arra nézve, hogy az új költségvetési évtől kezdve jogos kérésünk a lehetőség szerint méltánylásra talál. Ugy egyházkerületünk, mint lelkészi karunk csak hálaival gon-

dolhat püspök urunkra, hogy magas kora ellenére is felvette az — éjszakai utazásokkal tetézett — fárasztó ut terhét, csak-hogy egyházunk érdekeit érvényre juttassa.

Lelkészbekiktatás. A hosszabb idő óta üressedésben levő Fizes-i missziói lelkészi állásban Müller Béla egyhangú meghívással megválasztott új lelkipásztort december hó 12-én iktatta be Keresztes József e. m. főjegyző, aki Malakiás 2, 7. v. alapján szólt a gyülekezethez és új lelki pásztorhoz. Az új lelkipásztor I Kor. 13. r. alapján tartotta meg beköszöntő beszédét, melyben bizonyosságot tett, hogy ebben a gyűlölködő, istentagadó világban krisztusi szere-

tettel akarja szolgálni református anyaszentegyházát és szórvány-gyülekezetét. A szépen felépített és gyülekezetet magával ragadó nagyhatású beszéd után, az istentisztelet végeztével disz presbiteri gyűlés volt. Ezután az üdvözlések következtek: Dr. Szathmáry Lajos e. m. főgondnok az egyházmegye, Keresztes József lelkészi kar, Fekete Albert gondnok az egyház Major Béla tanácsbíró a zerindi egyház, Törmösváry Imre a boksa-romanoi fiók egyház, majd a község bírása a község, az áll. iskola igazgató tanítója az iskola és Derzsi Ferenc ny. igazgató a katolikusok nevében köszöntötték a új lelkipásztort, ki meghatottan mondott köszönetet a mindenfelülről megnyilatkozott bizalomért és szeretetért. Isten áldása legyen az új lelkipásztoron és gyülekezetén.

Lelkészbekiktatás Tamásdán. December 19-én iktatta be Tamásda-i lelkészi állásába Szücs Istvánt, Czapfalvy József a szalontai egyh.-megye aljegyzője. Örömmünnepe volt ez a társdai reformátusoknak. Egy egész éven keresztül harcoltak, hogy eljussanak a győzelem napjára. A pártokra szakadt gyülekezet meg is elégezte a harcot. Békére vágyik. Ennek a békére való törekvésnek adott kifejezést a bekiktatás napján. A kis templom zsufolásig megtelt hivekkel. Az ének magasan szárnyalt, mely hű kifejezője volt a szív érzéseinek: »Áld és dicsér téged, mert lelkipásztort minékünk is rendelt szent Felséged.« Szücs István a Jel. 3: 20. alapján tartotta meg beköszöntő beszédét. Lelkipásztori programja: Hirdetni Azt, aki az ajtó előtt áll és zörget. A délutáni istentiszteleten Nagy István vándori

lelkész — mint beszólgáló lelkész — hirdette az ígét Ezékiel 37: 1—10 versei alapján, kérte a gyülekezetet, hogy egyetértő munkával induljanak neki az új, a szebb, a boldogabb egyházi életnek megteremtésére. Szép sikert aratott a Kiss Ferenc vezetése alatt álló vegyeskar valamint a vándori-i tiszteletes asszony és Nagy Lenke énekduettje. Isten tegye áldottá e napot a gyülekezet és a pásztorok életében.

Lelkészbekiktatás Tótiiban.

December hó 19-én iktatta be Szabó Zoltán esperes, Mihályi Zoltán volt érmihályfalvai ref. s. lelkészt a néhai Kovács Lajos halálával megüresedett tóti-i paróchiába. A bekiktatás egyszerű, de bensőséges keretek között ment végbe. A reggeli vonattal érkező esperest és kíséretét lovasbandérium fogadta. Lovaslegényektől kísérve egész kocsisor indult tóti felé s mikor a menet az ünneplő község határához ért, egy küldöttséggel élén Mészáros Lajos gondnok megkapó beszéddel üdvözölte az új lelkészt, ki mélyen meghatva válaszolt a keresetlen szavakkal, szívből fakadó üdvözlésre. A festői látványt nyújtó menet a paróchia udvarára egy diszkapu alatt vonult be, hol új lelkipásztort Orbán Lajosné ref. tanítónő üdvözölte igen meleg és megkapó szavakban. Az ifjú lelkész az üdvözlésekre könnyeket fakasztó melegséggel válaszolt. Csakhamar megszólaltak a templom harangjai s a templomot a hivek és a vendégek zsufolásig megtöltötték. Ének után Szabó Zoltán esperes mély gondolatokban gazdag beszéd kíséretében iktatta be Mihályi Zoltán új lelkészt. Az új lelkész beszédében Luk. ev. IV. 18, 19, 20 v. alap-

ján kifejtette, hogy teljes mértékben érzi azt a missziót, melyre őt a Gondviselés ezekben az adventi napokban elküldötte. Igazi lelkipásztor akar lenni, aki életét, sorsát teljesen gyülekezetéhez kötötte. Ott akar lenni hivei mellett mindenben. Vigasztalni a szomorkodókat, bátorítani a csüggedőket s felkarolni az árvát, s elhagyottat. A szónoki készséggel előadott nagyhatású beszéd után, buzgó imájában Istennek gazdag áldását kérte a gyülekezetre — magának pedig erőt kitartást a reábizott lelki munka dicsőséges véghezvitelére. Délben közebed volt, melyen ott volt a község polgári vezetősége faji és felekezeti különbség nélkül, kik felköszöntőikben az egy Istenben való, testvéri találkozás és megértés gondolatát fejezték ki. — Délután templomi ünnepély volt, melyen az ének után Kovács József micskei lelkész mondott mély buzgóságtól áthatott imádságot. Majd egy szavalat után Tóth Zsigmond érmihályfalvai ref. ig. tanító ünnepi beszéde következett. A beszéd lényege az volt, hogy ma csak Kelet Ghandijának lelki készültségével szabad a testi és lelki nyomorúság betegágyán fetregő nép közzé menni. Ezután szavalat majd Silye Péter érmihályfalvai gondnok beszéde következett,

aki érzékeny szavakban vett bucsut egyháza szeretett és nagyrabecsült volt segédlelkésztől. Éneklés után a gyülekezet egy lelki hatásokban és áldásokban gazdag nap emlékével hagyta el a templomot. Isten áldása legyen az új lelkészen.

Teologusok segélyezésére a férfi és nőszövetség Nadlac befizetett együtt 300 leit. Ezen kicsiny egyházközség belmissziói intézményei mindenévben meg hozzák áldozatukat a jelzett célra.

Megjelent Debreczeni István: »A BIBLIA NŐALAKJAI c. könyve. Ára 100 Lei. Kapható az ár előzetes beküldése ellenében, vagy az állami fizetéskiegészítésből való levonás felhatalmazásával a temesvári lelkészi hivatalban.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Istentől megáldott, boldog új esztendő kívánunk lapunk munkatársainak és olvasóinknak.

Cz... J., T.-e. A könyv ismeretése helyszüke miatt kimaradt. A következő számunkban hozzuk.

Társszerkesztők :

Ardai Aladár, Bokor Sándor.
Boruzs Lajos, Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

8587—1937-I. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli Nt. Esperesi és Lelkészi Hivatalnak.* A Vallás- és Művészetügyi Minisztérium 1937. dec. 23-ról keltezett 35137—1937. sz. leiratával megküldte hozzám a Légügyi és Tengerészeti Minisztériumnak országunk passzív légvédelmére vonatkozó rendelkezését. A Légügyi és

Tengerészeti Minisztérium országunk passzív légvédelmére vonatkozó gyakorlatokat szándékszik bevezetni, 1938. január 1-től.

Ezeket a gyakorlatokat az egész ország területén ugyanazon napon és ugyanazon órában a következő sorrendben fogják végezni:

1. *Riadó.* 1938. január 9-én 13 óra 30 perckor és 21 óra 30 perckor az összes harangok, szirénák, villamos csengők, megafonok stb. fujni fogják a riadót, a passzív védelmi Szabályzat 50. cikke szerint, vagyis a hosszú és ismételt hangok 3 percig szólnak. Tíz perc múlva ugyanolyan eszközzel megadják a riadó befejezését 3 percig tartó rövid és ismételt hangokkal. Ennél a gyakorlatnál a lakosság mint szemlélő vesz részt.

2. *A világitásnak az eloltása.* A riadó megadásával egyidőben éjszaka 21 óra 30 perckor végre kell hajtani a világitás eloltását is, a villamosművek és helyi gázművek megállapított tervei szerint.

Ennél a gyakorlatnál a lakosság a belső világitás elrejtésével vesz részt olyan értelemben, hogy lehuzza a redőnyöket és bezárja az ablaktáblákat, hogy semmiféle fényt ne lehessen látni, amíg a riadó tart.

A légi támadás semmiféle részletét nem fogják gyakorolni, hanem csak a közönséget akarják hozzászoktatni ahhoz, milyen intézkedéseket kell tennie légi veszedelem esetében.

Fenti rendelkezést azzal hozom tudomására az összes Nt. Lelkészi Hivataloknak, hogy a helyi hatóságoknak fenti rendelkezéssel kapcsolatos utasításait szigorúan vigyék keresztül a gyülekezetben. E rendelkezésről gyülekezeteink tagjait 1938. évi január 9-én tartandó délelőtti istentisztelet alkalmával a szószékről tájékoztassák. Ugyancsak a helyi hatóságok utasításai szerint kell a fent jelzett időben a templomi harangot megszólaltatni. Oradea, 1937. december hó 29. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k. püspök.

5—1938-I. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli Nt. Lelkészi Hivatalnak.* Lupaş I. tanár, vallás- és művészetügyi miniszter úr, abból az alkalomból, hogy átvette tárcája vezetését, az összes keresztyén egyházak fejeihez újévi körlevelet intézett. Hangsúlyozza, hogy maga Őfelsége a kormány eskütétele alkalmából mondott beszédében a kormányzás alapelveül ezt a jelszót tüzte ki: Krisztus, Király, Nemzet. Kijelenti, hogy — az államegyházzal egyidőben — az összes többi keresztyén egyházaknak állandó gondját fogja viselni, hogy drága hazánk összes Krisztusban hívő fiainak erkölcsi megújulását, mint ideált együtt közelítsük meg. Mint bármely együttműködés elengedhetetlen feltételét kéri mindenkitől a Románia szent és állandó eszményeivel való teljes azonosítását. Bő lelki áldásokkal teljes boldog újévet kíván a jó Istentől.

Ezt az újévi jókívánságot adom át ezennel a vezetésem alatt álló egyház összes hivatalosainak és hiveinek. Nagyvárad, 1937. december 31. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

8574—1937-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli nyilvánossági jog nélküli elemi iskolának.* 1938 január hó folyamán az összes cimben említett iskolák foiyamodjanak a nyilvánossági jogért a következő módozatok szerint:

1. Folyamodvány. Domnule Ministru, Subsemnații susținători ai școalei prim. ref. din..... cu onoare vă rugăm să binevoiți a acorda dreptul de publicitate acestei școli care a funcționat dela (az iskola alapítási éve) până la (a nyilvánossági jog megvonásának éve) cu drept de publicitate, iar dela această dată pe baza ord. Min. No. (a nyilvánossági jogot olvonó miniszteri rendelet száma) fără drept de publicitate. 8 plus 1 bélyeg.

2. A miniszteri autorizációs rendelet másolata belkörüleg hitelesítve. 7. plus 2 b.

3. A magánvizsgálatok eredménye. Tabloul rezultatului examenelor particulare ținute la șc. prim. ref. din..... a következő rovatokkal. Anul școlar No. elevilor prezințați la examen. Promovați. Repetenți. Observație.. 2 plus 2.

4. Az iskolatermek vázlata a méretek feltüntetésével: Schița sălii de cl. No..... situată în..... Str..... No.....

A vázlaton fel kell tüntetni a méreteket: Dimensiunile (hosszuság) (szélesség) = m² (hossz.) (szél) (mag.) = m³
..... x x x
bun pentru elevi după cubaj (v. după suprafață). Csak a kisebbik számot ismerik el. 2 plus 2.

5. Orvosi vagy községi bizonyítvány arról, hogy a tanterem megfelel egészségügyi szempontból. 14 plus 2.

6. Ha van, olyan lát. jkvi kivonat, amely igazolja, hogy minden egyes tanerőnek van külön tanterme és hogy azok megfelelnek a pedagógiai követelményeknek. 2 plus 2.

7. Nyilatkozat, hogy a fenntartónak megvannak a szükséges alapjai a fenntartásra. Declarația. Subsemnații reprezentanți legali ai comunității bisericesti din conform Reg. Inv. Part. 13 d IV. declarăm că avem fondurile necesare pentru susținerea școalei primare ref. 2 plus 2.

8. Ha van olyan látogatási jegyzőkönyvi kivonat, amelyik igazolja, hogy megvan a szükséges tanfelszerelés. 2 plus 2.

9. A butorzat és tanfelszerelés kimutatása az el. isk. szabály 320 és 321 fej. szerint. (Lásd egyh. isk. lát. jkv. 7 és 8 pont.) 2 plus 2.

10. A tanszemélyzet kimutatása (egy tanerős iskolánál legalább egy titular provizoriu, több tanerős iskolánál 2 titular provizoriu tanerőt kell kimutatni.) 2 plus 2.

11. Nyilatkozat arról, hogy az iskola tanterve egyezik az állami iskolakéval. Declarația. Subsemnații susținători ai școalei prim. ref. dfn..... declarăm că la școala noastră se aplică programa analitică a școalelor de Stat atât ca întindere de materie cât și numărul de ore de cursuri. 2 plus 2.

12. Látogatási jegyzőkönyvi kivonat annak igazolására, hogy az iskolai iratok a legteljesebb rendben vezetik. 2 plus 2.

13. Nyilatkozat, hogy a beiratásokat pontosan az állami iskolai szabályzat szerint végzik. Declarația. Subsemnații susținători ai școalei prim. ref. din..... declarăm că inscrierile și cursurile se fac întocmai după regulile stabilite de regulamente pentru elevii școalelor Statului și la datele fixate pentru aceste școale. 2 plus 2.

Ezeket a folyamodványokat úgy kell beküldeni a püspöki hivatalhoz, hogy azok 1938 jan. 31. előtt az illetékes főigazgatóságokhoz beadhatók legyenek. Oradea, 1937 december 28. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k. püspök.

8550—1937-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi nagytiszteletű esperesi hivatalnak és tanítói körü értekezletnek.* Egyházkerületi közgyűlésünk 1937—38-f határozatával elrendelte a Czina-féle ABC átdolgozását és új kiadását.

Hogy az átdolgozás az egész tanítószeg kivánságainak figyelembevételével történhessen, a tanítói körü értekezletek szabályzatának 11-ik pontja értelmében elrendelem, hogy az összes körü értekezletek legkésőbb f. é. febr. 28-ig tárgyalják le a Czina-féle ABC. átdolgozásának kérdését és ezen tárgyalás eredményeként kialakult véleményeket határozati javaslat alakjában terjesszék be az esperesi hivatalba. Az esperes urak gondoskodjanak az összes körü értekezletek véleményének beszerzéséről és azokat terjesszék be, az egyházmegyei tanügyi előadó összesítő véleményével együtt a püspöki hivatalhoz legkésőbb 1938 március 15-ig.

Utbaigazításul közlöm a következőket:

Nem teendő kritika tárgyává a fonomimikai rendszer alkalmazásának helyes volta. Egyelőre ezt a rendszert, mint a magyar írás-olvasás tanításának kialakult legjobb rendszerét meg kívánom tartani, s újításokat csak a vonatkozó kísérletek befejezése után engedek bevezetni, a mi helyzetünket pedig nem tartom alkalmasnak kísérletek végzésére.

Nem teendő kritika tárgyává a tankönyv bősége, mert az anyag bősége a tanítónak nagyobb választást enged.

Fölösleges kritika tárgyává tenni az esetleges eltéréseket a legújabb helyesírástól. mert azokat a korrektúra automatikusan kijavítja.

Föltétlenül megbeszélendők a következők:

Nem volna-e indokolt a fedőlap kicserélése művészesebb de egyszínű rajzzal?

Nem volna-e indokolt az írott szövegek kicserélése a kaligrafikus (névjegyírású) írásminták helyett, a gyermekírást utánzó írásmintákkal?

Van-e praktikus jelentősége a nagybetűknél alkalmazott levelezéseknek, esetleg van-e közöttük javítani való.

Melyek azok a szavak ill. mondatok, amelyeket nehézkes fogalmazásuk és rossz hangzásuk miatt a gyermekek nem értenek vagy nem tudnak elolvasni?

Esetleges javaslatok az olvasmányok sorrendjének vagy egyes olvasmányoknál a betűtípusok megváltoztatására, új betűtípusok bevezetésére.

Esetleges javaslatok a kevésbé sikerült mesék és bibliai történetek átfogalmazására. Itt azonban a tücsök és hangya meséjének eredeti alakjába való visszaállítására nem teendő javaslat. Oradea, 1937 december 28. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k. püspök.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Jud. Bihor

Tinca

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

MI, ELKÉSZURAKNAK SZ. FIGYEL MÉBE AJÁNLOM

református papi szabóságomat

Felöltséggel készítek ORLE (Szánthó) palástot; palást-átalakítást, u. m. selymezést, lerakást. A palást-arak főveggel együtt minőség szerint 2500—5500-ig változóak. Távolabbi paróchiákra személyesen is elmegyek. Postai megrendelést pontosan teljesítek. Eselleges információért a helybeli lelk. hivatalhoz sziveskedjenek fordulni.

Tisztelettel:

ALAPÍTÁSI ÉV 1897.

CSAPÓ LAJOS
papi szabósága

SATU-MARE, Ștefan cel mare No. 7.

Egyházkerületünk kiadásában megjelent
KISBETUS HANGJEGYES ÉNEKESKÖNYV

szines és fekete vászonkötésben ára 60 Lei

KÁLVIN-KÖNYVNYOMDA

Tulajnosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA Dr. LAZAR AUREL 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületben

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

REFORMÁTUSOK LAPJA

Organul Oficios al Eparhiei Reformate a Pietrei Craiului

Primredactor : DEBRECZENI I. Redactor responsabil : KOVÁCS J.

Mint elveszett juh.

(A CXIX. zsoltár üzenete.)

Akármilyen magasztosan komor legyen is ennek a hosszú zsoltárnak a hangulata, mégis át, meg áttör annak borulatán egy-egy meleg napsugár, ami erőt és biztatást nyújt az emberi léleknek.

Legjőlesőbbben tapasztaljuk ezt a legutolsó versnél. Amíg ugyanis Isten törvényének zordon fenségét méltatja a zsoltáros 175 versen keresztül, azt várná a végén az ember, hogy szentséges buzdítás harsonájába fog az elhalni. Nagy meglepetésére a figyelőnek, mélységes bűnvallomásban fejeződik be. Mintha csak azt akarná mondani, akármilyen dicshimnusz zengjen is az ember Isten törvényének szentségéről, mégis csak annak őszinte bevallása a döntőfontosságú életében, hogy *nem tartotta azt meg*.

A módja is igen tanulságos, ahogyan a zsoltáriró ezt a bűnvallomást kifejezi. Egyáltalában nem tuloz. Nem vallja magát se jobbnak, se rosszabbnak, mint amilyen a valóságban. Bevallja, hogy *eltévelyedett*. Isten törvényét mégse felejtette el végképen.

Jólesik minékünk ez az igazmondás. Se nem kicsinyíti, se nem nagyítja lelki állapotát. Méltán elhidegülünk ugyanis az olyan embertől, aki nagy dicséretet zeng önnönszentségéről. És bár arra jobb szemmel nézünk tán, aki tulságosan súlyos ítéletet mond önnönvétkeiről, felemelőbb élményt azonban ez sem szolgáltat. Egyformán ölü mérég a hazugság valamennyi téren. A léleknek ugyanis tiszta igazság kell. Akárcsak a testnek tiszta levegő. A tulságos önelitélés különben is a legtöbbször fordított öndicséret szokott lenni.

Milyen találóan igaz ez a hasonlat az elveszett juhról. Hűségesen kifejezi a legtöbb ember lelkiállapotát. Vannak ugyan egyéb eltévelyedések is. Némelyik ember úgy szakad el jó Istenétől, mint a dühös farkas; a másik meg úgy, mint az alattomos róka; ismét

másik ugy, mint a csökönyös öszvér; avagy szilaj csikó. A nagy többség azonban ugy, ahogy az eltévelyedett juh.

Miért vagyunk ugyanis mi lelkiképen még most is ott, ahol vagyunk és nem előbbre? Miért nem lettünk egy év óta jobbak, igazabbak, tisztábbak, nemesebb lelkűek, szeretőbb szívűek? Miért hull a porba beteljesületlen a legtöbb reményünk?

Az egyetlen igaz felelet rá: mert eltévelyedtünk. Isten áldott közellétéből elsodortattunk. Hogyha pedig visszatekintünk lelkiéletünk történetére, kevés szánszándékos eltévelyedést fogunk ott találni. Nem öntudatos makacssággal torzítottuk mi el életünket. Észrevétlenül tévelyedtünk el. Mint az őrizetlen juhok. Azt se tudtuk, mi történik velünk. Ujra, meg újra megtettünk olyasmit, aminek súlyos következményeit nem láttuk előre. Nem is nagyon kutattuk őket. Nem tudtuk, hogy mit cselekedjünk. Lelki vakok voltunk. Jólesett a kényelmesebb élet. Ösztönösen vonzódtunk feléje. Az élet bőségét aszerint mértük, hogy mennyit mondhatunk magunkéinak ebből a világból. Ugy cselekedtünk, mint az eltévedt juhok. A zöldebb fű után sóvárogta; nem tudva, hogy a legeslegzöldebb a csalóka ingovány szélén nő... Nem lettünk mi gonosz emberek, cégéres bűnöket sohse követtünk el, de hogyha az Isten törvényének szentségéhez mérjük magunkat, ijjesztően hijjával találhattunk.

Amikor a lelkek rádöbbennek erre, olyan hajlamosak a kétségbeesésre. Ez a szándéktalan eltévelyedés ugyanis súlyos következményekkel jár. Aki szelet vet, vihart arat. Az erkölcsi tehetetlenség sivatagába sülyed. Ott vergődik, küzköd, erőlködik még egy ideig,... aztán a fojtogató beletörődés, a lealacsonyító, leállatiasító lemondás ingoványába fojtja a lelkét. A legirtóztatóbb sors: a lelki halál áll be.

— — — — —
Két orvosság van ellene.

1. Akármilyen messze eltévelyedett is valaki Istentől, de hogyha a *lelki dolgok iránt való vágy* nem halt ki lelkéből egészen, újra visszatalálhat Istenhez. „*Mert a te parancsolatodat nem felejtettem el!*” — esdekel reménykedve a zsoltáriró.

— Lehet ugyan, hogy csapong még egy darabig, amíg az igaz útra rátalál, de végezetre mégis csak hazatalál Istenhez. Az emberi léleknek e szent epedése Istene után, ez a *lelki iránytű* biztosan hazavezeti.

2. Isten *kereső szeretete* a másik orvosság. „*Keressd meg a te szolgádat!*” — eseng a zsoltáros, mert bizonyosan tudja, Isten

nem dobta el magától végképen, akármennyire eltévelyedett is tőle. Isten atyai szeretetén *tul* nem tévedhetett el. A lélek összes erői közt ez a legesleghatalmasabb. Lelkünk mélységének egész sejtelmes világa tanubizonyságot tesz emellett. Felszáll onnan a hit hőfehér madara és láttára elszánt lépésre szánja el magát a lélek. Elszántan kitepi magát a lelki halál fojtogató karmai közül és Isten atyai karjai felé indul, mint az evangyéliomi tékozló fiú. És üdvösséget talál ott.

Ez a jövődő igazi útja.

Bokor Sándor.

Az egyházfegyelmezés ügye a magyar református egyházban.

Mi ennek az oka? Az, hogy Isten néhol talál munkatársakat, néhol pedig egyáltalában nem talál és így nem tudja elvégezni a fegyelmezést a gyülekezet által, hanem maga kezdi meg az ilyen helyen a fegyelmezést. Mert megkezdte, még pedig a maga házában, mint a szentírásban olvassuk. Ugy hogy már lehet, hogy el is késünk a fegyelmi szabályzattal, mert Isten már megkezdte a fegyelmezést. Az az állapot és helyzet állott elő, amelyet Jézus említ, amikor ezt mondja: Azért jöttem, hogy e világra tüzet bocsássak és mit akarok, ha az már meggerjedt? (Lukács 12, 49.) De annyi tény, hogy a fegyelmezést megkezdte az egyház vezetői nélkül is és ha beletekintünk egyháztársadalmi létünkbe, bizony igen súlyos dolgok akarnak ott kirobbani, amelyek most még takargathatók, mint a tűz, amikor begerjed, de ki tudja, sikerül-e egészen lokalizálni, vagy hatalmas tüzvész lesz belőle, amely hitéleti, erkölcsi és anyagi létünket egészen el fogja égetni.

Épen ezért még meg kell tenni, hogy megmentünk, ami még menthető. Nem kell félni, hogy hiveink száma fogyni fog, mert a baptisták számát az első időkben főleg, de most is a hitéleti, erkölcsi és teherviselési fegyelmezés impozáns szigorúsága tette tekintélyessé. És ne tagadjuk le, hogy az ő fegyelmezésük ma is imponál, mert nagy nehézségeik között is igyekeznek az elvet, de a színvonalat is megtartani.

Hol kezdjük meg hát a fegyelmezést? Az egyetlen helyes felelet az, hogy magunkon. Tehát, ha a lelkész és presbiterium vannak hivatalosan a fegyelmezést végezni elsőfokon, akkor az a lelkész és presbiter olyan legyen, aki hajlandó Isten akaratát átvenni, vagyis magát is alávetni minden feltétel és mentegetés nélkül a fegyelmelemnek. Az aranyat a tűz próbálja meg, az emberi lelket az

ige ítélete. S amennyi az ilyen presbiterek száma és sulya, annyit tud megvalósítani a fegyelmezésből a maga egyházában.

Ebből most már világos is lesz a fegyelmezés ügyének állása az egyházban. Mert ha van *egyházias életű* lelkészünk presbiterünk az már a saját magatartásával és példaadásával hitéleti, erkölcsi és anyagi téren megkezdte a fegyelmezést, mint Chrizosztomus János, aki azt mondta, ha az utcán hangtalanul sétálok, akkor is prédikálok. S ha például olyan 12 presbiter van egy bizonyos egyházban, amelyek mindenike megkezdte a maga fegyelmezését, — ott az egész egyházban meg kell, hogy induljon a tisztulás és újjászületés munkája. De én merem állítani, hogy az egyharmad rész is megindítja a tisztító erjedés és forrás munkáját.

Milyen legyen az a lelkész és presbiter? Olyan, aki már tudja, hogy az egyház értékei isteni értékek, amelyeket neki kell megvédeni. Mert Isten reábizta azt, mint a mi üdvösségünk szőlőjének ura. Hiszen a földi szőlő gazdája is, amikor érik a szőlő, csósztválaszt, vagy maga megy ki és védi az értékeit, hogy veszendőbe ne menjenek. Ilyen örökké tette Isten a presbitérium tagjait amikor rájuk bizta a fegyelmezést.

És végül ha már tüzről szóltam, amely meggerjedett és most már oltani kell, — ha gyümölcsérésről beszéltem, amit őrizni kell, most még vizről beszélek amelyen egy hajó uszik. Ez a mi egyházunk. A vizen, — a népek, nemzetek nagy tengervizén iszonyatos vihar kezd kitörni. S a mi kis hajócskánk már most úgy hanykolódik, hogy csak az erőshitűekben van még kitartás. A kishitűek félnek, vagy forronganak, követelőznek, vagy ami legrosszabb a közöny takarója alá bujnak és aludni akarnak.

A hanykolódó hajónak mindig szigorubb a törvénye, amely kényszeríti is a hajó utasait szigoru büntetés terhe mellett, hogy a hajó mentésében részt vegyenek. De hát ki is állna meg a viharos zátonyokon hanyódó hajón, aki dacolni akar a menteni akaró vezetőkkel, ki maradhatna meg azon, aki a hajó eresztékeinek recsegése között is dorbézolni akar, üzérkedik, kacérkodik, vagy henyél?

Ez a hajó a mi egyházunk, az a szigoru rendszabály a fegyelmi szabályrendelet. S az állapot ma az, hogy a hajót kell menteni elsősorban és nem az utasok kényelmét. A vihar seper s aki nem áll oda menteni annak lelke a hajóval együtt elvész.

Azt hiszem, mindenki megérti ebből, hogy mi most már a fegyelem, mi a fegyelmezés célja és hogy áll a fegyelmezés ügye református egyházunkban.

S megérti egyuttal a maga kötelességét is, ami nem más, mint alávetni magát az Isten akaratának és megkezdeni a fegyelmezést önmagából kiindulva az egész anyaszentegyházban.

S a kegyelmes Isten azt igéri, hogy így még meg lehet menteni református egyházunkat!

(Vége.)

Szenvedélyeink.*)

I. *A szenvedély fogalma.* Madách: »Csak én voltam bolond, hivén, hogy ily népnek kell szabadság.« Lelki értelemben véve nemcsak nem érdemeljük meg a szabadságot, nem is kell nekünk. Lelkünk csak rabságban tud élni; ha ur van felette: eszmények, célok. Róm. 7: 19. »...nem a jót cselekszem, amelyet akarok; hanem a gonoszt cselekszem, melyet nem akarok«. A szenvedély nem érzés, vagy tett, hanem ezeknek a foka, módja, jelzője, meghatározója. Még pedig a legnagyobb foka. (Tehát nincs erősebb, gyengébb szenvedély. Ez utóbbi már nem az.) Ez egyénenkint, a kor és vérmérséklet stb. szerint változik. Nagy emberek szenvedélyei nagyok. (Fosdick: »csak nagy országnak lehet nagy háboruja«. (A Mester jelleme. 81. old.) Wesselényi, Székely L. rádióelőadása a malájiakról.) A szenvedély a lélek telitetségi, az egész szellemnek, különösen pedig az akaratnak valamely ösztön, cél: eszmény által való annyira *teljes és állandó* megkötöttségi állapota, rabsága, hogy az ellenállhatatlan kényszerrel akar megnyilvánulni: kifejeződni érzelmben, vagy még inkább tettben. Továbbá: A szenvedély beidegződöttséget, a gondolatnak, eszmének az öntudatba, akaratba való teljes és maradandó beillesztődését, megszállottságot, ennek következtében olyan megbénulást jelent, mikor csak az a cél uralkodik, még pedig annyira zsarnoki módon, hogy csak pusztá eszközzé, végrehajtó szervvé akarja tenni az embert, aki különben nagyfoku igénlésével, teljes azonosulásával fanatikusan maga is akarja ezt. Tehát paradox módon: annyira megkötött a szenvedélyes ember, hogy a megkötöttség törvénye szabadságba, spontaneitásba: természetességbe lendít. (A kocsi gördül önerejéből. Magától cselekszik az ember. Nem tehet másképen. Az alany a szenvedélyt kiváltó eszmény.) A szenvedély bizonyos kizárólagosságot is igényel. A teljes embert akarja génybevenni. A szélsőségesség, valamint a megfontolatlanság vonása is ebből következik. Ahol középutra való törekvés, mérlegelés van, ott nincs szenvedély.

* Eszmecserét bevezető előadás vázlata ifjusági lelkitáboron.

II. *A szenvedély keletkezése.* Kempis T.: »Először pusztá gondolat ötlük az elmébe: nyomában erős képzelet támadt, erre gyönyörködés, erre gonosz indulat s eltökélt szándék.« (Krisztus követéséről. 26. old.) Innen már csak egy lépés a tett. A szenvedélynek lavinaszerűsége van. (Ravasz L. megállapítása a bűnnel kapcsolatban. A fájdalom misztériuma. Prot. Szemle XXVIII. 1: 3. old.) Ez a törvény az igenleges irányu szenvedélyeknél is megvan, csak az ember determináltságánál fogva nehezebben érvényesül. A Krisztusban ujjaszületett embernél azonban már másképen van. Tehát: minden gondolat, eszmény válhatik szenvedélyé. (A »végzetes lehetőség« (Makkai: A pusztulás mélye. Istennek nagyságos dolgai 112.) mellett Krisztás által isteni lehetőség is van.

III. *A szenvedélyek fajtái.* Ezért annyiféle szenvedély lehet, ahányféle cél uralhatja az embert. (A szenvedély értékjelző: Mondd meg szenvedélyeidet, megmondom, ki vagy.) Tehát a világnézettől függ: szenttelen, ösztönös (érzéki sz.) hedonizmus (Lukullus, alkoholizmus, dohányzás), utilizmus (vagyongyűjtés) idealizmus (hazaszeretet, az anyák igazi szeretete) stb. Általában: 1. nemleges: káros romboló, bűnös, állati: — sátáni szenvedélyek: 2. igenleges: hasznos, építő, szent, isteni: — Krisztusi szenvedélyek.

IV. *A szenvedéllyel szembeni magatartás.* Róm. 6:13. »Ne szánjátok oda a ti tagjaitokat hamisságnak fegyvereiül a bűnnek; hanem szánjátok oda magatokat az Istennek, mint akik a halálból életre keltetek és a ti tagjaitokat igazságnak fegyvereiül az Istennek«. Tehát: 1. a sátáni szenvedélyeket leküzdeni, az óembert megöldökölni; 2. a krisztusi szenvedélyeket megerősíteni, az ujembert felöltöztetni. Ezeket csak megérteni sohasem elég. A helytelenséget vagy helyességet belátni — még nem segít.

Hogyan járjunk el tehát? Gal. 5:16: »Lélek szerint járjatok, a test kívánságát véghez ne vigyétek...« I. Kor. 9:27: »Megganyargatom testemet, és szolgálává teszem...« Megbeszélésre: A szokás, az akarás, az eszközés, az edzés, gondolatbeli, külsődleges fegyelmezés, önuralom, önkormányzat szerepe. (Szabadidő felhasználása, képzelődés stb. A Zichy—Madách-gyermekek stb. foglalkoztatása.) Az óembert megöldökölni, a bűnös szenvedélyeket kiirtani nem elég. A lélek üresen nem maradhat. Luk. 11:21—26. (V. ö. Makkai: Az evangéliumi lakástörvény. Az elátkozott óriásokban.) Az új embert kell felöltözni. Önmagunkat önmagunkkal legyőzni nem lehet. Egy nálunk erősebbel: »gonosz szenvedélyeket csak más, hatalmasabb szenvedélyek által lehet kiűzni, és azt a lelket, melyet nem tölt be valami pozitív lelkesedés, biztosan lefoglalják a démonok.« (Fosdick: A Mester jelleme. 76. old.) »A gonosztól meg-

szabadított lelket meg kell töltenünk valamivel, ami elég erős arra, hogy ne engedje többé vissza a gonoszt.« (Makkai: i. m. 49.) »...a nálánál erősebb reájöven, legyőzi őt...« (Lk. 11:22.) A szenvedélyt szenvedéllyel, »a gonoszt jóval győzd meg.« (Róm. 12:21. Makkai: »...a jót kell szenvedéllyé tenni a lélekben...«), az állatit, testit, lelkivel, a hibát erénnyel, a sátánt Krisztussal. »Él bennem a Krisztus...« (Ulysses a szirén-ének csábítása ellen bedugta fülét, Orpheus szebb dallamot játszott.)

V. *A szenvedély és a keresztyénség.* Szervedélyes keresztyénségre van szükség. A szenvedélyes élet a teljes élet, a keresztyénség pedig teljes életet követel. (»Szeresd az Urat teljes szivedből...« Heid. K.: testestől, lelkestől...) Krisztus csak szenvedélyes embereket használhat, (Hideg, hév... »aki velem nincs, ellenem van...« Barth: »végleges döntés... az ember feláldozta annak a lehetőségét, hogy valamikor is másképen akarhasson.« (A reformáció mint döntés. 9. old. Makkai: »Isten nem szereti az immel-ámmal jó embereket, akik... nem tudják s nem akarják magukat szent mámorban odavetni érte áldozatul. Krisztus azt akarja, hogy *szent szenvedéllyé fokozza lelkünkben a szent szeretet ösztönét...*« (i. m. 50. old.) Krisztus ilyen volt. (Szeretete ellenségeiért, haragja a farizeusok, kufárok ellen.) A keresztyénséghez csak a szenvedélyes, a fenntartás nélküli odaadás méltó. A próféták szenvedélyes életet éltek s követeltek. Ez kényelmetlen, az életet felőrli, elemészt. Az ellenállhatatlan kényszer szabadságban fog érvényesülni. (»Lehetetlen, hogy akik Krisztusba oltattak...«) Szervedélyes a keresztyénség azért is, mert az élet állandó odaszentelését, Isten igájában állandó rabságot kíván. Az időszaki keresztyének nem Krisztusiak. Szervedélyes a keresztyénség, mert lavinaszerűnek kell lennie. Ez a misszió. A Krisztusnak szenvedélyesen átadott élet hatása. Az ilyen bizonyágtétel ereje. (Makkai: »A mi keresztyénségünk... csak akkor tudja misszióját elvégezni, ha tagjai ismét szenvedélyesen szerető lelkek lesznek.« I. m. 50, old.) A szenvedélyesség igénye nemcsak szeretetre, hanem az élet minden megnyilvánulására vonatkozik.

Nits István. J.

A keresztfővében.

Imádságos könyv szószéki használatra az év minden hétköznap reggelére.
Írta: Czafalvi József. Tinca 1937. 357 l. Ára 225 L.

A karácsonyi egyházi irodalmi termés egyházkerületünkben nem mondható szegényesnek. Az iratterjesztés kiadványai mellett magánosok is szaporították az esztendő e nemű termését. Ezek közül egyik e külsejében tekintélyes terjedelmű imádságos könyv.

Imádságos könyvet írni, különösen templomi használatra a legnehezebb feladatok közé tartozik. Az Isten igéjének és az életnek alapos ismerete, tehát megfelelő élettapasztalat s azonkívül nagy írói készség szükséges hozzá, hogy az emberi lélek közös szükségét

az Isten beszédéhez méltó nyelven, de úgy fejezze ki, hogy soha se váljék egyhanguvá se megszokott közhelyek, vagy önmaga ismétlésévé.

Ha ebből a szempontból és ilyen feltételek felállításával nézem Czapfalvi József imádságos könyvét, meg kell állapítanom, hogy nagyon merész feladatra vállalkozott. Még merészebb feltétel az, ha meggondoljuk a munka terjedelmét, midőn az év minden napjára más és más imádságot írt. Ha mindezeket számba vesszük, elismerésünket nyilváníthatjuk a szerzőnek és nem csodálkozhatunk rajta, hogy feladatát nem sikerült teljes mértékben és minden követelménynek megfelelően megoldani.

Az év minden napjára való imádság írását nagyban megkönnyíti az új liturgia mindennapi bibliaolvasása, mely eleve kizárja az egyhanguságot és biztosítja a téma változatosságát. Annál meglepőbb, hogy ezt nem igyekezett teljes mértékben kiaknázni. Az imádságok válaszok lehetnek és kell is, hogy legyenek Isten beszédére s ezeknek az imádságoknak nagy része nem az, sőt alig van valami kapcsolat — a legtöbbször — az ige és az imádság között. Nincs elég rendszer az igeszakaszok összeállításában sem, kivéve az ünnepek előtti heteket, melyeknek imádságaira az előbbi kifogások is a legkevésbé illenek. Talán legjellemzőbb erre annak megállapítása, hogy Dávid klasszikus bűnbánati zsoltára egy bűnbánati héten sem található, hanem egy közönséges szombati napi imádság előtt és akkor sincs semmi kapcsolat az ige és az imádság között.

Az imádságokban általában kevés a bűnbánat, még a kifejezett bűnbánataiban is, melyeknek pedig épen az a főcélja, hogy bűnbánatra, bűneink beismerésére indítsanak. Nem azt kell panaszolni, hogy mennyi a bűn ezen a világon, hogy mennyien követnek el bűnöket, hogy minden ember megromlott, hanem annak megvallására van szükség, hogy én bűnös vagyok. Az író is beleesik az imádságírók egy nagy kísértésébe — bár elismeréssel jegyzem fel, aránylag ritkán — hogy elmélkedéssé válik imádsága, vagy, ami még nagyobb hiba, Istennek való magyarázattá. (Pl. 250, 251 l.) Istennek nincs miért elmondani, hogy ő miket cselekedett velünk, még kevésbé, hogy mikkel vannak tele az ujságok napi krónikái. (79 l.) Egyáltalán nem szabad imádságunkban másokat ítélgetnünk (»az élet vörös ördögei«). Vagy: »akik az életet ügyes raffinériával megjátszák«, mert nem ítélni, hanem Isten bocsáratát kell kérni számukra. A farizeusi imádságot maga az Úr Jézus is elítélte s mégis előfordul. (Pl. a 112 l. 3. és 4. bekezdés.)

Ez az imádságok nagyobb hiányai, vagy fogyatékségei, melyek nem általánosak, de többé-kevésbé előfordulnak. Még csak azt jegyezzük meg, hogy jobb lett volna az egyházi év szerint állapítani meg a sorrendet, amit a tartalomjegyzék összeállításánál maga is észrevett.

A hibák mellett azonban ki kell emelnünk az imádságok áhitatos hangját, a bennük kifejezésre jutó buzgóságot, az egyszerű, világos magyarságot, nyelvet, mely ugyan néhol választékosabb is

lehetne. És mindenek fölött a teljesítmény nagyságát, mellyel — s ezt kihangsúlyozzuk — hiányt pótló feladatot végzett, mert ilyen imádságos könyvet régóta nélkülöztünk. Szívesen ajánljuk minden lelkipásztor testvérünknek. Kapható az irónál a tenkei lelkészi hivatalban és az egyházkerületi iratterjesztésben. D 1.

A ref. vasárnapi iskolai munka szabályzata A Királyhágómelléki Református Egyházkerületben.

1. A vasárnapi iskola célja a gyermekek vallásos nevelése.
2. Feladata: nem tanítás, hanem építés. Ezért a vezető munkája nem ismeretátadás, hanem lelki ráhatás.
3. A vasárnapi iskola anyaga egyedül a biblia, ennek nevelőhatású, léleképítő, a gyermeki lélekre vonzó történetei, legfőképpen Jézus élete és tanítása.
4. A vasárnapi iskolába 5—12 éves gyermekek járnak.
5. A vasárnapi iskola ideje lehetőleg a vasárnap, mert ezzel is a vasárnapot akarjuk kiemelni a hétköznapok közül és még jobban a vasárnap megszentelésére nevelni a gyermekeket. Legszokottabb a vasárnap délutáni része, hogy korán bevéssék a gyermekek szívébe, miszerint a vasárnap délután is az Istené és azt is Neki tartozunk szentelni. Ha valami ok miatt semmiképpen sem tartható vasárnap, úgy kivételesen a hétköznapok valamelyik szabad délutánján is megtartható.
6. A vasárnapi iskolai munka lehetőleg az egész esztendőben folyik, tehát szünidőben is, ahol azonban ez kivihetetlen, ott csak az iskolai évben. Az egyes összejövetelek időtartama egy 60 perces óra.
7. A vasárnapi iskola vezetője elsősorban a lelkipásztor, azután a tanító, vagy tanítónő és más erre a munkára lelkileg és értelmileg alkalmas, vagy ránevelhető egyháztagnak, akik, vagy akiket a lelkipásztor hétről-hétre előkészít a következő óra megtartására.
8. Az óra lefolyása. Énekekkel kezdődik, ezután a vezető rövid imádságot mond, melyet a gyermekek együtt utána mondanak. Imádság után a vezető elbeszéli a bibliai történetet, melyet a bibliából felolvastat. Majd a gyermekek lelkébe bevési. Ezt követi az alkalmazás, vagyis az építő hatásoknak, tanulságoknak levonatása a gyermekek által. Ezután következik a felvett bibliai szakaszban levő, vagy vele szorosan összefüggő bibliai vers, aranymondás megtanítása, melyet a vezető a táblára felír, vagy lediktál és a gyermekek egy füzetbe leírják. Majd éneklés, énektanítás következik, melyet a gyermekek — mivel a legtöbbnek nincs énekeskönyve — szintén leírják. Végül imádkoznak mint a kezdetén. Az óra végén adakozni is szoktak, hogy ezzel már gyermekkorban rászoktassuk a leendő hivatást az adakozásra. A begyűlt adományok a szegényebb gyermekek és árvaház vagy más egyházi cél segélyezését szolgálják. Az óra előtt, míg a gyermekek gyülekeznek, vagy az óra végén a vezető játékkal is foglalkozik a gyermekekkel.
9. A vasárnapi iskolába nem kényszeríti sem az egyház, sem a vezető a gyermekeket, hanem szeretettel és a vasárnapi iskola minél vonzóbbá tételével igyekszik megnyerni őket.

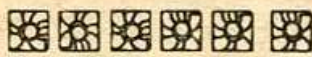
10. A vasárnapi iskola időnként vallásos gyermekünnepélyeket rendez. Így például karácsonyfaünnepélyt, évváró, vagy más ünnepélyeket. Karácsonykor a gyermekek szeretetcsomagot, a szegények ruhát, cipőt, stb. kapnak. Az ünnepélyek mindig vallásos énekekből, szavalatokból, kis vallásos gyermekjelenetekből állanak. A lelkész mindig imádkozik és bibliai igén alapuló beszédet mond.

11. A vasárnapi iskola az egyházi tevékenység része, nincs az egyháztól különálló társulati szervezete vagy jogi személyisége.

12. A vasárnapi iskolai összejevöetelek nyilvánosak.

Jóváhagyta az egyházkerületi elnökség 65—1937 Eln. számú határozatával.

Bejelentve az igazgatótanács 1937 évi július 2-iki ülésében.

HIREK

Harangszentelés **Şilindrun.** Százon valamivel felüli lélekszámmal rendelkező fiókegyház, amely csak pár éve szervezkedett szórványból fiókegyházzá, de lelkes és nagybuzgóságu vezetője: Orosz Lajos cheşereui lelkész irányítása mellett hatalmas tempóval halad előre. Másfél éve, hogy imaházat vett, azt bebutorozta, most pedig egy szép 170 kg.-os harangot szerzett és szentelt fel jan. 2-án Isten dicsőségére. Boldog és megnyugtató érzés látni ezt a kicsiny de lelkes csapatot, amint egymással versengve építik, erősítik kicsiny egyházukat. Messze fénylő példákat látunk itt az áldozatosságra: özv. Rékasi Sándorné huszezer leit ad a harangra, Grigoucza Gábor a harangláb faanyagát szolgáltatja amellet, hogy készpénzben is több ezer leit adott. Ime a lélek hatalma. Az új harangot Szabó Zoltán esperes szentelte fel magas szárnyalásu imádsággal, majd az imaházba vonult gyülekezet előtt Boruzs Lajos kihirdette az ígét az ünnephez méltóan. Az egyházmegye világi férfiai közül megjelent dr. Gulácsy Sándor tbiró, ez a fáradságot nem ismerő buzgó refor-

mátus vezető férü. Istentisztelet végeztével Orosz Lajos felügyelő lelkész ismertette a harangbeszerzés történetét és buzdította további kitartásra, szeretetre, áldozatra a hiveket. Délután ugyanő prédikált. Isten áldása legyen a pásztoron és kicsiny nyáján, hogy erősödjék, növekedjék és virágozzék ez a kis gyülekezet az idők végéig.

A szegénygyermekek cipővel való segítözésére a timisoarai református iskolásgyermekek több mint 16,000 Leit gyűjtöttek és adakoztak össze, melyből 46 gyermek kapott cipőt. Ugyanekkor a nőszövetség 40 gyermeknek ruhát, 30 gyermeknek téli kabátot adott, többeket pedig fehérneművel látott el.

SZERKESZTŐI ÜZENET

B. S. F...t. A Jövő anyagi ügyeinek intézésében semmi részem sincs és így nem tudok felvilágosítást adni. Alkalomadtán levélben többet. — *B. F. Gy...a.* A szóban levő fegyelmezési kérdésben felvetett eszme bővebb kifejtését kértem cikkben, a nyilvánosság számára, de nem kaptam meg. Most megismétlem.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

8589—1937-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli nt. lelkészi hivatalnak.* Felhivom a figyelmet egyházkerületi közgyűlésünk 1932. évi 76. sz. határozatára. Ennek értelmében az ünnep másodnapi perselypénzeket egyházkerületünk területén működő lelkészek és tanítók fiainak segélyezésére be kell küldeni a szatmári ref. fiuliceum javára az igazgatótanácsi elnökhöz, nt. Boros Jenő esperes urhoz Szatmár.

Ugyanakkor jelentendő a beküldött perselypénz összege a püspöki hivatalnak. Oradea, 1937 december 31. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k. püspök.

8578—1937-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli lelkészi hivatalnak.* Tudomásvétel és mihez tartás végett közlöm a vallás- és művészetügyi minisztériumnak 30.456—1937. számú rendeletét a vasárnapi iskolákra vonatkozólag.

In referire la adresa Dvs. No. 7334—1937, avem onoare a vă face cunoscut, că Ministerul ia act de funcționarea școalelor duminicale cu următoarele condițiuni:

1. Să ni se comunice programul religios al acestor școli, numele lor pe județe și localitățile unde funcționează;
2. Ședințele vor fi publice;
3. Episcopia va fi garantă pentru aplicarea strictă a programului religios.

Azaz: A minisztérium tudomásul veszi a vasárnapi iskolák működését a következő feltételek mellett:

1. Közöljék velünk ezen iskolák vallásos munkatervét és nevüket működési helyük és megyéjük szerint.
2. Az összejövetelek nyilvánosak legyenek.
3. A püspökség jótáll a vallásos munkaterv pontos alkalmazásáért.

Az 1. pontnak a püspöki hivatal tesz eleget.

A 3. pont értelmében a vallásos munkatervtől való minden eltérést a legszigorubb eljárás tárgyává fogok tenni.

Elkötelezem az összes lelkészi hivatalokat, hogy ha a vasárnapi iskolák még szervezve nincsenek, haladéktalanul szervezzék meg, s ahol a vasárnapi iskolai munka szünetelt, haladéktalanul újra indítsák meg.

Valamennyi lelkészi hivatal tegyen jelentést arról, hogy a vasárnapi iskolai munkát folytatja, vagy arról, hogy a munkának mi az akadálya. Ez utóbbi esetben az összes adatok közlendők, amelyek alapján a minisztériumnál a miniszt. rendelkezés meg nem tartása miatt panaszt teheszünk.

A munkatervet lapunk más helyén közölttem. Oradea, la 7 Januare 1938. Atyafiságos szeretettel; Sulyok István s. k. püspök.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Jud. Bihor

Urvind

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Alexandrii 31.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Nt. LEKÉSZURAKNAK sz. FIGYELMÉBE AJANLOM

református papi szabóságomat

Felelősséggel készítek ORLE. (Szánthó) palástot; palást-
átalakítást, u. m. selymezést, lerakást. A palást-
árak fő-
veggel együtt minőség szerint 2500—5500-ig válto-
koznak. Távolabbi paróchiákra személyesen is elmegyek.
Postai megrendelést pontosan teljesítek. Esetleges infor-
mációért a helybeli telk. hivatalhoz szíveskedjenek fordulni.

Tisztelettel:

ALAPÍTÁSI ÉV 1897.

CSAPÓ LAJOS
papi szabósága

SATU-MARE, Ștefan cel mare No. 7.

Egyházkerületünk kiadásában megjelent

KISBETUS HANGJEGYES ÉNEKESKÖNYV

színes és fekete vászonkötésben ára 60 Lei

KÁLVIN-KÖNYVNYOMDA

Tulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA Dr. LAZAR AUREL 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületben

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

REFORMÁTUSOK LAPJA

Primredactor : DEBRECZENI I. Redactor responsabil : KOVÁCS J.

Az egyház pénze.

A pénznek megvan a maga erkölcsi vetülete. Nagyon ideális lenne, ha kitapasztalni lehetne, azonban ez csak olyan filozófiai büvészkedés lenne, mint a Schopenhaueré az akarattal. Tény, hogy a pénz vagy megszépít, vagy karikaturává torzít morális vonatkozásban is. Ettől a végtől az egyház pénze sem menekülhet, sőt majdnem kizárólag demoralizál.

Ami engem Erdélyből idejövet legjobban és legkellemetlenebbül meglepett, az egy tény volt és pedig az, hogy itt az egyház pénze a gondnoknál áll. Csak növekedett a meglepetésem, amidőn az átsiető Canonica Vizitációk még elejtve sem érdeklődtek: hol van és mennyi; no meg: megvan-e az egyház pénze? Erdélyben minden vizitáció erősen megbolygatta ezt a kérdést, sőt számon vette, vajjon a 2 kulcsos (de nem 2 kulacsos) rendszer mellett, az egyház ládájában őriztetnek-e a szent garasok?

Amikor én itt először megpeditettem ezt az erdélyi lelkiismeretességet: bolygatott méhkasként rajzott fel az egész presbitérium. Főleg az elsárgult gondnok akarta bevitatni, hogy megválasztása alkalmából úgy választatott meg, hogy az egyház pénze mindig nála legyen. Persze a vonatkozó jegyzőkönyvek erről mit sem tudtak ugyan, de mégis csak a gondnok mellett kardoskodott az »uzus«, a presbitérium állásfoglalása, mint egy olyan érdekelt testületé, amely bőven van szaturálva volt és leendő gondnokokkal és titkos »résztvevőkkel«. A felületes szemlélőt meg is hatja az egyház pénze felett való, majdnem ideges vigilancia. Gondolom: a korona-örök jóval nyugodtabbak! Ha azonban meggondoljuk, hogy sok helyen igen értékes klenodiumaink hevernek az árgirusi szemek szundikálása mellett: ennek a mű-aggályoskodásnak menten megvillan a lólába, az ezüst kelyhet nem féltők, hanem a pénzt már igen. Rájövünk egy elképesztő, falánk tradícióra: a gondnok szerény fizetésénél subintelligátur az egyház pénzének csakiszalmázása.

Az egyház közpénztára családi, paraszt bugyelláris süllyed. Felbukkan a husos fazék a maga udvarával. Ha a gondnok urat családi gondok háborgatják: az asszonynak ruha, a gyerekek ka-

lap kellene, — Isten ellen való véték lenne a gabonájából eladni, hiszen majd a nyár elején jön meg az ára! De minek is? Itt van az egyház pénze valahol a »sublátban« vagy egy kiérdemesedett adókönyvben. Ugyis az a szállóige: »A pénz csak akkor legyen meg, amikor kell!« A zseniálisabb gondnokok azonban még itt sem állanak meg. Kár a pénznek heverni! Tehát forgassuk: verjük bele marhádba. A paptól nem kell tartani, azt majd lehurrogják. A presbytériumtól? Ez legtöbb esetben intézményesített komaság, nem is szólva arról, hogy egyik-másik koma maga is kisegítést kapott a »Széna Canonica«-ból anyagi szorongattatása idején.

Nem is gondolnánk, hogy ennek a sáfarkodásnak, illetve sáfárnykodásnak micsoda súlyos következményei állanak elő. A pap, mint ambíció, intellektus és esztétika, szeretne lendíteni, építeni, csomósítani, vagy legalább a már nem is kiáltó, hanem ordító hiányokat pótolni. Először szent és megtévesztő frázisokat dobnak elejébe: takarékoskodjunk, érhet valami csapás, mi lesz az egyházzal, ha üres a kassza? Persze, a kassza már rég üres; a kívánatos summa előteremtése felforgatná az egész gazdasági spekuláció ravasz köveit. Ha azután a pap tovább kardoskodik és valamit mégis kitud vinni egy gazdasági alapon tömörült miliőben; megkezdődik a huza-vona, nagysokára előkerítenek egy olcsó »fuccsnok«-ot, oda nyomnak neki egy csomó hitvány-matériát, jön az olcsó cement, festék, deszka, az ordináre kivitel, hogy 1—2 év múlva ugyanaz a romlás ismét bemutatkozzék. A legtöbb építési hitványságokat a mi demokrata egyházunk mutatja fel s ez a tény, éppen a demokratizmus csődje. A nagy romlások is alázatosan elkezdődtek, talán a dolgok hajnalán, még a vakolás is segített volna, de az egyház pénze valahol »kosztba járt.« *Justitia est regnorum fundamentum.* De ez a tétel áll ebben a travesztiában is: *Pecunia est ecclesiarum fundamentum.* Legalább is áll bizonyos százalékig.

De az egyház pénzének ez a nemis házi hanem hátrás kezelése bomlasztólag hat az egyházi közéletre is. Ma a folytonos anyagi nyomás alatt hiveink túl idegesek, túl gyanakodók és túl irigyek. A gondnok részéről történt gyors vagy hosszabb lélegzetű kisegítések híre szétszivárog és mételyez. A gondnok ugyanis nem tudja betömni az összes éhes szájakat, az üresen maradt oduk lesznek azután a leglármásabb torkok. A gyanu mellett felüti a fejét a bosszu is. Igen! De kin? Itt van az egyház! Nem kell a templom, a belmisszió, az egyház gondja-baja! Bolond, aki adót fizet, minek heverjen a gondnok zsebében? Áldozat? Hát áldozzanak azok, akik »megették az egyház pénzét!!!« Készséggel ujulnak fel a remniszcenciák elszámolni nem tudó gondnokokról, kiknek utolsó rátáit még

a fiu is nyögte. Ugy nekidühült az egész légkör, hogy még Krisztust is tudna megfeszíteni. A gyűlölet átcsap a presbitériumokra is a bűnrészesség címén s innen támad az a gyakori, szívós antagonizmus, mely a gyülekezet és ennek presbitériuma közé ékelődik... (Nagyon lágy szót használtam!)

Az óvatosabb gondnok már határozottabb. Nem segít ki senkit. De éppen ez a veszte. Magára zuditja az egész tábor: minden pénzt csak ő akar befalni! Gunyos és gonosz megjegyzéssel kísérik minden megmozdulását a lépesedés felé, annyira, hogy hivatali három éve után átkozva hagyja el a stallumát.

És hát honnan van az a sok gyanu, romlás, lelki kár, megfeneklett szépakarás? Közigazgatásunk gyávaságából. Abból a végzetes eltolódásból, amely a demokráciát összetéveszti a demagógiával. Olyan eset, amely — sajnos — nem unikum. Pedig a demokrácia a nép erényein, a demagogia a nép bűnein épült fel. De hát kicsoda segítsen? A pap? Oh! Testvérem, ne nyulj e darázs-fészekhez, mert csunyan és jó, ha ne »helybe« hagynak.

A presbitérium? Ez meg éppen terhelt. Hát akkor az egyház-megye? Igen, de az érdekelt erősen, hiszen a legtöbb világi képviselő éppen a gondnoki korból kerül ki. Nem rózsásabb a helyzet, ha szimpla presbitert küldenek, mert minden presbiter a tarisznyájában hordja a gondnoki botot! Az esperesnek pedig kényes a helyzete, mert az esperesi mandátum is mulandó s az érdekeltek nem felejtenek el a megregulázás »csufságát.« Van nekünk igen intelligens és objektív szervünk: az egyházkerületi közgyűlés. Joga van hozzá, hogy kereken és világosan kimondja: Minden olyan egyház-köztség, amely külön gondnoki irodát külön pénzszekekrénnyel nem tart fenn, egyház készpénzét a lelkészi hivatalban köteles tartani 2 kulcsos ládában, mely kulcsok egyike a lelkésznél, míg a másik a gondnoknál tartandó. Ily értelmű rovat az »Egyházlátogatási jegyzőkönyvben« bevetendő.

Első olvasásra anyagi intézkedésnek tűnik fel, de hatalmas, erkölcsi háttérét bizonytal egy kollégám sem tagadhatja.

Feketetót.

Dérczy Imre.

A gintai egyházban, hol Boros Ferenc lelkész feleségével, Füzessy Géza ny. lelkész és Kálnoky István odaadással munkálkodnak a belmisszió és közelebb a vallásos estélyek rendezésében, a hivek december hóban 4320 Lei adakoztak a vallásos összejövetek perselyébe.

A dogmatika és az igehirdetés.

— Lelkészerkezetesi előadás. —

Ifju theologiai hallgatók legációi beszámolóiban szokott szerepelni ez a mondat: »Midőn pedig elmondottam, hogy jelenleg mit és miről tanulunk a theológián, a nagytiszteletű ur kegyesen végighallgatott, majd sokatmondóan legyintett a kezével: — hja, Öcsém!... más a theológia és más az élet.« Könnyű a theologiai profeszoroknak szép elméleteket kidolgozniuk, de nekünk gyakorló lelkészeknek, — akik künn az életben állandóan hirdetjük az Igét, a gyakorlat a fontos és nem az elmélet!« — hallottam egy ízben egyik lelkésztestvéremtől. Sajnos a felfogás, mely a theologiai tudományt, mint »elméletet« élesen elválasztja az egyházi élettől, mint »gyakorlattól«, még mindig elég nagy elterjedtségnek örvend lelkipásztoraink körében. Ennek a felfogásnak eredetét elsősorban nem az illető lelkipásztorok emberi gyarlóságában és lustaságában kell keresnünk — bár meggyökeredésében kétségkívül nagy szerepe van az állandó továbbtanulás kényszerétől való menekülésnek — hanem éppen theologiai iskoláztatásukban, mely a liberálizmusnak korára esett, amikor maga a teologia szakadt el az egyházi élettől, hogy mint önálló szellemi-tudomány biztosítsa helyét az emberi tudományok körében. Ma azonban, amikor a teologia ismét reáesztmélt, hogy helye nem az emberi tudományok universitásában, hanem az Isten egyházának keretein belül van s az egyház életének egyik nélkülözhetetlen alaptevékenysége,¹⁾ ma ez a megkülönböztetés helytelen és indokolatlan és mindent el kell követnünk, hogy az elméletnek a gyakorlattól való ilyenszerű elválasztása kivesszen soraink közül. Hogy az egyház életéhez milyen szükség-szerűen és nélkülözhetetlenül hozzátartozik a theologiai tudományos munka, azt éppen szerény tanulmányom tárgya: a dogmatikának, mint a teologia köpponti disciplinájának és az igehirdetésnek, mint az egyház legfőbb tevékenységének a viszonya mutatja.

Dogmatika és igehirdetés, vagy — jobban mondva — legyen szabad a kijelölt tételt megfordítanom, hogy ezáltal úgy az idői, mint minőségbeli elsőbbséget kifejezésre juttasam: igehirdetés és dogmatika szorosan összetartoznak. Dogmatika azért van, mert keresztyén igehirdetés van. Az igazi dogmatika módszerei kiindulópontja és gyakorlati célja az egyház igehirdetése²⁾, enélkül a dogmatika szintelen, merőben céltalan és értelmetlen, levegőben lógó valami volna. Viszont dogmatika nélkül az igehirdetés egyháziatlanná lesz és tévtanok utvesztőibe téved.

¹⁾ v. ö. Tavaszy: Dogmatika 4 §.

²⁾ Barth: Dogmatik. első kiadás 18. old.

Dr. Vasady Béla theologiai professzor szerint egyházi életünk betegségének egyik oka éppen az, hogy az igehirdetésünkben felburjánzó tévtanokat nem igyekszünk állandó dogmatikai-kritikai munkálkodással kiirtani és kioperálni. »A lelkipásztori munkamezőn — írja¹⁾ — többé-kevésbé urrá lesz felettünk az a helytelen elgondolás, hogy Isten igéjére vonatkozólag elegendő tudással jöttünk el a theológiáról s a Jézus példázatában szereplő gazdag embert követve, bizony nem egyszer mi is ezzel oltogatjuk néha-néha még fel-felébredő lelkiismeretünket és tudásszomjunkat: Én lelkem, te, aki annyi kollokviumon és vizsgán rágtad át magadat, imé sok javaid vannak sok esztendőre eltéve. Tedd magadat kényelembe, egyél, igyál, gyönyörködjél (Lukács, 12: 19). És mi mindennek az eredménye? Az, hogy lassanként nem megirandó beszédeinket mérjük Isten igéjéhez, hanem egyéni, mindjobban bővelkedő hanyagságunkat mérjük a mások által megirt prédikációkhoz, a »Lelkipásztor« vagy a »Református Igehirdető« példányaihoz. Lassanként még csak azt a fáradságot sem vesszük magunknak, hogy a tiszta tan érdekében kritika tárgyává tegyünk egy-egy más által írott és általunk betanult prédikációt.«

Pedig valamikor mindannyiunk előtt feltették a kérdést: »Fogadjátok-e, hogy... Isten Igéjét a teljes Szentírás és a református hitvallás szerint a hiveknek tisztán és igazán hirdetitek...? És mindnyájan megesküdtünk, hogy«... Isten igéjét egyházunk hitelvei szerint tanítom s alkalmas és alkalmatlan időben tisztán és hiven hirdetem...«²⁾ Aki esküjét meg akarja tartani, annak szüksége van a dogmatikára, mert egyfelől hitvallásaink tételeit már a theologiai reflexió formulázta és formulázza, másfelől a predikáció tisztaságát és helyességét csak az állandó dogmatikai-kritikai munkásságunk biztosíthatja.

A dogmatika, vagy jobban mondva a dogmatikai mukásság szükségessége az igehirdetésre nézve már annak lényegéből következik.

Hitvallásunk szerint a predikációban Istennek tulajdon beszéde hirdettetik: »praedicatio verbi Dei est verbum Dei.«³⁾ Ebben az egy mondatban bennefoglaltatik a predikációnak lényege, de ugyanakkor az igehirdetés problémája is.

Mert hogy a predikáció maga nem egyéb, mint Istennek tulajdon szava, igéje, az azt jelenti, hogy a predikációnak maga Isten az alanya, az igehirdetésben pedig maga az Isten szól hoz-

¹⁾ »Az igehirdetés.« sajtó alá rendezte Dr. Mátyás E. Sárospatak, 1934. 78-ik oldalon.

²⁾ A mi istentiszteletünk. (Lelkész-szentelés) 128. old.

³⁾ II. H. H. 1. Müller Bekenntnisschriften 171.

zánk. Hiszen Isten igéje nem egyéb, mint maga Isten az ő kijelentésében, amint testet öltött Jézus Krisztusban, megbizonyított egykor az apostolok és próféták által és újra és ismét jelen kíván lenni a prédikációban. Ilyen értelemben természetes, hogy mi, »porból támadt kis emberkék« — (homuncio quispiam ex pulvere emersus, amint Kálvin a prédikátort nevezi) — Isten igéjét bűnös ajkainkra nem vehetjük. Ot magát ki nem jelenthetjük, a prédikációban való jelenléte felett nem rendelkezhetünk, sőt még csak nevében sem szóhatunk. És még sem léphetünk fel kisebb igénnyel a gyülekezettel szemben, minthogy gyarló töredezett bizonyosságtevésünkben Isten maga szólja az ő örökkévaló igéjét, mely a megtérőknek bűnbocsánatot, kegyelem és üdvösség, a hitetleneknek és megátalkodottnak ítélet és kárhozat hirdetése¹⁾ Ime tehát a prédikáció problémája: »Hogyan és mit beszéljen a prédikátor, hogy ne ő beszéljen, hanem az Isten, azaz, hogyan lesz a prédikáció igehirdetés, praedicatio verbi Dei, azaz verbum Dei?«

Akiket Isten az ő igéje és szent lelke által az örökéletre elválasztott, azokat anyaszentegyházában gyűjti egybe. Anyaszentegyház ott van, ahol ige és szentlélek van. Az ige szolgálatát (ministerium verbi divini) Isten az ő anyaszentegyházára bízta. Az igehirdetés tehát Isten parancsolatából történik, nem mintha az egyháznak hatalma volna az ige felett, hanem éppen azért, mert az egyházat éppen az ige és az ige szolgálata teszi.⁷

Isten elfogadja az egyház szolgálatát és az emberi szavak elrejtettségében kijelenti magát. A prédikáció szavaiban Isten nem tárgy, objectum, a prédikáción keresztül való kijelentésében is az örök feltétlen alany, subjectum marad, Isten, élő, ható, cselekvő személy, aki az emberhez kegyelmesen közel jön, aki az embert személyesen szólítja meg, aki az ember számára kijelenti magát, mint ítélő bíró, dicsőségében fenséges és rettenetes Isten, de ugyanakkor irgalmas, megbocsátó, szerető Atya is.

Hogy Isten ma is szól az emberhez, annak biztosítéka a Szentírás, melyben a próféták és apostolok szája által, határozott historiai feltételek alatt tett bizonyosságot az ő kijelentéséről. Isten kegyelmének egyik jele hozzánk, hogy egy határozott helyet adott nekünk, a bibliát, mint a hit zsinórmértékét, kánont (regula fidei), ahol szól

⁶ »A prédikáció egy olyan beszéd Istenről és az emberről Istenhez való viszonyában, meg azt az igényt emeli és azzal a várakozással van övezve, hogy benne megbizásszerűleg, felelőséggel és hitelreméltóan az emberi szónak az eszköze által, Isten tulajdon szava. Igéje hirdettetik az embereknek.«

(Barth után.)

⁷ Barth, Dogmatik 38. o.

hozzánk és ahol megtalálhatjuk Őt. Nem mintha a biblia szavaival és mondataival már maga a kijelentés volna. De utalnak reá, utalnak a mögöttük álló Igére, bizonyóságot tesznek róla: az őseredetről, a deus dixitről,¹⁾ Isten egyszeri örökkévaló kijelentéséről.

A reformátori theologia így tesz megkülönböztetést Isten igéjének három alakja között: kijelentés, kánon és prédikáció.²⁾

A kijelentés Isten igéjének első, örökkévaló alakja, ez hozza létre a történeti másodikat az Írás médiumában és lehetségesíti a harmadikat az egyház szolgálatában. Ugy a kánon, mint a prédikáció azonban csak akkor Isten igéje, ha bennük Deus dixit, Dei loquentis persona a pregnáns, primär, exclusiv autor, az élő Isten, aki beszél, cselekszik, hat és ebben a cselekvésben »in actu« a Kijelentő. In actu teszi az Írást Szentirássá és csak in actu Dei, Isten személyes tettében lesz a prédikáció igehirdetése.³ A legszebben felépített prédikáció is csak üres beszéd marad, sőt a biblia szószerinti idézése is csak emberi beszéd marad, ha Isten maga nem bizonyítja meg magát bennük. »Mert sem Krisztus emberi természetű, sem első bizonyágtevők (próféták és apostolok) szelleme és betüi, sem az egyház igehirdetése és sakramentumai nem lehetnek önmagukban és önmaguk által Isten tulajdon igéjévé. Azok annyiban, amennyiben Isten igéje felhasználja őket erre a szolgálatra, amennyiben Isten igéje szól általuk. A biblia, az egyházi atyák, a theologia ezen »amennyiben«-t illetőleg a Szentlélek fogalmára utalnak azaz Istenre magára ...Der Vater ist der Sprechende,⁴ der Sohn ist das Sprechen, der heilige Geist ist der Spruch! A Szentlélek Isten belső bizonyágtétele nélkül — testimonium internum spiritus sancti — igazi igehirdetés nincsen. A szószék alatt ülő hívő tehát csak akkor hallja Isten igéjét, ha az igehirdetőnek bizonyágtételét az Ur elfogadja és az ő emberi szavait, mint saját szavát Szentlélek által a hallgató szívében elpecsételi. Ezért mondja Barth, hogy az igazi igehirdetés mindig Szentlélektől fogantatott (conceptus de spiritu sancto).

De éppen azért, mert a mi szolgálatunkat veszi igénybe az Ur és a mi prédikációk által kívánja megszólítani Isten az embereket az Ő Igéjében: szörnyű felelőség nyugszik rajtunk.

(Vége köv.)

¹⁾ »Suma scripturae probatio passim a dei loquentis persona sumitur.« Kálvin, Institutio I. 7, 4.

²⁾ Lásd: Tavasz, A dialektikai theologia. Kvár, 1924. Tavasz, Dogmatika 17. §. Barth, Dogmatik 37–46. o.

³⁾ u. o. Dogmatik, 64. o.

⁴⁾ u. o. 112. o.

Megjegyzések a vallástani kézikönyvek megírásához.

Bizonyára sok vallástanító lelkészt, tanítót megörvendeztetett a vallástani kézikönyvek megírására felhívó pályázati hirdetés. Jelenlegi valláskönyveink hibásak s némelyik még a legegyszerűbb újabb valláspedagógiai tudományos alapot is nélkülözi. Megvallom őszintén, néha háborogtam magamban és tehetetlenül néztem, hogy a mi korunkban, amikor a szigorú hitvallásos nevelés elengedhetetlen s ennek nélkülözése vészthozó a mi református egyházunkra, üres meséket, vagy száraz racionálizmust kell, mint émelygős eleddel rágcsáltassunk a gyermekekkel; tekintetbe véve azt is, hogy más vallásfelekezeteknek jól megszerkesztett, szigorú hitvallásos kötöttségű tankönyvek vannak.

Istennek legyen hála, hogy a jövőben új könyveket adhatunk a kicsinyeink kezébe... Mikor ezeknek a megírása folyamatban van, egy pár szempontra szeretném felhívni az írók figyelmét. Különösen azokra a dolgokra, amik nekem nagyon szemet szurtak.

1. Kitalált mesékkel ne terheljük sem a papirost, sem a gyermekeket. A gyermek sokkal többet tud és többet érez, mint ahogy azt némelyek elgondolják. A valláskönyvben olvassa a mesét s utána a bibliai történeteket, könnyen megérlelődhetik benne az a gondolat, hogy az egész mind csak mese, különösen majd akkor történik ez meg ha öntudatra ébredve későbbi korban elevenedik meg előtte gyermekora emléke... Továbbá a bibliai történetek megírásánál ne aprózzák a történeteket, de különösen ne az ószövegségeket. Hanem a történeteket, eseményeket, példázatokat, mint eszközöket használják fel arra, hogy abból vegye észre a gyermek az Isten világban jelenlevő személyes munkáját, az Isten közellétét... Ezekkel kapcsolatosan, párhuzamosan tanulja meg a megfelelő hitvallási tételeinket. Természetesen mindezeket fokozatosan a gyermek értelmi képességeinek megfelelőleg. (Itt nem arra a racionalista felfogásra gondolok, amelyik azt tanitná csak, amit a gyermek meg tud érteni.)

2. Az I. osztályu tankönyvnél figyelemmel kell lenni arra, hogy a gyermekek magyarul nem tudnak írni, olvasni, sőt az állami iskola II. osztályában sem.

3. Mint több lelkészértekezleten hallottam, jó lenne az első két osztályban, vagy legalább az elsőben külön könyvet írni az állami iskolák részére.

4. Ne legyen az egyik lecke nehezebb, mint a másik, egy osztály tankönyvében s ne legyenek különösen az alsóbb fokokon kör-

mondatok a tankönyvekben s csak annyit mondjon, amennyi föltétlen szükséges. Vigyázzon az író arra, hogy a tankönyv jó vezérfonal is legyen a tanító számára, amit a tanító könnyen, értelmesen tudjon megmagyarázni. Legyen jó magyarsággal megírva a könyv.

5. Az egyház élete, munkája a történelemben tovább folytatódik s nem zárul le a kánonnal. Tehát az egyháztörténelemben is lássa meg a gyermek az Isten népek életében folytatott jelenvaló személyes munkáját s ezt nemcsak egy-egy aranymondás beírásával kellene érzékeltetni, hanem mindenütt a történelemben! Igen alkalmas és találó lenne minden osztály könyvében helyenként egy-egy alkalmas egyháztörténeti példa megemlítése. Az egyháztörténet ne legyen adathalmaz, ne legyen nehézkes és ne haladja túl a gyermek szellemi képességét.

6. Végül a párhuzamosan tanítandó énekek megválasztását egy szakértő bizottságra kellene bízni s itt előbb a legtöbbet használatos, külön dallammal bíró énekeket kellene kiválasztani tanítás végett és azután a kevésbé használatosakat és a külön dallammal rendelkezőket.

Több kíváncsi is lenne még, én ezeket látom a legszükségesebbeknek.

Márton Ferenc.

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Dávid Sándor botizi lelkipásztor életének 71-ik, boldog házaságának 41-ik, botizi lelkészségének 33-ik évében nemes türelemmel viselt hosszas szenvedés után december 27-én elhunyt. 45 esztendőig munkálkodott az Úr szőlőjében. Lelkiismeretes szolgája volt az Úrnak, ki a reábízott feladatokat hűséggel elvégezte. Szerető kartárs és meleg szívű ember volt. Temetése december 30-án ment végbe a kollegák, ismerősök és az egész község őszinte részvéte mellett, amikor a botizi templomban Sárközi Lajos lelkész e. m. tanácsbíró imádkozott, a vigasztalás igéjét pedig Boros Jenő esperes hirdette. Holttestét Botizról Szatmárra vitték át, hol a temetőben Tóth Jenő lázuri lelkész végezte a szolgálatot.

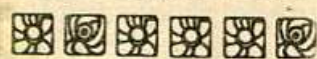
A megfáradott szolgának legyen édes a pihenés a boldog feláradás reménye alatt, szeretteinek pedig legyen vigasztalója a kegyelmes Isten.

Sóvágó Gábor lelkipásztor, életének 53-ik, a hajduböszörményi egyházmegyében eltöltött szolgálatának 30-ik évében, január 4-én elhunyt. Temetése 6-án volt ugyanott a gyülekezet nagy részvéte mellett.

Özv. dr Csécsi Nagy Miklósné szül. Likovich Horváth Katalin, a múlt év dec. 27-én 96 esztendőskorában elhunyt. Férje a satmari és makói egyházak lelkipásztora és a legidősebb református papné volt. — Emlékezetük legyen áldott.

HIREK

Magyar reformátusok világyűlése Debrecenben lesz év év augusztus havában, a kollégium négyszázados ünnepségével kapcsolatban, melyet tulajdonképen okt. első napjaiban fognak megtartani. A világyűlésen nemcsak az utódállamok reformátusai, hanem az ausztriai, németországi, franciaországi, belgiumi, észak- és délamerikai magyar reformátusság is nagy csoportokkal vesz részt. Amerikából már is két hajóval leendő érkezésüket jelentették.

Az ORLE ez évi konferenciája és közgyűlése Debrecenben lesz a reformátusok világyűlésével kapcsolatban aug. havában.

Debreczenben egyetemi templom épül. A templom alapkövét szeptemberben a kollégium négyszázados ünnepségének idején készülnek letenni.

Felemelő példák. Az ábrányi 215 lélekszámmal bíró egyház nem mindennapi teljesítményt végzett az elmúlt esztendőben, midőn templomába harmóniumot szerzett 10.000 lei értékben, melynek áráért nem adóssággal terhelte magát, hanem többet gyűjtött össze, mint amennyire szükség volt 3000 leivel, melyből templomát akarja kijavíttatni. A hívek áldozatkészségére jellemző, hogy az elmúlt husvét ünnepén két nap alatt 5500 leit adakoztak össze. Karácsonykor gyermekszindarabot adtak elő Barcsa Sándorné lelkészné rendezésében, melyből 900 lei tiszta jövedelem volt. Milyen nagyszerű

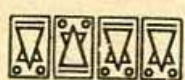
érv ez a sok deficittel végződő egyházi, nőszövetségi bál és táncmulatság ellen. Hogy a belmissziói munkákat végezhessek, addig is, míg gyülekezeti házuk felépül, a templomot fűteni fogják. — Hasonló lélek munkálkodik a monostorpetri-i leányegyházban is, mely a maga 151 lelkével iskolát tart fenn és emellett az utóbbi három év alatt majdnem 30.000 leit fizetett ki hátralékos köztartozás fejében. Itt az anyaegyház lelkésze Barcsa Sándor mellett Katona Jenő tanító buzgólkodik Isten áldásától szemmel láthatólag kísérve. Szolgáljanak e példák a csüggedő lelkek fölemelésére és buzdításul másoknak hasonló tettek véghezvitelére.

Értesítés. A kisbetűs hangjegyes énekeskönyvek eladását tankönyvraktárunk 1938 január 31-ig leltározási és raktárátrendezési munkálatok miatt kénytelen volt felfüggeszteni. A beérkező rendeléseket utólag a beérkezés sorrendjében tankönyvraktárunk elfogja intézni.

Megjelent Debreczeni István: »A BIBLIA NŐALAKJAI c. könyve. Ára 100 Lei. Kapható az ár előzetes beküldése ellenében, vagy az állami fizetéskiegészítésből való levonás felhatalmazásával a temesvári lelkészi hivatalban.

Társszerkesztők :

Ardai Aladár, Bokor Sándor.
Boruzs Lajos, Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

552—1938.-III. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli lelkészi hivatalnak.* 8676—1937. sz. alatt a közigazgatási nyomtatványok ezidei rendelő-lapjával egyidejűleg kiküldött hivatalom minden lelkészi hivatal és lelkésztársam címére kiállított nyilvántartási lapot, feltüntetve azon egyidejűleg azt az egyenleget is, amely összeggel az egyházközség vagy lelkésztársam közigazgatási nyomtatvány, iskolai nyomtatvány, tanszer, továbbá iratterjesztés, nagybetűs zsoltár, kisbetűs zsoltár, vallástani kézikönyv, ábécé és naptár címen tartozik 1937 december 31-én. Bár nagy munkát adott hivatalomnak e munkálat elvégzése, de mégis szükségét láttam ennek a rendszernek a bevezetését, mert azt tapasztaltam, hogy lelkésztársaim az év folyamán történendő terheléseket és befizetéseket nem tartják nyilván és állandó jellegűvé vált a felvilágosítást kérő levelek küldése.

Fentiekre tekintettel kérem lelkésztársaimat, hogy minden ez évben kiküldésre kerülő kísérőjegyzékben foglalt terhelési adatot, illetve annak végösszegét, továbbá a befizetésekre vonatkozó nyugták adatait, illetve annak végösszegét a megfelelő rovatba beírni és a mellékleteket év elejétől az év végéig megőrizni sziveskedjenek, hogy azoknak alapján az esetleges tévedések vagy hiányok bármikor helyesbíthetők legyenek. Az iv csakis hiteltételek nyilvántartására használandó. A nyilvántartási lap rendszeres vezetésével ki akarom küszöbölni a gyakori és sok esetben indokolás nélküli reklamációkat. Ha az év folyamán valamilyen tétel mégis reklamáció tárgyát képezné, abban az esetben a nyilvántartási-lap egyidejűleg hivatalom címére beküldendő, hogy az a gazdasági ügyosztály által vezetett hasonló lappal összeegyeztethető legyen.

Oradea, 1938 január hó 18. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk. püspök.

440—1938.-II. **Figyelmeztetés.** A f. évi 1. számban megjelent 8574—1937. sz. körrendelet, mint az a címből és szövegből is világosan kitűnik, csak azokra az iskolákra vonatkozik, amelytől a miniszter a nyilvánossági jogot külön névszerinti rendeletben megvonta, azaz akiknek autorizációs kérését elintézte ugyan, de fára drept de publicitate.

Ha a miniszter az autorizációs kérést elintéző rendeletben nem vonta meg kifejezetten a nyilvánossági jogot, vagy ha épen kifejezetten elismerte (cu drept de publicitate) az ill. iskolának nem kell folyamodni.

Nem kell folyamodniok azoknak sem, amelyeknek autorizációs kérvényét a miniszter még nem intézte el. Ezek a Mot. 107. és 110. fejezete alapján nyilvánossági joggal működnek.

Oradea, 1938 jan. 18. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk. püspök.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Jud. Bihor

Tinca

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Alexandrii 31.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Nt. LELKÉSZURAKNAK sz. FIGYELMÉBE AJÁNLOM

református papi szabóságomat

Felelősséggel készítek ORLE. (Szánthó) palástot; palást-
átalakítást, u. m. selymezést, lerakást. A palást-árak fő-
veggel együtt minőség szerint **2500—5500**-ig válto-
koznak. Távolabbi paróchiákra személyesen is elmegyek.
Postai megrendelést pontosan teljesítek. Esetleges infor-
mációért a helybeli lelk. hivatalhoz szíveskedjenek fordulni.

Tisztelettel:

ALAPÍTÁSI ÉV 1897.

CSAPÓ LAJOS
papi szabósága

SATU-MARE, Ștefan cel mare No. 7.

Egyházkerületünk kiadásában megjelent

KISBETUS HANGJEGYES ÉNEKESKÖNYV

színes és fekete vászonkötésben ára 60 Lei

KÁLVIN-KÖNYVNYOMDA

Tulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA Dr. LAZAR AUREL 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületben

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

REFORMÁTUSOK LAPJA

Primredactor : DEBRECZENI I. Redactor responsabil : KOVÁCS J.

A mi ügyünk.

A mi alatt magunkat értem: a lelkipásztorokat, a mi ügyünk alatt pedig a mi egyesületünket: a Lelkészerktekezletet. Ha névben nem is egyesület, de lényegében ugyanaz: a lelkipásztorok tiszta társasága. Ennek az ügye a mienk, mindnyájunké. Hiszen régi vágyunk vált valóra, midőn a mult évben hosszú előkészítés után megszerveztük, megalakítottuk és működését elkezdettük.

De vajjon elkezdettük-e? Munkálkodunk-e a lelkészerktekezletekben? Nemcsak annyiból állt-e eddig a Lelkészerktekezlet működése, hogy a kerületi érktekezlet megalakult és a választmány lerakta az alapokat, melyeken a munkát tovább folytassuk? A megküldött jelentések — sajnos — ennél többről alig beszélnek.

A kerületi érktekezlet, sőt sok tekintetben a megyeiek is inkább irányító szerepet töltenek be, míg a tulajdonképeni munkálkodás legnagyobb része a lelkészi körökben folyik.

A mi közösségünknek egyik főcélja az egymás iránt való testvéri érzés erősítése, melynél fogva megérezzük, hogy az egymástól távol, vagy egymáshoz közel élő lelkipásztorok, akik sokszor — mint az apostolok — egyedül állunk szemben egy világgal, nem vagyunk egyedül, hanem egymás mellett állva, mindenkor készen vagyunk egymás támogatására, segítségére. Szinte azt mondhatnám, hogy a legelső feladatunk a lelkészerktekezletben az egymás iránt való testvéri bizalomnak, őszinteségnek minél teljesebb kifejtése, minden féltékenységnek, még inkább az irigységnek gyökeres kiirtása. Ennek a munkának, ennek a mindenestre nagyon szükséges, de épen olyan áldott munkának nemcsak legelső, hanem legtermészetesebb színhelye, alkalma és módja a lelkészi körökben, lehet a legmeghittebb közösségeket megteremteni és általában megalapozni azt a testvéri szellemet, melyre ma mindnyájunknak nagy szükségünk van, de szüksége van anyaszentegyházunknak is. Tehát ennek megerősítése nemcsak magunkért, hanem egyházunkért való kötelességünk. A lelkészi körökben gyűlhetünk össze a legbensőségebb megbeszélésekre, midőn egymásnak elmondhatjuk nehézségein-

ket, csalódásainkat, kudarcainkat és meg is vallhatjuk tévedéseinket, hibáinkat.

A lelkészértekezlet másik feladata az egységes lelkipásztori közszellem kialakítása. Erre se volt talán soha se nagyobb szükség, mint a mi életünkben. Ma nemcsak az öregek és a fiatalok örök ellentétje választja el egymástól a pásztorok seregét, hanem a különböző theologiai irányok is válaszfalat vonnak a lelkek közé. Régen egységes volt a theologiai gondolkodás, mert egy irány uralkodott, annál is inkább, mivel csaknem kivétel nélkül egy édesanya, egy iskola kebeléről szakadtak ki az életbe. Ma más és sokkal több tevékenységet követel az élet, mint a múltban, és az öregebb testvérek nemcsak koruknál, hanem más irányu gondolkodásuknál, sőt részben tanulmányaiknál fogva egészen természetes, hogy ezt kevésbé tudják vállalni, itt-ott talán még helyeselni is, mihez hozzájárul a theologiai irány megváltozása és az újabb nemzedéknek más iskolából kikerülése. Így önként érthető, ha nincs egységes lelkipásztori közszellem. Nem áltathatjuk magunkat azzal, hogy ezt egy-kettőre sikerül megteremteni, de annál nagyobb buzgósággal kell törekednünk, hogy a kívánt eszményt mielőbb megközelítsük. Ennek is a lelkési körökben kell megkezdődni. Ha minden körben sikerül az egységhez közel jutni, a kétféle gondolkodás, theologiai irány és iskola által okozott ellentétet áthidalni, akkor az egyházmegyén, vagy a kerületen már könnyebb feladat a nagyobb közösségekben a lelkeket összehangolni.

A lelkészértekezlet feladata ezenkívül továbbképzésünk elősegítése. Kinek ne volna szüksége épen ma a továbbképzésre, mikor, mint minden tudomány a theológia is — mint előbb érintettem — nagy változásokon ment keresztül amikor a lelkipásztornak úgy az igehirdetésben, mint a pásztorációban egyre nagyobb készütségre van szüksége. Ki ne érezné, hogy a továbbképzésben szüksége van lelkésztestvéreinek segítségére? Ezt a sokszor távollevő baráti támogatáson kívül legkönnyebben a lelkési körben kaphatja meg, mert annak tagjai vannak legközelebb egymáshoz. A körök megkapták erre az irányítást melynek segítségével könnyebb a munkát végezni és áldásos munkát végezhetnek nemcsak önmagukra, hanem távolabbi testvéreikre és anyaszentegyházunkra nézve. Az eddig beérkezett jelentések szerint azonban eddig kevés helyen tartották meg a köri értekezleteket, pedig azok megtartása alkalomával gazdag lelki áldásokat lehet nyújtani annak a gyülekezetnek is, melynek kebelében a pásztorok összegyűlnek.

A lelkészértekezletnek — bár utolsó helyen említett, de nem utolsó — feladata anyagi helyzetünk javítása. Ezt általánosságban

olyan feladatnak tartjuk, melyet a nagy összesség együtt, esetleg annak vezetősége rajtunk kívül és nálunk nélkül végez el és tartozik elvégezni. A vezetőségben minden készség meg van erre nézve, de az életnek számtalan olyan részlete van, melyekben anyagilag közelebből is segíthetünk egymáson. Mennyi hasznos tanáccsal szolgálhatnak az öregebbek, tapasztaltabbak a fiataloknak és általában mindnyájan egymásnak, melyek sokszor jelentékenyebben javítják meg anyagi helyzetünket, mint a várt kongrua felemelés. Azonkívül mennyi jó gondolatnak, mennyi segítő eszmének, lehet melegágya egy-egy testvéri közösség, amilyennek kell lenni a lelkesítő köröknek.

Csak mozduljanak meg ezek a körök és kezdjék meg a munkát mielőbb! Az évnek ez a szakasza alkalmas rá, valamint arra is, hogy az értekezletek alkalmával a gyülekezeteket is részesítsük lelki áldásokban. De mindenestre alkalmas a továbbképzés előkészítésére, az önképzésre. Használja fel ezt az időt mindenki és a kijelölt tételket tanulmányozva készüljön arra, hogy tudásából és tanulmányaiból minél többet juttathasson lelkésztestvéreinek.

Legyen minden lelkipásztornak szívégye a Lelkészerterkezet minden részletében és minden munkájában! A mi ügyünk ez, amelylyen senki se fog törődni, ha mi nem törődünk vele.

Debreczeni István.

A dogmatika és az igehirdetés.

— Lelkészerterkezleti előadás. —

(Folytatás és vége.)

Az egyházi beszédünknek, prédikációnknak mindenekelőtt valóban az Ige szolgálatának kell lennie: ministerium verbi Dei. A prédikáció alapja és zsinórmértéke tehát csak a Szentírás lehet. Ehez kell tartasuk magunkat, mert az ebben szóló bizonyágtétel (amint fenntebb láttuk: az ige második alakja) által alkotta és tartja fenn Isten az egyházat és szólit meg minket is.¹

Tehát csak a biblia alapján prédikálhatunk.² És a biblia alapján is csak úgy, hogy ha az Írásnak emberi szavait, mint a kijelentésről szóló bizonyágtételt igyekszünk megérteni és a bibliai

¹ »Isten lelkének önkijelentése, Isten igéje az ő első alakjában, az ő második alakjának tükrében, a Szentírásban szólit meg minket és csakis így lesz az ő harmadik alakjában alapja, normája és kritériuma a keresztyén prédikációnak.« Barth, Dogmatik 120.

² »...auf Grund des heiligen Schrift im Anschluss und zwar im engsten Anschluss an einen Text soll ja gepredigt werden« (Barth, Dogmatik. 438.) Tehát csak az analitikus beszéd, csak a homília lehet igazi prédikáció.

írók gondolatait szent hűséggel igyekszünk a saját gondolatainkba átfordítani és kifejezni, illetve az Írásnak gondos, minden figyelmünket a textus skopusára fordító magyarázói és kifejtői lenni.¹

Ne magunkat, ne a saját gondolatainkat prédikáljuk tehát, ne mi igyekezzünk ragyogni és fényeskedni, de még csak vigasztalni, ítéletet, vagy kegyelmet hirdetni, oktatni és tanítani se mi akarjunk, miképpen az apostolok és próféták sem magukat prédikálták s nem a maguk dicsőségét keresték. De nem akarjuk magát Istent se színre vinni, hiszen láttuk, hogy a mi ajkaink az ő igéjét soha sem szólhatják, gondolataink nem az Isten gondolatai még a legeslegmagasabb készülletünknek pillanataiban sem. Isten az ő dicsőségét senkinek sem adja, de Isten kegyelmes és lehajol hozzánk és vigasztal, ítél és felemel, kegyelmez és oktat, vezet minket. Neki van szava hozzánk. És ezt tudtul adhatjuk az embereknek. Emberi szavainkkal kísérletet tehetünk, hogy az elrejtett ige, Isten tulajdon szava számára figyelmet, respektust és tárgyi megértést teremtsünk, számára az emberi gondolatokon belül teret készítsünk, vagy mondjuk még szerényebben: intő, ígéretes, feltűnő jeleket tűzhetünk le, melyek mellett nem mehet el senki sem, melyeket más fel nem cserélhet, melyeknek kategorikus értelmét még az sem ismerheti félre, aki a hirdetett királyt magát nem ismerte fel, vagy megtagadta.

Nem tehetünk mást, mint utalhatunk arra, hirül adhatjuk azt, hogy Isten szól! Ezt azonban tegyük minél hangosabban és minél hűségesebben a Szentírás alapján. Készítsétek az Urnak utját! Tárjátok szélesre a kapukat és nyissátok ki az ajtókat! Dicsértesék, aki jó az Urnak nevében!

Lelkipásztori eskünkben az, hogy »tisztán és hiven« vagy ahogy többször használjuk, tisztán és elegyítetlenül hirdetjük az igét (a hitvallások így mondják: recte docetur) tehát arra vonatkozik, hogy tisztán csak a bibliai írók gondolatait szóljuk és ne elegyítsük a magunk gondolatait és emberi bölcsességét igehirdetésünkbe, hanem a Szentíráshoz hivek maradjunk. Igen ám, de ki biztosít minket, hogy minden igyekezetünk mellett is nem leszünk hűtelenek a biblia bizonyágtévőihez, s nem keverjük bele igehirdetésünkbe a magunk emberi bölcsességét? Ezért van szükségünk a theológiára és azon belül a dogmatikára, mely a maga állandó reformátori-kritikai munkásságával örködik az egyház tanításának tisztaságára és esetről-esetre »módszeresen és rendszeresen meg-

¹ Barth, Menschenwort und Gotteswort in der christlichen Predigt. (Zwischen den Zeiten. III. évf. 2. 1360.)

állapítja és kifejezi az egyház által nyilvánosan vallott dogmák és az Isten igéje közötti viszonyt.¹

Csak állandó dogmatikai reflexióval biztosíthatjuk, hogy prédikációink helyesek és igazak legyenek, azaz tiszta legyen a tanításunk. Tanításunk abban az értelemben, hogy a hallgatóinkat magának az Igének hallgatására oktassa és tiszta legyen abban az értelemben, hogy mint egy tisztára mosott pohár, olyan átlátszó és hibátlan legyen, mert nem önmagáért van, hanem azért, hogy mint példaképen a bibliai bizonyágtételben, médiumszerűen, mintegy reflektorban, transparensben az isteni szó sugara tetteleg tisztán megtörténhessék. Minél kevésbé állít tehát valami harmadikat, vagy akár saját magát az Isten igéje és az emberi hallgató közzé, minél inkább tesz ártalmatlanná és zár ki minden harmadik tényezőt, maga pedig mindenekelőtt csak a hallásra való tanítás akar lenni és nem magát akarja valamiképp meghallgattatni, minél inkább pozitív ráutalása, negatív pedig letompítása, elhallgattatása minden hamis isteni és elbizakodott, felfuvalkodott emberi szavaknak: a prédikáció annál inkább tiszta tan. A középkorban Mária legismeretesebb szimbóluma egy kristálytiszta csiszolt üvegedény volt. A Logos ilyen edényeket keres. A mi Istenről és az ő dolgairól való beszédünk, a mi prédikációink ilyen kristálytiszta edény kell legyen. Nem mintha Isten nem tudná a rossz eszközt is felhasználni: rég elveszett volna az egyház, ha Isten nem lett volna hozzá ebben a tekintetben is kegyelmes.² Ez azonban nem ment fel a munka és a fáradtság alól minket.

Eszembe jut egy, a dialektikai theológiával kapcsolatos kis adoma. Péter Klaus lelkész, ki mindig hűséggel és nagy utánjárással készítette el a prédikációt, megdöbbenéssel hallgatja Barth előadását, mely szerint a prédikációban nem nekünk kell bölcselkednünk és okoskodnunk, hanem az Isten Lelkét kell engedjük szólani. A legközelebbi vasárnapra hát készületlenül lép a szószékre. Felesége, akinek megmondotta volt, hogy csak a Szentlélek gondolatait fogja szólani, kinosan feszeng a helyén és alig győzi végighallgatni keserves dadogását, míg végre megleli az áment. Nos, hát a Szentlélek nem szólt semmit? — kérdi az ebédnél mélyen hallgató urát. Oh, dehogy nem, sőt, ahogy felolvastam a textust megszólalt. — És mit mondott? — Azt sugta a fülemben: »Du warst faul, Klaus!«

Az elmondottakból azonban semmiképpen sem következik az, hogy a lelkipásztornak dogmatikát kell predikálnia. Barth Károly,

¹ Tavaszy, Dogmatika 5. §. tétel.

² Barth, Dogmatik 420.

aki a leghatározottabban követeli, hogy az igehirdető theológus (tehát a theológiai tudományokkal foglalkozó ember) legyen, így ír: »A dogmatika nem prédikáció, sok olyat nem várhatunk tőle, amit a prédikációtól joggal elvárunk. Kemény mondataival csak figyelmessé tesz arra a helyre, hol az ora et labora felhívás mindenki számára sürgős kényszerűség.¹ Amiképen tiszta tan alatt sem egy formulát, vagy formulák rendszerét kell értenünk. A tiszta tan sohasem adat, hanem feladat, mely sehol sem áll megoldottan a papíron, hanem amihez mindaz ami papírra vethető, csak mint a feladat megoldásához szükséges fáradozás tekintendő.²

Hadd fejezzem be előadásomat, Vasady Béla hasonló tárgyú és célzatu előadásából vett idézettel: »Ne reménykedjünk fölöttébb dogmáinkban és dogmatikáinkban, hanem Isten igéjébe vessük a mi reménységünknek horgonyát. Ne úgy-vélt igazhitőségünk dogmaival akarjuk agyonütni a más hiten levőket, mint ahogy az együgyű ember a naftalingolyókkal eltalálni szerette volna a röpködő moly-lepkéket, hanem az Isten igéje mértéke által újra és újra megítélt dogmáinknak csodás mélységeiből, a mi hittapasztalataink csatornázatán át kiáradó életáldásokkal próbáljuk meg mindig telíteni a mi igehirdetésünket S ezen keresztül közölni másokkal is azt a Krisztust aki maga az út, az igazság és az élet.«³ *Orth Imre.*

¹ Zwischen den Zeiten, 1925. 3. f. 215 o. v. ö: Dogmatik 423 o. »Ne dogmatikát prédikáljunk...«

² u. o. 421 s köv.

³ Vasady előadását, Igehirdetés és dogmatika, lásd 3 jegyzet alatt, meleg szeretettel ajánlom lelkésztestvéreim szives figyelmébe.

A helyes iskolai nevelés feltételei és akadályai.

Az iskolai nevelés feltételeiről és akadályairól szólva, előre kell bocsájtani azt, hogy a tanító munkájától még abban az esetben sem várható abszolút eredmény, ha a helyes iskolai nevelés összes feltételei rendelkezésre állanak. Mert munkáját mindég akadályozni fogja a gyermek öröklött temperamentuma.

Az iskola nevelő munkája csak a meglévő lelki tulajdonságokon belül mozoghat s legnagyobb teljesítményét akkor éri el, ha az akaratot, mint a lelki tulajdonságok regulátorát, annyira kierősíti, hogy azzal az ember belső indulatait fékezni, külső cselekedeteit pedig irányítani tudja.

A priori feltétele a helyes és sikeres iskolai nevelésnek a tanító személye.

Csak a belső meggyőződés szuggesztív erejével tudja a tanító helyes irányba terelni a gyermek gondolkozását. Tehát a tanítónak birnia kell mindazokat a jellembeli tulajdonságokat, amelyeket növendékei lelkében megerősíteni akar.

Fontos továbbá az a mód, ahogyan a tanító gyermekei lelkét irányítja, formálja s a cél elérésére alkalmassá teszi.

A tanító személyét illető feltételek a helyes iskolai nevelés szempontjából a következők:

1. A szeretet.
2. A tekintély.
3. A példaadás.
4. A tanító és a tanuló közötti viszony.

A nevelő csak úgy ér el sikert, ha bírja növendékei bizalmát, Ezt pedig csak a szeretet által nyerheti el.

A gyermek ösztönszerűleg megérzi, hogy nevelőjének szeretete személyének szól-e vagy pedig csak kötelességszabta jó bánásmód. S amennyire igyekszik viszonzni az előbbit, ugyanolyan mértékben fogja kihasználni az utóbbit.

A szeretet spontán megnyilatkozás legyen, mert ha a gyermek tanítója személyében a legkisebb képmutatást is észreveszi, ez a tanító munkáját károsan befolyásolja s elveszíti nevelői célkitűzéseinek egyik legfontosabb eszközét, a gyermek bizalmát.

A szeretet hatalmával s a gyermek bizalmának megnyerésével egyidejűleg, a tanító abszolút tekintélyét is meg kell alapozni, hogy oktatásai a feltétlen hitet váltsák ki növendékei lelkéből. Erre a legalkalmasabb eszköz: a pontosság s a következetes kötelességteljesítés a tanító részéről s annak hangsúlyozott megkivánása a növendékektől.

Itt kapcsolódik a nevelő munkához a példaadás.

A gyermek tanítója életét minden vonatkozásban figyelemmel kíséri. Hogy tehát a gyermekben, a tanító igazmondását illetően s az erkölcsi igazságok általános érvénye ellen, kétely ne támadjon, az oktató élete az iskolán belüli erkölcsi tanulságokhoz alkalmazkodjon.

A tanító szeretete a kötelességtudással és pontossággal, valamint a példaadáson felépített tekintéllyel párosulva, lehet azután alapja annak a viszonynak, amelynek a nevelés érdekében kell kialakulni a nevelő és növendékei között.

Ezt a viszonyt a tanító részéről a szeretet, megértés és gondviselés; a gyermek részéről pedig a viszontszeretet, a hála, az el-

ismerés és tisztelet jellemezze. Óvakodjon a tanító attól, hogy ez a viszony a pajtáskodás útjára tévedjen, mert ezzel az a korlát, amelyet az elismerés és tekintély állított fel, megsemmisül s szavának döntő befolyása a minimumra csökken.

Térjünk át a szorosán vett iskolai nevelésre, tehát a tanítással kapcsolatos jellemképzés feltételeire.

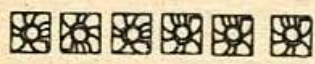
Az iskolai nevelés a jellem kialakításánál elsősorban is az érzelmekre kell hasson s csak végső fokon szabad keresnie a logikai kapcsolatokat. A tanító feladata az érzelmeken s az értelmeken alapuló egységes lelki struktúra felépítése. Maga a tanítás csak akkor lesz kedvező befolyással a nevelésre, ha a logikai formulákat, pszichikai egységgé tudja kapcsolni. A hangsulynak tehát nem a tanításon, hanem a nevelésen kell lenni.

Ez első pillanatban paradoxonnak látszik, de ha figyelembe vesszük, hogy az élet nem az elvont dolgok tudásán, hanem a jellem teherbíró képességen épül fel, tisztán áll előttünk az, hogy eltekintve az egyes gyakorlati értékű tantárgyak praktikus tanításától, az elemi oktatás főfeladata csakis az erkölcsi nevelés lehet, amelynek minden egyes tantárgyat szolgálatába kell állítani.

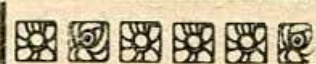
Áll ez különösen a vallástanra nézve, amely a valláserkölcsi jellem kialakítását tűzi ki feladatául. A célt azonban eredményekben is csak akkor éri el, ha egységes nevelési irányelveket valósít meg s nem széttagolt aranymondások betanításával osztja részekre a gyermek érzelmét és értelmét.

(Vége köv.)

Szentpétery János.

HIREK

Lelkészmeghívás. A bihar-püspöki-i lelkészi állásra, mely Balajthy Jenő egyh. ker. titkárrá választásával üresedett meg, Orth Imre végvári lelkészt hívta egyhangulag a gyülekezet, a jan. 23-án tartott választás alkalmával.

Egyházmegyei választás. A nagybányai egyházmegye szavazatbontó bizottsága január 20-án bontotta fel az egyházmegyei lelkészi és világi tanácsbírói tisztségre beérkezett sza-

vazatokat, melyek nagy többségével lelkészi tanácsbírónak Gacsályi Zsigmond kiskolcsi lelkészt, világi tanácsbírónak pedig dr Ajtay Nagy Gábor nagybányai egyházi főgondnokot választották meg.

Avallásos összejövetel, belmisszió alakulatok működésének engedélyezése a nagybányai egyházmegyében. Satmar városában és a nagybányai egyházmegyében a liberális kormány prefektusa eltil-

totta úgy a vallásos estélyek tartását, mint a belmissziói alakulatok összejövetelét. Most örömmel vettük a hirt, hogy az új kormány prefektusa Barbul Illés Károly dr úgy a városban, mint az egész egyházmegyében mindezek működését engedélyezte.

Felhívás a Nagytiszteletű Lelkész urakhoz! Az elmúlt év november 18-án a boksánbányai fiókegyház presbitériuma az épülőfélben levő templomra a könyöradomány gyűjtéssel Szőke János Zamsancraiu-zenitelkei és Szücs Márton Alunisu-magyarókerekei — kolozsmegyei — férfiakat bizta meg. Az egyezségi levélben magyar református becsületszavukra kijelentették, hogy vállalt kötelezettségüknek lelkiismeretesen eleget tesznek és a gyűjtött összeggel, levonva belőlük a 25 százalékot, 10—14 naponként elszámolnak a resicai lelkeszi hivatalnak. Igéretüknek nemcsak, hogy nem tettek eleget s nem számoltak el, de még csak egy lapot sem irtak, hogy hol, merre gyűjtenek és milyen eredménnyel. Január első napjaiban a püspöki hivatal és a resicai lelkeszi hivatal is bizalmas értesítést kapott, hogy Szücs és Szőke külön gyűjtőkönyveket csináltak és a maguk számára gyűjtenek. Erről a magyarókerekei és szatmárhegyi lelkeszi hivatal jelentése alapján is meggyőződünk. Nagyon kérünk minden lelkesz urat, hogy ott, ahol ez a két megtévedt ember már gyűjtött, írják meg a resicai lelkeszi hivatalnak, hogy körülbelül mennyit gyűjtöttek össze és ahol ezután fognak megjelenni

azonnal vegyék el tőlük úgy a püspöki hivatal által kiadott, mint az általuk készített könyveket és őket adják át a csendőrségnek. A nagytiszteletű lelkesz urak szives értesítését várva a boksánbányai fiókegyház híveinek nevében vagyok, Resica, 1938, január 19, testvéri szeretettel: *Keresztes József*, lelkesz.

Csereajánlat. A Piatra Craiului-i egyházkerülethez tartozó, városhoz közellevő, fővonal melletti, vasuti állomással és postával bíró lelkeszi állásomat elcsereálném hasonló helyzetű és jövedelmű ugyanezen egyházkerülethez tartozó, lehetőleg vasuti állomással bíró lelkeszi állással. Javadalmam: 1. Lakás: 3 szoba, konyha, kamara és az összes gazdasági melléképületek, valamint megfelelő nagy kert. 2. 30 kat. hold. 1567 □-öl föld, 3. 16 drb. legeltetési jog. 4. 56 köből jól megtisztált buza. 5. Stóla és államsegély. Az ajánlatokat kérném a »Reformátusok Lapja« kiadóhivatalába küldeni.

Kerületi iratterjesztésünk közli az érdekelt nt. lelkeszi hivatalokkal, hogy a Szikszai imakönyv március elejére elkészül. Addig a megrendelők türelmét kéri.

Az Árvaházi Képes Naptár 12.000 példánya elfogyott. Megrendelést teljesíteni már nem tudunk.

Özv. Juricskay Dezsőné urnő Örvendről a teologusok segélyezésére — mint minden évben, úgy ebben is — 1000 leit adományozott.

Megjelent Debreczeni István: »A BIBLIA NŐALAKJAI c. könyve. Ára 100 Lei. Kapható az ár előzetes beküldése ellenében, vagy az állami fizetéskiegészítésből való levonás felhatalmazásával a temesvári lelkészi hivatalban.

Szeretetvendégségek. A A satmári egyházban működő Lorántfy Zs. Egyesület január 9-én, a temesvári nőszövetség pedig 23-án szeretetvendégséget tartott. Mind kettő minden tekintetben kitűnően sikerült. A lelkes és áldozatkész asszonyok az igazi szeretettől indítva bőséggel hordták össze a vendégséghez szükséges élelmet és szíves látással szolgálták ki fáradhatatlan buzgósággal a nagy számban megjelent vendégeket,

akik családias, bensőséges hangulatban töltve el az estét, erősítették egymást az egyház iránt való szeretetüket s a mérsékelt áru vacsorajegy megváltása által a nemes célokra.

SZERKESZTŐI ÜZENET

Dr Sz. L. N...d. A beküldött jelentés egész terjedelmében közlésre nincs helyünk. De így nem is alkalmas a cél érdekében sem a közlésre és hiányos is. Helyette kérek egy rövidebb, csak a tényeket összefoglaló hírt, melyben legyen benne, mik voltak a bevételi források, hogy azokat mások is megkereshessék,

Társszerkesztők :

Ardai Aladár, Bokor Sándor.
Boruzs Lajos, Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

706—1933-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* Felhívom az összes érdekeltek figyelmét 6298—1937. számú körrendeletemre. (Hiv. lap 1937. évf. 386. old.) Oradea-Nagyvárad, 1938 január 26. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

796—1938-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* Az iskolalátogatási (dékánlátogatási) jegyzőkönyvekre úgy intézkedtem, hogy azokat a kerületi iskolai nyomtatvány raktár küldje ki egy tömegben az esperes urakhoz, s ők osszák szét azokat az iskolalátogatók közt. Ezért az egyházközségek mellőzzék ezen nyomtatvány közvetlen megrendelését, az eddig beküldött ilyen rendeléseket (természetesen az esperes urakét kivéve) hivatalom figyelmen kívül fogja hagyni. Oradea-Nagyvárad, 1938 január 27. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

...—1938-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli középiskolai vallástanító lelkész urnak.* A tankönyvkiadó bizottság a középiskolák VI. oszt. számára az Erdélyi Egyházkerület kiadásában megjelent Székely-féle egyháztörténelmet írta elő. Az erdélyi irat-terjesztéstől most azt az értesítést vettük, hogy a könyvből van ugyan raktárunkon, azonban a könyv engedélye lejárt és a Consiliul Permanent a könyvön az új engedélyezés rendjén elég mélyreható változásokat írt elő. Tantervi bizottságuk kívánatosnak látta, hogy a könyv két formában dolgoztassék át. Egy rövidebben az elemi iskolák és mai terjedelmében a középiskolák számára és a szerző ilyen értelmű megbízást kapott. Az átdolgozás még ma sem készült el. Ennek következtében elrendelem, hogy a gimn. VI. osztályában is az egyháztörténelem tanításának vezérfonala a Tökés-féle VI. el. iskolai tankönyv legyen, s a vallástanító lelkész urak pedagógiai érzékére bízom azt, hogy a könyv színvonala és a gyermekek értelmi fejlettsége közt mutatkozó különbséget magyarázatukkal egyenlitsék ki. Oradea-Nagyvárad, 1938 január 29. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

989—1938-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi és középiskolai hatóságnak.* Tudomásvétel és mihez tartás végett közlöm a miniszterium 215806—1937. számú rendeletét. »A magán középiskolák beiratkozási iratainak felülvizsgálásánál megállapítottuk, hogy nagyon sok elemi iskola igazgatósága a négy alsó osztály elvégzéséről szóló igazolványt egyszerű papirdarabokon állítja ki, anélkül, hogy a növendék nevén kívül valamit megemlítené, (szülők neve, a gyermek születésének helye és ideje) s így megkönnyíti a személycserét, különösen akkor, ha az igazolványokat hasonló nevű személyek használják. Mivel ezeket az igazolványokat a nélkül állítják ki, hogy az anyakönyvben megemlítenék, szaporíthatók és sok irástudatlan igazolhatja az elemi tanfolyam elvégzését. Ezért a miniszterium elrendeli, hogy sziveskedjék megtenni a szükséges intézkedéseket, hogy az iskolák ne adjanak ki többé ilyen — a fenti hiányokban szenvedő — igazolványokat.« Szigoruan megtiltom tehát, hogy elemi iskoláink más alakban állítsanak ki a négy osztály elvégzéséről igazolványt, mint a püspöki hivatalban hapható *adverința* című nyomtatvány, s figyelmeztetem a középiskolák igazgatóit, hogy csak a fenti követelményeknek szigoruan megfelelő igazolványokat fogadjanak el az I. osztályba beiratkozó növendékektől. Oradea-Nagyvárad, 1938 január 31. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

945—1938-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli nt. lelkészi Hivatalnak.* A szatmári Liceum részére beküldött karácsony másodnapi perselypénzről szóló jelentések nagyon szórványosan érkeznek be. Felszólítom az összes cimben említetteket, hogy ezeket a jelentéseket a püspöki hivatalhoz haladéktalanul küldjék be, mert febr. 15-én a késedelmeskedők névsorát átadom az esperes urnak eljárás végett. Oradea-Nagyvárad, 1938 január 31. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Jud. Bihor

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

„Reformátusok Lapja” a Pietr. Craiului Ref. Egyházker. Hivatalos Közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Alexandrii 31.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizelési ár: egész évre 360 lei. Fél
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

NT. LELKÉSZURAKNAK sz. FIGYELMÉBE AJÁNLOM

református papi szabóságomat

Felelősséggel készítek ORLE. (Szánthó) palástot; palást-
átalakítást, u. m. selymezést, lerakást. A palást-árak fő-
veggel együtt minőség szerint 2500—5500-ig válto-
koznak. Távolabbi paróchiákra személyesen is elmegyek.
Postai megrendelést pontosan teljesítek. Esetleges infor-
mációért a helybeli lelk. hivatalhoz szíveskedjenek fordulni.

Tisztelettel:

ALAPÍTÁSI ÉV 1897.

CSAPÓ LAJOS
papi szabósága

SATU-MARE, Ștefan cel mare No. 7.

Egyházkerületünk kiadásában megjelent
KISBETUS HANGJEGYES ÉNEKESKÖNYV

színes és fekete vászonkötésben ára 60 Lei

KÁLVIN-KÖNYVNYOMDA

Tulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA Dr. LAZAR AUREL 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületben

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

REFORMÁTUSOK LAPJA

Primredactor : DEBRECZENI I. Redactor responsabil : KOVÁCS J.

A református nőszövetségi munka láthatatlan eredményei.*

Többször hallottam ilyen kijelentést: Egész nap dolgoztam, és mégsem tudom, mit végeztem. Bizonyára tapasztalták, hogy sokszor elfáradtak a napi munkában és mégsem volt annak semmi »látszatja.« Ugyanugy van a nőszövetségek életében. Vegyünk egy példát: A nőszövetség rendez egy ünnepélyt. Milyen sok fáradsággal jár ennek az előkészítése, és végül az ünnepély nem volt arányban azzal a munkával, amit reáfordítottak. Amikor egy-egy statisztikai kimutatást kell készíteni a nőszöv. elvégzett munkájáról, akkor szintén az lehet a tapasztalatuk, hogy nincs látszatja fáradozásaiknak.

1. Ennek lehet az is az oka, hogy valóban nem végeztek munkát, vagy rosszul végezték azt, de lehet az is, hogy a nőszövetségi munka olyan természetű, hogy annak eredményei láthatatlanok. Ez azért van, mert *a nőszövetségi munka teljes egészében lelki munka.* Az eredmények is elsősorban szintén lelkiek lesznek. Ezeket észrevenni nehéz. Vannak látható következményei is, de az igazi nőszövetségi munka előtt az sohasem lehet cél.

Ahol a nőszövetség ugy dolgozik, hogy könnyen észrevehető és kimutatásokba besorozható eredményeket mutasson fel, ott baj van a nőszövetség ref. szelleme körül. Sok olyan nőszövetség van, ahol látszat szerint lázas tevékenység folyik, ahol nagyszerű eredményeket tudnak elkönyvelni, ahol a pénztárkönyv dicséretreméltó forgalmat tüntet föl, de valójában abból a munkából, amit a ref. szellemű nőszövetségnek kell végezni, nagyon kevés van. Eredményekért dolgozhatik egy társadalmi egyesület, egy kulturális, vagy jótékonycélra berendezett szövetség, de a református nőszövetség és annak munkája más. Más azért, mert más a szelleme. Ezt Isten igéje határozza meg.

2. Ebből az következik, hogy *a nőszövetség munkája nem az idő, hanem az örökkévalóság számára készül.* »Nem a láthatókra nézünk, hanem a láthatatlanokra; mert a láthatók ideigvalók, a lát-

* Megbeszélést bevezető előadás lelkitáborozáson.

hatatlanok pedig örökkévalóak.« Ez azt jelenti: munkájának eredményei, lehet, hogy nem fognak egy év múlva, vagy egy élet elteltével sem meglátszani. Sőt lehetséges, hogy emberi ítélettel sohasem fogjuk azokat észrevenni. A nőszövetség munkáját nem az idő, hanem Isten ítéli meg.

Távolabbi jövődöbe, sőt az örökkévalóságba néz, nem pedig arra, hogy minél hamarabb, minél több eredménnyel dicsekedhessék. Nem az a fontos, hogy gyorsan, hanem emellett, hogy alaposan és jól el legyen végezve az a munka. Ilyen szempontból örökös magvetés a nőszövetség munkája. Hasonlítsák össze ezt azzal a nevelési munkával, amit az anyák végeznek. Ha gyors eredményre törekszenek, akkor gyermekeiket bedresszirozzák, de a dresszura még nem nevelés. Ezek a meggondolások a nőszövetség munkáját *türelmessé* teszik. Idegességnek, kapkodásnak nincs itt helye.

Kérdések megbeszérésre: Hogy kerülheti ki a nőszövetség, hogy e szempont érvényesítése ne adjon lehetőséget és szabadságot a téllenségnek, felelőtlenségnek és halogatásnak? Ezek mellett nem lehetnek olyan feladatok, melyek sürgősek? Nincs minden nőszövetségnek a maga helyén és idején különleges munkája? (Minden nőszövetségnek a kötelességei folyton szaporodnak. Mennél többet végzett, annál jobban. Mennél inkább ismeri Isten akaratát, annál több tenivalót vesz észre. Azonban a legsürgősebb munkát is az örökkévalóság ítéli meg. Ugyanolyan a mérleke, mintha kényelmesen lehetett volna elvégezni.)

3. A ref. nőszövetségi munka eredményei láthatatlanok azért is, mert *ennél a munkánál nem az ember a fontos, hanem Isten.* Magát a munkát is Isten végzi bennünk. A nőszövetség csak eszköz Isten kezében. És ennek a munkának a célja sem valami emberi cél, hanem az, hogy Istennek dicsőség legyen a szövetség munkájában. A nőszövetség tagja azért nem végezhet munkát a nőszövetségben, hogy ott szerepeljen, hogy ott tevékenységével kitűnjék, hogy ambícióit kielégíthesse; még azért sem, hogy a szövetség munkáját fellendítse, azt támogassa, erősítse — akár anyagiakban, akár erkölcsiekben. A nőszövetségnek végeredményben nem lehetnek »saját« céljai. Bármily különösen hangozzék is: még az sem, hogy az egyházat támogassa. Nem olyan alakulat a nőszövetség, mely az egyház mellett van azért, hogy az egyháznak, mint intézménynek felvirágoztatásában közreműködjen. A református nőszövetségi munka végső célja nem valami látható, észlelhető eredmény, hanem Isten dicsősége, nevének megszentelése, az Ő akaratának való engedelmesség. Amikor elhatároznak valamit, nem arra kell nézniök, hogy annak milyen következménye lesz a nőszövetségre nézve, hogy akár lelki, akár gazdasági haszon jár-e a nyomában, hanem elsősorban azt kell megtanulniök, hogy Isten akaratával meg-

egyezik-e, hogy nincs-e ellentétben vele, hogy Isten neve megszentelődik-e általa.

Ezért a *nőszövetségi munka a bibliaórából indul ki*: imádságból és Isten igéjének kutatásából. Ahol a nőszövetség gyönyörű társadalmi munkát fejt ki, ahol minden jótékonykodási mozgalomnál, ünnepélyek rendezésénél a tagok nagy számban vannak jelen, de a bibliaórán csak egy páran jelennek meg, s azok is inkább csak megszokásból, vagy kötelességből, s ahol nem tudnak és nem akarnak imádkozni, ahol Isten akaratának igazi tolmácsolásáért megsértődnek, Isten irányítását nem tartják fontosnak: ott lealacsonyodott a nőszövetség más társadalmi alakulatok színvonalára, ott elvesztette református jellegét. Mert ez az, ami legjobban megkülönbözteti más egyesülettől. Isten akarata — ez a nőszövetségi munkában a lényeg, a megizesítő szó. De ebből az akaratból is az a fontos, ami Istenre vonatkozik. Emberi vonatkozásban is: »Isten akarata a ti szentté lételetek.« Szent azt jelenti — Istené. A *református nőszövetségnek szent szövetségnek kell lennie*. Vagyis ez a szövetség Isten tulajdona legyen. Tehát nem a lekipásztornak, az elnöknőnek, még csak nem is az egyháznak az egyesülete ez.

Nem azt teszi a református nőszövetség, ami neki tetszik, ami szép eredményekkel kecsegtet, amivel beleírhatja nevét egyháza történelmébe; nem azt, amit emberek várnak tőle, hanem azt, ami Istennek tetszik, amit Isten vár tőle. Milyen sok mulatságrendezés, emberi célkitűzés fog elesni ebben az esetben. Mennyivel másképpen alakul az ilyen nőszövetségben az élet. Hányszor kell emiatt szembeszállni emberi véleményekkel! Mert ez a bibliai felfogás nem általános. Sőt: idegen, vagy éppen visszariasztó. Hányszor kell nekünk is harcot vívnunk önmagunkkal. *Addig nem lehetséges igazi református nőszövetségi munka, amíg a magunk gondolatait, terveinket, eszményeinket, egész akaratunkat fel nem adjuk, Isten akaratára alá nem rendeljük*. Nehéz belső harc, nyugtalanság és forrongás után következhetik csak igazi református nőszövetségi munka. Az gyanus, ha az ilyesmi nagyon simán megy? Ott valószínűleg csak szalmaláng-fellobbanásról van szó. Aki meggondolás nélkül veti bele magát a nőszövetségi munkába, az komolytalan, és abban valószínűleg nem lesz kitartás. Amíg mi valamik vagyunk, a nőszövetségi munka semmi. Ahol mi semmiknek érezzük magunkat, ott a nőszövetségi munka kezdhet értékessé válni. *Áldozat nélkül nem lehet nőszövetségi munka*. Ez azonban nem pénzünknek, időnknek, fáradságunknak, hanem teljes önmagunknak fenntartás nélküli áldozata. És ezt nem a nőszövetségnek kell adnunk, hanem Istennek. Ne parancsszóért és előírásért tegyük azt, hanem meggyőző-

désből. Ott végezhet egy nőszövetség Isten akarata szerinti munkát, ahol elsősorban a vezetők Krisztuséi, de ahol a tagok is mind külön-külön megharcolván önmagukkal e vivást, legyőzötten kerülnek ki abból és egész szívvvel tudatosan adják oda magukat Isten szolgálá-tába; ahol őszinteség zendül az ajkon, mikor éneklik: »Itt van szí-
vem, neked adom, Uram!« Kálvin Jánosnak volt az a jelképe, amit mai nap is használnak Isten szent szövetségei: ég felé tartott kéz-
ben lángoló szív. Ez volt hozzá neki is a mondása: »Cor meum...
offero tibi, Domine.« *Szív nélkül nincs nőszövetségi munka.* De ez
a szív Istené legyen. »Talán elfogadja? talán érdemesít a munkára,
nem önmagamért, hanem Krisztus kedvéért?« — ez legyen szí-
vünkben.

Az ilyen munka szolgálat lesz. Az ilyen szívü asszonyok nem képviselik a nőszövetséget, hanem szolgálják, még pedig nem ennek érdekeit, hanem ennek keretein belül, mint munkalehetőségben Istent. *Az Istent örömmel, hálából szolgáló asszonyok a református nő-
szövetség igazi tagjai.* Azért is hálásak, mert szolgálhatnak. Első-
sorban azonban azért hálásak, mert Isten nagyon szereti őket. Aki-
ben csak emberszeretetet van, az szegény szívü. *Csak a gazdag
szívüek igazi református nőszövetségi tagok.* Aki csak emberektől
tapasztalt szeretetet, boldog lehet, de Isten szeretetének megérzése
a boldogság állapotán túl szárnyalást ad, háládatosan szolgáló éle-
tet teremt. Mit törődik az ilyen nőszövetségi tag a látható ered-
ménnyel! Boldog, mert kegyelemből megkapta a szolgálat kiváltságát.

Nem ú'ságosan általános az a cél a nőszöv. előtt, hogy Isten dicsőségét szolgálja? Az apróbb és emberinek látszó célokkal mi lesz? Mi akadályoz abban, hogy Istenre tekintsek munkában és nem önmagamra? Milyen léren kell nekem e harcot megvívnom? Milyen kísértéseim vannak, hogy magamat to'jam előtérbe? Ha nem látom a nőszöv. munka eredményeit, nem vesztem el a munkakedvemel? Nem csüggedek el? Nem szükséges, hogy az eredmény észlelése újabb szolgálatra serkentsen? Mi buzdítja a nőszöv. tagot az újabb munkára?

(Folyt. köv.)

Nits István J.

A helyes iskolai nevelés feltételei és akadályai.

(Folytatás és vége.)

A tanítás a mai alakjában nem tekinthető a nevelés segédesz-
közének, mert a jellemnevelés természetével ellenkezőleg már az
elemi osztályok legkezdetén is a tudásra, tehát az értelemre fekteti
a súlyt. Csak egyes önálló meghatározások és erkölcsi tanulságok
alakjában igyekeznek hatni anélkül, hogy teljes erővel az érzelme-
ken,

mint a cselekedet mozgató erőin keresztül egységes lelki behatásokat idézne elő. A betanult szabályok esetleg megmaradnak az emlékezetben, de a lelki életből nyom nélkül eltűnnek, tehát a nevelés szempontjából értéktelenek.

A tanítás és nevelés közötti ellentétek ma alig megszüntethetők. Egyrészt a tananyag értelmi tulzsufoltsága, másrészt az ellenőrzések szerkezete és felszínessége miatt.

Az ellenőrző látogatások mindaddig akadályai lesznek a nevelésnek, míg azokon csak a tudást s nem a tanítás hatását, az egységes lelki fejlődés szempontjából vizsgálják felül.

Ez természetes is, érthető is! Minden tanító arra és úgy igyekszik megtanítani növendékeit, ahogyan azokat felülvizsgálják. Ha az ellenőrzésnek az önálló leckeanyagok tudása a fontos, a tanító munkája eredményt ezen a téren fog felmutatni s a neveléssel csak úgy foglalkozik, ahogy azt ideje s az egyes tárgyak természeté megengedi. Elszórtan s nem egységes vezérelv szerint.

Hogy tehát az ellenőrzés akadályból feltétellé legyen, szükséges annak olyan végrehajtása, amely nem csupán a tudást, hanem főleg a nevelés eredményeit vizsgálja felül.

Legvégül foglalkozzunk a családi neveléssel, amely döntő módon és pedig kedvezőtlen irányban befolyásolja a hivatásos nevelő munkáját.

A családi nevelés, — eltekintve néhány igen tiszteletreméltó kivételtől, — a gyermekek lelki életének kialakulását a környezettől szerzett tapasztalatokra bizza anélkül, hogy tervszerűen irányítaná annak megfigyeléseit. Legtöbb esetben ez a nevelés ötletszerű büntetésekből és jutalmazásokból áll s a rosszul értelmezett szülői szeretet végzetesen ferde irányba tereli a gyermek lelki életének fejlődését.

Szomorú ellentét áll fenn továbbá majdnem minden esetben a szülői ház és az iskola nevelése között.

A tanító az iskolai nevelés kezdetén, mikor a gyermek tapasztalatai alapján szerzett fogalmakat rendszeresíti és osztályozza, igen gyakran összeütközik a családi életben s a környezettől szerzett tapasztalatokkal és alapfogalmakkal.

A nevelés további folyamán pedig megtörténik, hogy a család mindennapi életével ellentétben álló, de erkölcsi szempontból feltétlenül szükséges fogalmak alkotására kénytelen.

A gyermek látva tapasztalatai és a tanultak közötti szöges ellentétet, kutatja annak okát. Kérdéseket tesz fel a szülőknek a tanultakra vonatkozólag. A szülő, aki talán érzi az iskolában tanultak helyes voltát, autoritása érdekében azonban mégis mereven

ragaszkodik eredeti életmódjához s minden eszközzel, — még az iskola tekintélyének lerombolásával is, — arra törekszik, hogy gyermekét saját álláspontjának helyességéről meggyőzze. Ezt legtöbbször tudattalanul, de sajnos sok esetben tudatosan is cselekszik.

Az ilyen ellentétes behatások eredményét úgy az iskolai nevelésre, mint a gyermek jellemének kifejlődésére nézve nem is kell hangsúlyozni.

A fentieket figyelembe véve tehát külső feltétele a cimben említett nevelésnek, az iskolai és családi nevelés összhangba hozása és pedig úgy, hogy a családi nevelés mind a három fázisában párhuzamosan haladjon az iskolai neveléssel. Ez a feladat azokra az egyháztársadalmi egyesületekre hárul, amelyek azzal a céllal alakítottak, hogy nevelői munkájukat a társadalom minden rétegére kiterjessék s a valláserkölcsei élet, a jézusi ideálok magaslataira emeljék. Ez a munka azonban csak akkor lesz hasznos, az iskolai nevelést illetően, ha célkitűzése tervszerű munka alapján, az iskolai nevelés irányelveihez alkalmazkodik.

Az egyháztársadalmi egyesületek ily irányu működésének hármas tagozódásúnak kell lenni. A családi nevelés iskoláztatás előtti, alatti és utáni irányítása és ellenőrzése.

Az iskoláztatás előtt arra kell törekedni, hogy a szülők nevelése előkészítője legyen az iskolai nevelésnek, hogy ezáltal a gyermek az iskoláztatás kezdetén minden visszahatás nélkül illeszkedhessen bele az iskola komolyabb és tervszerűbb munkájába.

Az iskoláztatás alatt a felvilágosító munka oda irányuljon, hogy a családi nevelés karöltve haladjon az iskolai neveléssel.

Az iskoláztatás után az ellenőrzés célja az legyen, hogy megerősítse és véglegessé tegye az iskolai nevelés munkáját. Különösen fontos ez a mai időkben, amikor már a serdülő kor legelején veszélyben van az iskolai nevelés munkájának eredménye.

A fentieket összegezve tehát, a helyes iskolai nevelés feltételei: a tanító személye, a pedagógikus tanítás, a tervszerű ellenőrzés, a családi és iskolai nevelés összhangba hozása. Míg egyetlen elháríthatatlan akadálya az öröklött temperamentum. Ezen belül azonban kitartó és tervszerű munkával s az összes feltételek megteremtésével elérhető az akarattól irányított önuralom, igazságérzet, türelem és szerénység — mint a jellem alkotó részeinek s az egyéni cselekedetek mozgató és irányító rugóinak — kinevelése és állandósítása.

Ennél többet pedig egyetlen tanítótól sem lehet várni s egyetlen nevelő sem kíván elérni.

Szentpétery János.

 KÜLFÖLD

Megbüntetett prédikátorok. A koblenzi rendőrség egy segédlelkészt 50 Márka pénzbüntetésre ítelt, mert egyik prédikációjában azt mondta volt, hogy az az elv, mely szerint: »szolgálj a népednek, akkor Istennek szolgálj«, hamis; először Istent kell szolgáljuk s azután szolgálhatjuk a népet. — Egy másik Rajna-menti lelkészt 120 Márkával büntettek meg azért, mert prédikációjában rosszalotta, hogy az anyakönyvi hivatalok házasságkötések alkalmával Rosenberg »A XX. század Mythosza« c. könyvét (A német újpogányság bibliája) ajándékozzák a fiatal pároknak és a keresztyén jegyeseket intette, hogy óvakodjanak ettől a könyvtől.

Edinburgi világkonferencia. A gyakorlati keresztyénség oxfordi konferenciája után az a mozgalom tartotta meg augusztusban összejövetelét, mely az egyház egységét a hittételek kölcsönös tisztázása és egyesítése útján kívánja munkálni. (»Glaube und Verfassung«.) Mindenekelőtt azt kívánták megállapítani, hogy miben egyeznek meg máris a protestáns, az anglikán és az orthodox egyházak és miben különböznek. A Szentírás tekintélyének a kérdésben, a sakramentumok kérdésében és az egyházi hivatalok, a püspöki tisztség jelentőségében a protestáns, de különösen a református felfogást mélyreható ellentét választja el az orthodox és az anglikán egyházaktól. Utóbbiban mind erőteljesebb lesz a katholizáló befolyás. Úgyesen megszerkesztett formulákkal ezeket az ellentéteket nem lehet elrejteni.

Pogánykultusz Görögországban. Görögországban mozgalom indult meg a klasszikus pogány istenek kultuszának helyreállítására. A mozgalom vezetőit egyházi bíróságok elé állították. (EPD.)

Lelkészhiány Franciaországban. 36.000 római katolikus plébánia közül 24.000 üres. A klérus egyharmada 60 éven felül van és a teológusok száma állandóan csökken. (EPD.)

Mint fájdalmas tény említi az egyik svájci ujság, hogy a nemrég Romániában járt anglikán küldöttség kizárólag az orthodox egyház vezetőivel és a politikai hatóságokkal érintkezett s a protestáns testvéregyházakkal egyáltalán nem törődött. Ugyanigy mellőzték a madridi református egyházat a spanyol egyházi viszonyokat tanulmányozó anglikán egyházi vezetők.

A német hitvalló egyház kiáltványa. Németországnak azokban a protestáns templomaiban, melyeknek lelkipásztorai az

egyház szabadságát sértő totális állameszmének nem hódoltak be, augusztus 29-én egy kiáltványt olvastak fel, melyet a német evangélikus egyház szolgálatára nézve legidősebb püspöke, Marahens, az egyház ideiglenes vezetőségének elnöke, Müller-Dahlem és a németországi lutheri-evangélikus egyház legfőbb tanácsának vezetője, Breit irtak alá. Ezzel a kiáltvánnyal tájékoztatni kívánták a gyülekezeteket az egyház rendkívül súlyos helyzetéről. Istenről, az örökkévaló élő Istenről, Krisztusról, a Megváltóról és az egyháznak, mely az élő Istent, minden uraknak Urát hirdeti, a létéről vagy nem létéről van szó! »Olyan rendeletek jelentek meg, melyeknek alkalmazása az egyházat legszentebb jogaitól fosztanak meg, a hitvallás szerinti igehirdetést korlátoznak és a közvetlen beleavatkozást jelentenének az egyház vezetésébe. Eljárások, letartóztatások (vizsgálati fogság, őrizetbevétel, gyűjtőtábor), kiutasítások és beszédtilalmak özöne borította el az egyházat. Ki tud ilyen tények mellett az elkeseredés ellen védekezni? Minél tovább tart, annál mélyebb lesz az áldatlan szakadék népünk között. Ebben a helyzetben kérjük és figyelmeztetjük a gyülekezeteket, a presbitereket és a lelkészeket! Ne keseredjenek el! Ne fáradjatok el a szolgálat hűségében! Ne riadjatok vissza semmi szenvedéstől és áldozattól!«

Uj külmisszionárius. Parragh Lajos segédlelkészt, az albániai mohamedánok közé küldi ki a budapesti református egyházmegye, mely e célra költségvetésébe évi 2000 pengőt vett fel. E határozatnak uttörő jelentősége van a magyar református egyházban. Felismerték a külmissziói munka fontosságát és áldozatot is akarnak hozni érte.

Döbrössy Lajos törökmisszionárius 1936 tavaszán 5 évi bulgáriai működése után visszatért s 120 helyen 250 előadást tartott. Előadásaiban rámutatott arra a nagy változásra, mely előtt a bulgáriai kisebbség áll. Ezeket most 15—20 év múlva vissza fogják telepíteni Kis-Ázsiába. Bulgáriában nem marad mohamedán. Ezt az alkalmat fel kell használni, hogy a visszavándorló mohamedánság ne menjen vissza Európából Ázsiába Krisztus nélkül. Döbrössy már ismét régi állomáshelyén, a bulgáriai Schumenben van, mely az ottani mohamedánok Debrecenje.

A mandzsu benszülött bibliaárus. Lu Chao Chung, — amint Babos Sándor írja, — a mandzsuriai hailungi missziói körzetben (Babos Sándor állomáshelye) az 1937 évben több mint 8000 bibliát, illetve bibliai részt adott el. Évente 9—10 hónapig van uton. Az evangélium terjesztés igazi frontharcosa. — Vajjon köztünk van-e ilyen frontharcos?

 AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

erdővidéki és nagyajtai Huszár Karolin Székely István ny. ig. tanító felesége 75 éves korában, 56 évi házasság után január 29-én meghalt. Benne Székely Ödön hévizgyörki és Székely Ernő kö-röskisjenői lelkészek édesanyjukat gyászolják.

 HIREK

A ceicai (Jud. Bihor) missziói egyház »Harang alapja« javára a salontai egyházmegyéből begyűlt 2241 Lei összeget ez uton hálás köszönettel nyugtazza.

A salontai ref. Leányszö-vetség külmissziói tagozata a külmisszió céljára beszolgáltatott perselypénz és adomány fejében összesen 1500 leit.

A Protestáns Irodalmi Társaság tisztújító közgyűlést tartott január hó 25-én, melyen 6 évre megválasztotta a tiszti-kart. Dr Ravasz László reformá-tus püspök, eddigi lelkészelnök ajánlatára új elnökül egyházi részről dr Kapi Béla dunántuli evangélikus püspököt és dr Mak-kai Sándor debreceni egyetemi

tanár, volt erdélyi református püspököt, világi részről pedig dr Hegedüs Loránt és dr Tomcsá-nyi Vilmos Pál ny. minisztere-ket választották meg. Ügyveze-téssel bizta meg a közgyűlés Kapi Bélát és — mint a Protes-táns Szemle új főszerkesztőjét — Makkai Sándort. A társaság első titkára pedig dr Szabolcska László ref. lelkipásztor lett.

Genf. A népszövetség régi palotája (Wilson palota) a di-plomatak helyett most már több mint 30 nemzetközi intézmény hivatalának ad helyet. Ezek kö-zött az I. K. E. világszövetségé-nek, a Ker. Leány Egyesüle-tek, az Egyházak nemzetközi barátsága világszövetségének...

 Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

1302—1938-I. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli nt. espe-resi és lelkészi hivatalnak.* Van szerencsém eredeti szöveggel és szöszterinti fordításban közölni mihez tartás végett a Vallás- és Művészeti Minisztérium Vallásügyi Igazgatóságának 4657—938. II. 5. sz. rendelkezését.

»Domnului Episcop reformat din Oradea No. 4657—1938. 5. II. 1938. Domnule Episcop, Avem onoare a vă face cunoscut, că am interveniat la Ministerul de Interne să indrume organele administra-tive în subordine să asigure libertatea întrunirii organelor biseri-cești ale Eparhiei Dvs. și anume:

1. Adunările administrative ale comitetului (presbiteriu) parohial, precum și adunarea generală parohială, care sunt prevăzute în statutul de organizare și cari nu pot fi condiționate de autorizație speciale.

2. Școlile duminicale, care au întruniri curat religioase, cu cetiri și explicări din Biblie pentru tineret; ședințele sunt publice și Episcopia ane să garanteze aplicarea strictă a programului pur religios. Ținerea lor nu e condiționată de autorizația organelor administrative sau polițienești, va trebui totuși anunțată, acestora, spre știință, pentru menținerea ordinii.

3. Orele de Biblie cu adulți, conferințele religioase și serbările bisericesti, fără cântece naționale și fără reprezentări de diletanți. vor fi de asemenea numai anunțate organelor locale spre știință și menținerea ordinii. Episcopia va garanta caracterul curat religios al acestor întruniri.

4. Întrunirile organelor statutare ale Societății femeilor, bărbaților, tineretului reformat de ambele sexe, precum și întrunirile lor strict religioase, cum sunt orele de Biblie, conferințe religioase fără cântece naționale și fără reprezentării de diletanții, vor fi anunțate organelor polițienești spre știință și menținerea ordinii.

Ședințele sunt publice și Eparhia garantează caracterul curat religios al acestor întruniri. Tot ce depășește caracterul curat religios al acestor întruniri, cum ar fi de exemplu cântece și dansuri populare, reprezentanții de diletanți, cade sub regimul spectacolelor de diletanți și va fi condiționat de autorizațiile legale. Ministru, Anton Pepa ss. Director, Nicolae M. Ceat ss.

Fordítás. Vallás- és Művészetügyi Minisztérium Vallásügyi Igazgatóság 4657—1938. II. 5. sz. Református Püspök Urnak Nagyvárad. Püspök Ur! Van szerencsém értesíteni, hogy közbenjártunk a Belügyminisztériumban, hogy az utasítsa az alantas közigazgatósági hatóságokat, hogy azok biztosítsák a Püspökséged egyházi szerveinek gyülekezési szabadságát és pedig:

1. a szervezeti szabályzat által előirt presbiteriumi, valamint egyházközségi gyűléseket, melyek nem tehetők függővé különleges engedély adásától.

2. A vasárnapi iskolákat, tisztán vallásos jellegű összejöveteleként, Biblia olvasással és magyarázattal; a gyűlések nyilvánosak és a Püspökség garantálja a tisztán vallásos program alkalmazását. Ezek megtartása nem függ a közigazgatási vagy rendőri szervek engedélyétől, azonban előre bejelentendők ezeknek tudomásul vétele, rendfenntartás végett.

3. A felnőttek Biblia-óráit, vallásos értekezéseket és templomi ünnepélyeket, nemzeti énekek és műkedvelői előadások nélkül; — hasonlóképpen előre bejelentendők a helyi hatóságoknak tudomásul vétel és rendfenntartás végett. A Püspökség garantálja ezeknek az összejöveteleknek tisztán vallásos jellegét.

4. A Nőszövetség, Férfiszövetség, a mindkét nembeli református ifjuság alapszerű gyűléseit valamint tisztán vallásos jellegű összejöveteleit, mint amilyenek: a Biblia-órák, vallásos értekezések, nemzeti énekek és műkedvelői előadások nélkül, — az illetékes

rendőri szerveknek előre bejelentendők tudomásul vétel és rendfenntartás végett.

A gyűlések nyilvánosak, de a Püspökség garantálja ezeknek az összejövetelnek tisztán vallásos jellegét. Mindaz, ami ezeknek az összejövetelnek a vallásos jellegét meghaladja, mint például a népénekek és táncok, műkedvelői előadások, — a műkedvelői előadások szabályai alá esnek és a megtartásuk törvényes engedélytől függ. Aláírások.

Fentieknek szigorú és pontos megtartását kérem. Oradea-Nagyvára, 1938, február 8. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk. püspök.

1160—1938. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelaeli Nt. Esperes és Lelkész urnak.* Szigorú miheztartás végett közlöm Bihárvármegye prefectusának 1784—1938. sz. alatt megküldött kérése alapján a Belügyminiszter urnak a következő rendeletét: »Főtiszteletű Püspök ur! A Belügyminisztérium folyó hó január 28-án kelt 6647. sz. rendelete alapján van szerencsénk Főtiszteletűséged tudomására hozni a következőket: A folyó évi jan. 25. napján tartott minisztertanács a válasz-testület összehívása és a politikai küzdelem megkezdése következtében előállott helyzetet vizsgálat tárgyává tévén, a többek között elhatározta: „*Megtiltja a köztisztviselőknek, a papoknak és tanítóknak is a politikai propagandába és tüntetéseken való részvételét, kivéve azt az esetet, ha azok valamelyike képviselőjelölt.*” Minden eltérés esetén nyilatkozattal felszerelt jegyzőkönyv veendő fel, abban az esetben pedig, ha a nyilatkozat ki nem vehető, úgy a jegyzőkönyvet két tanu írja alá. A jegyzőkönyvet azonnal fel kell terjeszteni a belügyminisztériumba, hogy az azonnal felfüggeszse és a bíróság elé állítsa azt a tisztviselőt, aki ezt a fegyelmi szabályt megszegi. Főtiszteletűséged tudomására hoztuk ezt az intézkedést, kérve, hogy sziveskedjék elrendelni, hogy Főtiszteletűséged joghatósága alatt álló papság tiszteletbe tartsa a minisztertanács ezen intézkedését annyival is inkább, mert sem az egyháznak, sem az országnak nincs érdekében, hogy valamely lelkész ellen ily ügyben fegyelmi intézkedések tétessenek. Fogadja Főtiszteletűséged mély tiszteletünk kifejezését stb. Prefect: Aurel Popa sk.» Fentiek szigorú és pontos megtartását kérem. Oradea—Nagyvárad, 1938 febr. 6. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

1231—1938-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli lelkészi hivatalnak.* A folyó hó 2-ig beérkezett kisbetűs zsolttárrendelések elintézésére a rendeletet kiadtam. Ezzel a kisbetűs hangjegyes énekeskönyv készlet kimerült. Az új kiadás megjelenése biztosítva van, a nyomda már 10 ívet kinyomatott, az új kiadást tankönyvraktárunk a konfirmáció idejére szándékozik forgalomba hozni. Azokat a rendeléseket tehát, amelyek halaszthatók, sziveskedjenek úgy beterjeszteni, hogy a szállítás az új kiadás megjelenésekor történjék, míg a halaszthatatlan szükségletek fedezésére a nagybetűs zsolttárokat kell igénybe venni. Oradea-Nagyvárad, 1938 február 7. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk. püspök.

M. st Oficiului Parochial Reformat
Jud. Bihor

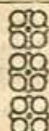
Urvind

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

„Reformátusok Lapja” a Pietr. Craiului Ref. Egyházker. Hivatalos Közlönye

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Alexandrii 31.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizelési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján

Konfirmációi emléklapok

kaphatók a püspöki hivatal nyomtatvány-raktárában

17 x 21 cm. méretű egyszerűbb csinos kivitelben darabonként 1 Lei

21 x 34 cm méretű díszes kivitelű három színnyomással, darabonként 2 50 Lei

Konfirmációi emlékkönyv

díszes címlapu, több, mint két iv terjedelmű füzet finom papíron, nagyon
szép **Konfirmációi emléklappal** II-ik kiadás 10 Lei.

Egyházkerületünk kiadásában megjelent

Nagybetűs

hangjegyes énekeskönyv

színes és fekete vászonkötésben ára 100 Lei

KÁLVIN-KÖNYVNYOMDA

Tulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA DR. LAZAR AUREL 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületben

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

REFORMÁTUSOK LAPJA

Primredactor: DEBRECZENI I. Redactor responsabil: KOVÁCS J.

A református nőszövetségi munka láthatatlan eredményei.

(Folyt. és vége.)

4. Ezekből következik, hogy *a nőszövetség a maga munkáját bűnbánattal végzi*, mert tudja azt, hogy sokszor nem Isten akaratának cselekvését tartotta legfontosabbnak. Szolgálata tovább *alázatos* lesz. Gőg és kevélység nem lehet olyan emberben, aki másnak szolgál. Azt mondta Keresztelő János Krisztusról: Neki emelkednie kell, nekem pedig alábbszállnom. Mennél tudatosabban látja valaki azt, hogy munkája Istenre irányul, annál alázatosabb lesz. Aki önmagában nem tud bizni, aki tanácstalan volt, aki már-már kétségbeesett és mégis tapasztalta, hogy Isten talpraállította, megmentette, sőt szent szolgálatra hívta el, az csak alázatos lehet. Az alázatosan szolgáló nőszövetség tagjai egymással szemben is alázatosak, egymást maguknál különbeknek tartják. Ez az alázatosság reányomja a maga bélyegét a nőszövetség minden munkájára. Ez itt olyan légkört teremt, ami másutt sehol sincs meg: a szerénység, csendesség, béke napfényét. Nincs dicsekvés, nincs versengés, nincs hiuság, nincs hirszerzés, — de van öröm, bizonyágtétel. Az asszony hallgat a gyülekezetben: némaság, láthatatlan munkája a zengő és tündöklő igehirdetés.

Miért nem tudok alázatos lenni? Nem bénít meg az alázatosság? Miért van, hogyha erre törekszem, az erők megfulladnak bennem, a kitartásom elporlik? Milyen viszony van a türelem és az alázatosság között? Azokban, akiknél magamat különbnek tartom, igyekeztem megkeresni az értékes vonásokat? (A Krisztus-legenda az elpusztult állat hullájával kapcsolatosan. Rachmanova: Minden emberben van egy csalogány, csak meg kell szólaltatni.) Ha valami olyan munkát végzek, amit sajátmagam értékesnek tartok, miért esik nehezemre, ha nem verhetem dobra? Tehát akkor szabad mindent elhallgatnom? Nem lesz ez gyávaság némely esetben?

5. Ismeretes a XIII. századbéli Szent Erzsébet mondája: hogyan változtak a kenyerek rózsákká a kötényében. A nőszövetségi munkának azt a törvényét fejezi ki ez a monda, hogy *a nők szociális, jótékony, általában materiális természetű munkája eredményeinek is láthatatlannokká kell változniok*. Kell ilyen munkát is végezniök

feltétlenül. A modern református nőszövetségnek a mai élet problémáiból a reá eső részt a szociális feladatok meglátásával és betöltésével is meg kell oldani. Meg kell látniok a nyomoruságot, mely abban a körben van, ameddig az ő kezük elér; az elesettnek, munkanélkülinek is segítségére kell sietniök. Kulturális munkát is kell végezniök. De mindezeket a láthatatlan asszony végezze. »Ne tudja a te jobb kezed, mit cselekszik a bal.« Hogy egy nőszövetség Isten akarata szerint végzi-e a maga tevékenységét, azt az mutatja hogy az ilyen anyagiasabb természetű szolgálatnál is láthatatlan tud maradni. Igaz az a ref. nőszövetségről is, ami általában igaz az asszonyokról, hogy akkor van legjobb hírük, ha nincs hírük. A női hivatás hősi. Mennél névtelenebb ez, hősiessége annál nagyobb. Dosztojevskij mondja: »Könnyebb hősnek lenni egy másodpercig, egy óráig, mint néma heroizmussal viselni a mindennapot. Vállald magadra, hogy viseled a szürke hétköznapi életet, végzed a munkát, amelyért senki sem dicsér, amelynek hősiességét senki sem veszi észre, amellyel nem kelted fel senki érdeklődését magad iránt...«

A nőszövetség hivatása is hősi, és ennek is névtelennek kell lennie.

A jótékonyág hogyan válik láthatatlanná? Az észrevehető jótékonykodás miért testvérietlen? Annak az embernek a lelkében, akin segített a szövetség, a látható jótékonyág milyen érzéseket ébreszthet? A szövetség az ilyenekkel néha nem árthat? A kulturális munkának miért kellene láthatatlanná válnia? Lehetséges-e ez egyáltalában?

* * *

A világosság akkor kellemes és megnyugtató, ha maga a fényforrás el nem takarva, ha az maga, hogy úgy mondjam, láthatatlan. Ezt akarják elérni a modern tetővilágítású lámpákkal, amikor a fényt a mennyezet veri vissza. Azonban ezt már régen is ismerték a mi eleink és ismeri a legegyszerűbb ember ma is, mikor ernyővel tompítja a fényt. Régen olyan zárt lámpát, ampolnát készítettek, amelyek áttetsző anyagból (papirosból, pergamenből) volt az ernyője. Ez az ernyő kettős volt. A két ernyő közé diszítésül lepréselt virágokat, leveleket tettek. Ezek már mind elvesztették színüket, élő szépségüket, de ott az ernyő között, amikor az este sötétségében kigyúlt a lámpa, annak fényében csodaszép tavaszi virulásba pompáztak. A láthatatlan, szintelen, herhadt virághalottak, az elrejtett levélkék égtek, föltámadtak, szépséget mutattak, mikor belülről a fény rájuk esett. De nappal, ha a napsugár ömlött az ámpolnára, hiába gyúlt ki benne a lámpafényt, a virágok alusznak és láthatatlanok maradnak.

A református nőszövetségek munkáját ehhez az ampolnához hasonlítom. A tagok különféle virágot visznek oda, különféle mun-

kát végeznek el különféle módokon: mind láthatatlan abban a közös ampolnában. Csak akkor lesz látható, ha kigyul belül a lámpa: ha az emberi ítélet, emberi bíráltság fénye esik reá, vagy ha az emberi szeretet melege inkább megérzi, megsejti ott. Ha azonban Isten ítéletének napfénye hull reá, akkor ismét láthatatlanná válik minden munka, minden eredmény. Egy van csak, ami látszik ebben a fényben is: Krisztus bitófája: a kereszt. Azt jelenti ez, hogy minden emberi munka, előttünk bármennyire is látható az, bármennyire értékesnek, tündöklő szépségűnek is tartják, Isten előtt semmi az: láthatatlan és értéktelen. Nem vesz tudomást a mi tevékenységeinkről, nem dicséretes eredményeinkről. Érdemünk semmi sincs. Nincs mire hivatkoznunk Isten előtt. Egy érdem van csak: a Krisztusé. Ezt fogathatjuk el a mi hitünkkel.

Nits István J.

A kegyelmi eszközök sorsdöntő szerepe.

Maga az Ur Jézus fejezte ki a legtalálóbban a vallásnak a hétköznapi életre való nagy jelentőségét, mikor azt mondta, azért jött, hogy bőséges, sikeres, diadalmas életük legyen az embereknek.

Miért van hát mégis olyan temérdek összeroncsolt élet ezen a világon?!... Letagadják tán a krisztusi nagy életelveket?! Vannak ilyenek is! Ámde sokmillió másféle ember is él még ezeken kívül. Olyanok, akik lélekszerint hiszik és vallják az evangéliumi életelveket, mégis szánandóan üres az életük. Avagy a keresztyéni vallás csődjét jelentené tán? Egyáltalán nem! Elég diadalmas életü, keresztyén lelkületü emberrel találkozunk még a mai világban is. Egészen másféle oka van annak. A kegyelmi eszközök elhanyagolása. A belső lelkiélet táplálására szolgáló külső eszközök elmellőzése. A *magánimádkozás, a családi áhítat, a templomi istentisztelet, az urvacsorázás rendszeres elmulasztása*. Ezeket nevezték elődeink *kegyelmi eszközöknek*. Elengedhetetlen fontosságúaknak tartották őket a sikeres élethez. Ezeken által válik ugyanis a hit lüktető életté. A vallás nagy életelvei ezeken keresztül ömlenek be a gyakorlati életbe és gazdagítják azt meg. Elhanyagolásuk végzetes következményekkel jár. Értékes életek roncsolódnak össze miatta.

Nem földrengető nagy okok cselekszik ezt, nem a hitvallások ádáz eltiprása, hanem a kegyelmi eszközöknek lassu, hallgatag semmittevése. Ezért tartották őket elődeink olyan fontosaknak. Ezért éltek velük kitartó hűséggel.

Fájdalmasabban érzik e mellőzés végzetes következményeit a liberálisabb szellemű vallások. Ezek irtóztak ugyanis legjobban az üres vallási formaságoktól, amik a vallás legeltorzultabb szörnyét, a

farizeuskodást, a Krisztus által is oly hevesen elítélt szemforgató undok képmutatást szülték e világra. Eljárásuk bizonyos fokig evangyéliomi is volt ezen egyházaknak. Tulbuzgalmukban azonban túllóttek a célon; sajnálatos tulzásba estek. A vallásos élet valamennyi külső technikáját mellőzni kezdték. A belső hitbeli meggyőződést tartották a legeslegfőbbnek. Az lett ennek az elkerülhetetlen káros következménye, hogy nagyon sok olyan ember él ma már körülötünk, akiknek vallásos hitök épen megmaradt ugyan, de mindennapi életük üressé sorvadt el. A magasztos, nagy életeivek meddön elszigetelődtek a lelkükben. Nem volt csatornájuk, hogy azokon által teremtő erőiket a mindennapi életbe belé csörgedezhették volna és dus tenyészetet teremthettek volna ott.

Az élet szigorú törvénye teljesedett be rajtuk, mint a nagy zongoraművész, Pederewszky megkapó egyszerűséggel így fejezett volt ki: »Ha egy napig nem gyakorlok, már én észreveszem. Ha két napig nem gyakorlok már a családom is észreveszi. Ha három napig nem, a jóismerőseim is észreveszik. Hogyha egy hétig nem, mindenki észreveszi rajtam.«

Ilyen lavinaszerűen sodorja le az embert a sikeres élet napfényes ormáról a kudarccal teljes élet sötét mélységébe az elhanyagolás.

Meglepően különös esetekre bukkanunk ezen az uton. Elmondok egyet közülök, anélkül, hogy elébe szándékoznám egyik hitformát helyezni a másiknak vele. Csak a mondanivalómat világosítja meg élesebben az.

Volt nékem egy r. kath. ismerősöm. Nem vallotta vakbuzgón egyháza összes hitelveit, mégis nagyon kellemes egyéniség volt. Erőslelkű a bajokban; szives ott is, ahol más kihívó; ott is kedves, ahol más mogorva. Jól megközelítette a bibliai ideált: igazán élt; szerette az irgalmasságot, alázatosan járt Isten előtt.

Nem azzal érte ezt el, mert vakon hitt a pápa csalhatatlanságában, hanem azzal, hogy hűségesen élt a vallás külső eszközeivel. Neki az áldozás szentséges dolog volt. Isten életének az övébe történt beömlésének áldott eszköze. Amikor gyónni ment, becsületesen kereste a megjobbulást vele. Nem bálványozta a szenteket mikor felkönyörgött hozzájuk, hanem gazdagította lelkivilágát azok dicsőséges életének nemes példájával. Ha a legjobb technikával dolgozó egyháznál is sorsdöntően fontos a kegyelmi eszközök hű gyakorlása, mégsem jár az semmi lelkieltorzulással, mennyivel inkább fontos az a kevésebb technikával élőknel.

Korántsem azt akartam azonban én ezzel állítani, hogy a külső gyakorlat elébbvaló a belső hitnél. Csak azt szándékoztam erőtelje-

sen kihangsúlyozni, hogy ez a kettő elválaszthatatlan szerves egészet képez. Egyik a másik nélkül meghalt állat. Olyan tehetetlen hulla, mint az a zseniális tervrajz, amiből sohse lesz valóság, mert hiányoznak hozzá az anyagi eszközök. Sok ember vágyik a tanult élet előnyeire, de a technikájától annak, a kitartó, szorgalmas tanulástól irtózik. Ezért a kívánt előnyöket sohasem nyeri el. Magasztos elvekkel lép be sok ember a házasságba. Mindvégig tiszteli azokat. Csak a házasság külső technikáját hanyagolja el lassankint. A gyöngédséget, a figyelmességet, a kedveskedést, a megértő jóságot, a hű szeretetet, amik tápláló eszközei a boldog családi életnek. Ez a gondatlan mellőzés apránként egészen felborítja a család életét. Elhidegülnek egymástól a felek. Boldog mennyország helyett izzó pokol lesz az életük. Pedig egyik sem követett el házasságtörést, a magasztos elveket sem tagadta meg. Csak a gyakorlását hanyagolták el azoknak. Ezért buktak el.

Igy vesztik el az emberek Istennek kegyelmét is az életükből. Így satnyul az el sivárrá, üressé, hiábavalóvá.

Sorsdöntő fontosságuk van a kegyelmi eszközök gyakorlásának. Az általuk táplált, fegyelmezett bő lelkiéletnek. Ez orvosolhatja meg egyedül ezt a mai, nagybeteg világot. Ezt a kavargó, forrongó emberi társadalmat, amelynek végzetes nagy eltévelyedését olyan markánsan fejezte ki az a fiatalember, aki végig hallgatva egy lelkiélet fejlesztéséről szóló prédikációt, nagy indulatosan azt írta az illető lelkipásztornak: »Hogy lehet a mai korban, az anyag, a technika, a sport, a kommunizmus uralkodó világában ilyen ősi beszédet tartani. Jegyezze meg, hogy a ma jelszava: *„Viselj gondot a testre, a lélek majd gondot visel önmagára.”*

Ez az élet súlyos nagy problémájának — szerinte — a helyes megoldása. Holott éppen ez az életfelfogás szülte ezt a mai óriási világfelfordulást. Kiáltó példa erre Északamerika gigantikus nagy gazdasági összeomlása. Hű gondot viselt az a testére. Arra viselt leghűségesebbet, a lélekkel mit sem törődött. Ezért omlott össze.

Mennél vulkánikusabb a társadalmi állapot, annál nagyobb, égetően nagyobb szüksége van annak erősen kifejtett dus lelkiéletre. Ez az orvosság. Ezért végzetes az elhanyagolása. Eszközeinek semmibevevése, amiken keresztül az Örökkévaló élő valósággá válik, a nagy Láthatatlan szemmel láthatóvá, a jó Isten pedig beszédes jelenlétté és megtölti az életünket gazdag tartalommal.

Bokor Sándor.

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Berey Józsefné szül. Asztalos Mária, a nagyecsedí ny. esperes felesége életének 67-ik, boldog házasságának 50-ik évében január 15-én hosszas szenvedés után Ujpesten csendesen elhunyt.

Özv. Szarka Boldizsárné szül. Sárkány Borbála, a vetési egyház volt lelkipásztorának, szatmári esperesnek özvegye életének 90-ik évében Panyolán február 5-én elhunyt.

Vajda Ferenc, a székelyudvarhelyi egyház volt és mult év december 1. óta nyugalmazott lelkésze, az egyházmegye nestora január 16-án 73 éves korában elhunyt. 35 éven át volt a székelyudvarhelyi egyház lelkésze, 20 évig az egyházmegye esperese. Jelentékeny irodalmi munkásságot fejtett ki úgy az egyházi, mint a komoly világi irodalom terén. Predikációkat is adott ki, vallásos néplapot szerkesztett és megírta Udvarhely monográfiáját, mely kéziratban maradt fenn.

Payr Sándor, a soproni ev. theologia tanára, a debreceni theologia tiszteletbeli doctora, egyháztörténész 77 éves korában Sopronban meghalt. Mint egyházi énekköltő, szinmű- és regényíró is nagy megbecsülésnek örvendett. Temetése február 1-én volt.

Rohoska József, a sárospataki theologia nyugalmazott tanára január 28-án Budapesten elhunyt. A theol. tudományoknak tragikus sorsu, de hű munkása volt.

Legyen áldott emlékezetük!

KÜLFÖLD

A lelkészözvegyek és árvák megsegítése. A magyar minisztertanács hozzájárult ahhoz, hogy a törvényesen bevett vallásfelekezetű és 1937 okt. 31. után elhalt lelkészek özvegyei és árvái részére a férj, illetve apa halála után három hónapon át kiutaltassanak mindazok az illetménykiegészítő államsegélyek, melyek az elhalt részére járnának.

Beszélő számok. A magyar Orsz. Szeretetszövetség a mult évben árva- agg- és rokkant intézeteinek felszerelésére 51.186, fenntartására 95.228, összesen 146.414 pengőt fordított. Ezzel szemben bevétele volt tagdíjakból 41.705, adományokból 12.015, estélyekből 6152, államsegélyből 5488, ellátási díjakból 50.393 pengő. Egyéb fedezet vegyesekből és a jótékony áldozatból állott elő. Hat év alatt reményre jogosító eredmény.

1000 pengős adomány egy lelkészárvának. Néh. Kovács Aladár budapesti lakos 1200 pengőt hagyott végrendeletileg a Szeretetszövetségnek azzal, hogy teljesen szegény és teljesen árva református polgári iskolai tanulónak juttassa. A Szeretetszövetség az összeget néh. Ferenczy Dániel tiszatárjani lelképásztor teljesen árva leányának: Ferenczy Irma leánykálvíniumi tanulónak adományozta.

A Kárpátaljai Ref. Lelkészegyesület jan. 14-én tartotta Beregszászon közgyűlését a rendes és pártoló tagok nagyszámu részvétele mellett. Vas József csetfalvi lelkész igehirdetése után Izsák Imre técsői lelkész-esperes elnök mondott megnyitót. Majd dr Vasady Béla debreceni egyetemi tanár tartott előadást: »Igehirdetésünk megújrodása« címmel, melyet termékeny eszmecsere követett. Utána tisztujítás következett.

A református theológiai tanárok országos konferenciája febr. 2. és 3-án volt Debrecenben. Egyetlen tárgy az ötéves theológiai tanfolyam megbeszélése volt. A tárgyalás másfél napon át tartott, melyek eredményeként azt a javaslatot terjesztettük fel az egyetemes Konventhez, hogy a theológia öt éves legyen. A tervet néhány igen fontos és időszerű gyakorlati kollégiummal bővitendőnek tartják, minek következtében a gyakorlati kiképzés sokkal nagyobb lesz, mint eddig.

A debreceni Kollégium 400 éves jubileumának programját megállapította az előkészítő-bizottság. Eszerint október 4-ik és 5-ik napjain lesz. Az első napon fogadás, ünnepélyes istentisztelet a Nagytemplomban, utána az egyházkerület díszközgyűlése a Kollégium udvarán, Azután kivonulás az egyetem elé, ahol leleplezik a közokt. miniszter által felállított három reformátor: Huszár Gál, Szenczi Molnár Albert és Komáromi Csipkés György szobrainak leleplezése következik. Majd az egyetemi templom alapkövetétele, utána a diakonissza intézet felszentelése. Este diszelőadás a színházban a Kollégium multjából vett alkalmi szindarab előadásával. A második napon a sub auspiciis gubernatoris doctorok avatása és a honoris causa doctorok promoteálása. Este a színházban egyházzenei hangverseny. A jubileum alkalmával 22 plakettet helyeznek el, melyek a Kollégium régi neves tanárait, tanítványait ábrázolják.

»Egymás terhét hordozzátok...« gyönyörű példáját mutatta meg özv. Patkó Vilmosné borossebesi (Şebişi) ref. nőszövetségi tag. A borosjenői

(Ineui) ref. egyházat 500 Lei adományával lepte meg, hogy templomának omladozó falai javításában Ő is kivegye részét.

HIREK

Uj unitárius püspök. Az unitárius egyházkerület dr Boros György nyugalomba vonulásával megüresedett püspöki széket dr Vargha Béla theologiai tanárral, eddigi püspök-helyetttel töltötte be.

Theologus konferencia. A kolozsvári theologus ifjuság jan. 31.—febr. 2 napjain tartotta szokásos évi konferenciáját. Előadást tartottak: M. Nagy Ottó: Egyházunk élete az Ige mértéke alatt, dr Tusa Gábor: A lelkipásztor mai feladatai, Kádár Géza: Egyházunk életét veszélyeztető szekták, dr Nagy Géza: Szász Domokos, dr Imre Lajos: A kegyesség gyakorlása a theol. életben címmel, és előadást tartott a tanári kar meghívására: Debreczeni István: A Királyhágómelléki egyházkerület problémáiról. Azonkívül megbeszélések voltak csoportokban: Tanulmány és szolgálat a theologus életben, A legáció mint pénzszerzési, tanulmányi és szolgálati alkalom, s Fegyelem az ifjuság életében címen. A konferencián részt vettek a debreceni, budapesti, pápai és losonci

ref., s a soproni ev. theológiák ifjuságának kiküldöttei is.

Felhívás a nagytiszteletű Lelkész urakhoz. A boksányai gyűjtők közül Szöke János január 23-án — Szatmáron postázva — visszaküldte a hivatalosan kiadott gyűjtőkönyvet, melyben benne maradt a hamis könyv egy 50 leies szelvénye s ezzel saját magát leplezte le. A hamis szelvény kisebb, más a papirja, a szövegben rövidítések vannak és nincs megszámozva. Szeretettel fordulok minden Lelkész testvéremhez, hogy ott, ahol ez a két gyűjtő járt, sziveskedjenek a gyülekezet tagjai közt a hamis szelvényekből összeszedetni — szószékről való kihirdetés, egyházi, harangozó által — és küldjék el a resicai lelkészi hivatalnak, hogy a bíróság előtt mint bizonyítékokat tudjuk felmutatni. Nagyon kérem lelkész testvéreimet legyenek segítségünkre, hogy ne csak ezek a »szentsalók« vegyék el méltó büntetésüket, hanem a nyomdát is, mely összejártszott velük, tudjuk leleplezni. Testvéri szeretettel: **K e r e s z t e s József.**

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

1650—1938-I. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli Esperesi és Lelkészi Hivatalnak, elemi iskolai tanítónak és tanítónőnek, középiskolai tanárnak és tanárnőnek.* Felelősségem teljes tudatában tudomásvétel és szigorú mihez tartás végett közlöm a Vallás- és Művészetügyi Miniszternek 232.363—1938. sz. sürgönyi rendeletére a folyó évi február hó 17-én megjelent »Monitorul Oficial« 39. számában a 916. oldalon közreadott 870. sz. királyi rendeletről eredeti szöveggel és szó szerinti fordításban:

»Art. 2. — Este interzis funcționarilor publici, membrilor clerului de orice confesiune, membrilor Corpului didactic alții decât cei din învățământul superior, în genere tuturor acelor care primesc sub orice formă sau titlu o retribuțiune dela Stat, județ, comună, regie, casă autonomă, administrațiune comercială, direcție specială sau orice altă instituțiune publică ori așezământ al cărui buget este supus aprobării Parlamentului, Consiliului de Miniștri. Ministerelor sau autorităților speciale ce depind de Ministerere, consiliilor județene sau comunale și autorităților bisericești, de a face parte dintr'un partid ori grupare politică, sau de a adera la acțiuni politice, ori de a lua parte la orice manifestațiuni cu acest caracter. Acei care fac parte dintr'un partid ori grupare politică sunt obligați a demisiona din acest partid sau grupare în termen de cel mult 7 zile dela publicarea în Monitorul Oficial a acestui decret.

Persoanele mai sus arătate sunt obligate ca cel mai târziu în 15 zile dela publicarea în Monitorul Oficial a acestui decret să declare dacă au făcut sau nu parte dintr'un partid sau grupare politică și în caz afirmativ din care anume au făcut parte. Declarațiunile se vor depune șefului imediat al celui obligat a le face, care pe cale ierarhică le va trimete Ministerului de care depinde funcționarul, sau care exercită un control asupra instituțiunii unde funcționează.

Toți cei prevăzuți de alin. 1, care nu au făcut declarațiuni, vor fi destituiți din funcțiunile sau însărcinările ce ocupă. Destituirea se va face prin deciziune ministerială.

Membrii învățământului superior sunt de asemeni obligați la facerea declarațiunilor prevăzute de alin. 3, sub sancțiunea prevăzută de alin. precedent.

Art. 3. — Dacă se stabilește că persoanele arătate în primul alineat al articolului precedent fac parte dintr'un partid ori grupare politică, aderă fățiș la acțiuni politice sau iau parte la manifestațiuni cu caracter politic ministrul de care funcționarul depinde sau ministrul care exercită controlul asupra instituțiunii, cu avizul conform al Consiliului de Miniștri, va pronunța împotriva funcționarului pedeapsa destituirii.

Destituirea în cazul acestui articol atrage după sine pierderea dreptului de pensiuine.»

Fordítás :

»Tilos a köztisztviselőknek, **bármely felekezethez tartozó lelkészi kar tagjainak, a tantestület tagjainak,** kivéve a felső oktatás tagjait és általában mindenkinek, akik bármely formában vagy címen illetményt kapnak az államtól, megyétől, községtől, üzemtől, autonom pénztártól, kereskedelmi igazgatóságtól, különleges igazgatóságtól vagy bármely más közintézménytől vagy intézettől, amelynek költségvetése a Parlament, Minisztertanács, Minisztériumok vagy Minisztériumoktól függő külön hatóságok, megye vagy községi Tanácsok, **egyházi hatóságok jóváhagyásának van alávetve,** hogy bármely Pártnak vagy po-

litikai csoportnak tagjai legyenek, politikai mozgalmakhoz csatlakozzanak vagy ilyen természetű bármely megnyilatkozásban részt vegyenek.

Azok, akik bármely Pártnak vagy politikai csoportnak tagjai, kötelesek ebből a Pártból vagy csoportból 7 napon belül e rendeletnek a „Monitor Oficial”-ban megjelenése után kilépni.

A fentjelzett személyek kötelesek legkésőbb 15 nap alatt ezen rendeletnek a Monitorul Oficialban történt közlése után nyilatkozni, hogy tagjai voltak-e vagy sem valamely Pártnak vagy politikai csoportnak, és ha igen: melyiknek voltak tagjai. A nyilatkozatot az arra kötelezettnek közvetlen felelőséhez kell benyújtani, aki szolgálati úton beküldi annak a Minisztériumnak, amelyiktől a tisztviselő függ vagy amelynek ellenőrzése alatt az Intézmény áll, ahol működik.

Mindazok, az 1. bekezdésben említettek, akik nem tesznek eleget, elmozdítatnak hivatalukból vagy megbizatásaikból, amelyben alkalmazásban vannak. Az elmozdítás miniszteri határozattal történik.

A 3. bekezdésben előírt nyilatkozatot a főiskolai tanároknak is meg kell tenni.

3. fej. Ha megállapítják, hogy az előző fejezet 1. bekezdésében felsorolt személyek tagjai valamelyik politikai Pártnak vagy csoportnak, nyíltan csatlakoznak politikai akcióhoz s részt vesznek politikai jellegű megnyilatkozásokon: az a Miniszter, akitől a hivatalnok függ, vagy az a Miniszter, aki az Intézmény felett gyakorolja az ellenőrzést, a Minisztertanács javaslata alapján ki fogja mondani a tisztviselővel szemben az elmozdítás büntetését.

Az elmozdítás ezen fejezet esetében maga után vonja a nyugdíjhoz való jog elvesztését.

Ennélfogva utasítom a joghatóságom alatt levő összes lelkészetet, tanítókat, tanítónőket, tanárokat és tanárnőket, a Püspöki Hivatal összes tisztviselőit, szóval az összes belhivatalnokokat, akiknek fizetése valamely egyházközség költségvetésében szerepel, hogy az előírt határidőig: azaz február 24-ig ennek a rendeletnek tegyenek eleget, vagyis jelentsék be kiépésüket annál a politikai Pártnál, ahova eddig tartoztak.

Akár volt valaki politikai Pártnak tagja, akár nem, márc. hó 3-ig köteles a Püspöki Hivatalhoz beküldeni az alábbi román nyelvű nyilatkozatot, a meg nem felelő rész törlésével, félvívre írva és sajátkezű aláírással ellátva. A nyilatkozatokat úgy kell beküldeni, hogy a Püspöki Hivatalban 1938 március 3-ig bezárólag iktathatók legyenek.

DECLARAȚIA

Subsemnatul în conformitate cu Art. II, 2 al 3 al Decretului Regal 870 publ. în Mon. Of. No. 39, 17 Februarie 1938 declar prin prezentă că ⁷ ~~am~~ ^{ului} făcut parte din nici un partid sau grupare politică. Am făcut parte din partidul sau grupare politică ^{Maghiar} până la 24 Februarie 1938 însă înaintea de această dată am demisionat din el (ea) conform Art. II al 2 al articolului suscitată.

NYILATKOZAT.

Alulírott a »Monitorul Oficial« 1938. február 17-i 39. számában megjelent 870. sz. királyi rendelet II. 2. fejezet 3 bekezdés értelmében kijelentem, hogy nem voltam tagja semmiféle politikai Pártnak vagy csoportnak.

Tagja voltam a politikai Pártnak vagy csoportnak, 1938. február 24-ig, azonban ezelőtt az időpont előtt kiléptem belőle a fentidézett fejezet II. bekezdése értelmében.

Oradea, la 21 Február 1938. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püskök.

No. 1150—1938-III KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli Nagytiszteletű Lelkészi Hivatalnak.* Fenti szám alatt felhívást intéztem az egyházközségek presbiteriumaihoz, hogy az 1938 évi egyházközségi költségvetését tárgyaló jegyzőkönyvi kivonatot haladéktalanul küldjék be hivatalom címére. Minthogy több lelkeszi hivatal mai napig sem terjesztette fel a vonatkozó jegyzőkönyvi kivonatot, nyomatékosan kérem, hogy az érdekelt lelkeszi hivatalok ebbeli kötelezettségüknek, mulhatatlanul tegyenek eleget. Oradea, 1938 febr. 19. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püskök.

1472—1938. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi Nt. Esperesi és Lelkeszi Hivatalnak.* A Vallás és Művészetügyi Miniszter ur másolatban megküldte további intézkedés megtétele végett a Pénzügyminisztérium 3977—1938. sz. rendeletét, melyet szószerinti fordításban közlök:

A központi árverési hivatal ügyviteli szabályzatának 27. §-a és a hiv. lap 127—1931. számú példányában meghirdetett nyilvános árverések Általános Szabályzata szerint a Központi Árverési Hivatal nyilvántartja a rossz állami szállítók névjegyzékét, amelyet már közölt a hatóságokkal, hogy ezek ne fogadják el azoknak a rossz szállítóknak az ajánlatait, akik az államot megkárosították.

Mindazáltal vannak olyan állami igazgatóságok, amelyek megengedik, hogy ezek a rossz szállítók árlejtésekkel vegyenek részt.

A 36.238—1938. sz. javaslatra hozott miniszteri döntésnek megfelelően van szerencsém tudomására hozni, hogy a jövőben az állami számviteli törvény által előírt szigorú rendszabályok alkalmaztatnak azokkal szemben, akik a jövőben ezekkel a rossz szállítókkal szerződést fognak kötni.

E célból tudomására hozzuk, hogy a rossz szállítók névjegyzéke a hiv. lap következő számaiban tétetett közzé: 238—937-II. rész, 257—1937-I. r., 265—937-I. r., 267—937-I. r., 280—937-I. r., 290—937-I. r. és még meg fog jelenni a hivatalos lapban abban a mértékben, mint amilyen mértékben még ilyen szállítók lesznek.

Kérjük, hogy a fentieket az Ön összes alantas szerveink tudomására hozni sziveskedjék.

X. X. igazgató főmérnök. — V. Z. sk., szolgálati főnök.

A fentiek szives figyelembe vételét kérem. Oradea—Nagyvárad, 1938 február 16. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püskök.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Jud. Bihor

Urvind

25 bani Posta

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

"Reformátusok Lapja" a Pietr. Craiului Ref. Egyházker. Hivatalos Közlönye

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Alexandrii 31.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizelési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján

Konfirmációi emléklapok

kaphatók a püspöki hivatal nyomtatvány-raktárában

17 x 21 cm. méretű egysz. rübb csinos kivitelben darabonként 1 Lei
21 x 34 cm. méretű diszes kivitelű három színnyomással, darabonként 2 50 Lei

Konfirmációi emlékkönyv

diszes címlappal, több, mint két iv terjedelmű füzet finom papíron, nagyon
szép **Konfirmációi emléklappal** II-ik kiadás 10 Lei

Egyházkerületünk kiadásában megjelent

Nagybetűs

hangjegyes énekeskönyv

színes és fekete vászonkötésben ára 100 Lei

KÁLVIN-KÖNYVNYOMDA

Tulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA DR. LAZAR AUREL 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületben

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

REFORMÁTUSOK LAPJA

Primredactor : DEBRECZENI I. Redactor responsabil : KOVÁCS J.

Egyházkerületünk problémái.

Alig van ma divatosabb szó ennél a szónál: probléma. Léptenyomon megüti és fülünket és kiszalad a szánkon, úgy, hogy észre se vesszük a súlytalanul, jelentőség nélkül hangzik el a meghallgatás reménye nélkül. Mert annyit használjuk, szinte egészen elkopott, kiürült, tartalom nélkülivé lett.

Pedig csakugyan igaz, hogy sohase volt annyi problémánk, mint ma. Ma problematikus időket élünk. Egy vajudó világ a világunk. Nemcsak a kínok: az aggodalmak, gyötrődések és bizonytalanságok miatt, hogy mi fog belőle születni, hanem mert tanácstalanul és tehetetlenül állunk a feladatok és akadályok előtt. A mult sohase volt ilyen messze a jövődőtől és mégis már holnapra elénk, újabb és újabb kérdéseket vet fel, melyekre felelnünk kell. Mi mégis a legtöbbször adósok maradunk a felelettel, csak gondolkozunk, töprengünk. Pedig sohase volt ilyen kevés időnk a gondolkozásra és sohase volt ilyen sürgős a tett, mint most.

E problematikus időben, e vajudó világ közepette itt áll az egyház sokszor heves támadások pergőtüzében. Ma, amikor az anyag tartja orgiáit, — mert nem ülhet diadalmi tort, — egyre rakja az aknákat a lélek védővárának felrobbantására. Sokak szemében maga az egyház is probléma és sajnos, sokszor még a hivatalosok előtt is nyílt és vitatott kérdés: mi a hivatása ma. Így egész természetes, hogy az egyház élete is tele van problémával.

Most közelebbről egyházkerületünk problémáiról akarok szólni. De előre kell bocsátanom, hogy e problémákat lehetetlenség csak a mi egyházkerületünk területére határolni. Mindenesetre csak azokról szólok, melyeket itt problémáknak tartok, de egészen bizonyos, hogy ezek között sok olyan is lesz, melyek az ardeal-i egyházkerületnek is problémái, mert egyetemes egyházi problémák.

Mit jelent e szó: probléma? Feladatot, mely nehézségekkel jár, mely elé akadályok emelkednek, melyekre megoldást keres az ember, de megtalálni a legtöbb esetben nagyon nehéz. Ha így értem a probléma szót, akkor nemcsak elvégzendő feladatokról kell beszélnem, hanem azokról a nehézségekről, melyek ma az egyház

vezetői, közelebbről a lelkipásztorok előtt állanak. Problémáinkat két nagy csoportban foglalhatjuk össze: *belső* és a *külső problémák* csoportjában. Az első csoportba azokat sorozhatjuk, melyek egyházkerületünk belső életében jelentkeznek, a másodikba pedig azokat, melyek kerületünk szervezetében, helyzetében és az ardeal-i egyházkerülettel való viszonyunkban vannak.

A *belső* problémák közül a legsúlyosabbak, de egyszersmind legsürgetőbbek a *missziói* problémák.

I.

Ma legnagyobb problémánk az *ifjuság*. Nemcsak a missziói, hanem minden problémánk között, mert megoldásától egyházunk jövője függ. Ez a megállapítás a régi igazságon nyugszik: amilyen az ifjuság, olyan a jövő, de ez az igazság sohase volt ennyire igazság és ilyen rettenetesen súlyos igazság, mint most. Sohase volt ily nagy felelősség az ifjuságon, mint most, ebben a folytonos zürzavarral teli, átalakulás előtt álló és azon szinte naponként átmenő világban. De ez a felelősség mégis elsősorban nem az ifjuságra, hanem rajtunk, az ifjuság vezetőire nehezedik.

Különösen éreznünk kell ezt, ha a kérdést egyházunk szempontjából nézzük. Mindnyájan egyházunk ébredését megújulását munkáljuk. De ezt csak a lelkek ébredése által érhetjük el. Bizonyos, hogy ez nem függ az életkortól, mert az Úr a nap utolsó órájában is hívhat munkásokat az ő szállójébe, de mennyivel boldogabb, aki kora reggeltől az elhivottak között lehet és munkálkodhatik. Mi vagyunk az Úr hívó szavának tolmácsai, hirdetői, nemcsak a lelkipásztorok, hanem az egyház maga és rajtunk a felelősség, hogy az ifjuság a hívó szót meghallja.

Sokan más meggyőződésben élnek és nem tartják ezt a problémát olyan súlyosnak, sőt egyáltalán problémának sem tartják. Csak divatot látnak benne, új szokást, melyet külföldről szállítottak be azok, akik mindenben a külföldet akarják utánozni. Az a véleményük, hogy régen nem törődtek az ifjussággal és mégis rendben volt minden. Igaz; régen nem volt probléma az ifjuság. De régen más, nyugodtabb világban, kiegyensúlyozottabb lélekkel éltek az emberek. Ellentétes világnézetek nem ostromolták a lelkeket, vagy azok hatása nem jutott el egyházunk zömét alkotó falusi gyülekezeteink tagjaihoz. Mindegy volt, hogy az ifju miként töltötte az ifjúságát, nem került idegen, az egyházzal ellentétes, vagy ellenséges, a lelkét veszélyeztető hatások alá. Élte az apák életét, átvette az apák gondolkodását és amint ők eltávoztak az életből, elfoglalta

helyét a templomban és az egyházban. Ezért nem okozott különösebb gondot és nem igényelt külön gondozást az ifjuság.

De az utóbbi négy, főként pedig a két utolsó évtizedben az emberi gondolkodás nagy változáson ment keresztül, mely ellentétet váltott ki, harcot idézett elő és fog még hosszú, szinte beláthatatlan időig. E harcok közepette felfedezték az ifjuságot, kezdték értékelni, sőt újabb időben egyes mozgalmak tulértékelni. A különböző világnézetek mind igényt tartanak az ifjuságra és hatalmukba akarják keríteni, vagy sokszor csak eszközül felhasználni. Az egyházak is észrevették ezt és egyszersmind azt a veszedelmet, mely az ifjuságot s általa magát az egyházat is fenyegette és számára egyszerre probléma lett az ifjuság attól kezdve, amikor törődni kezdett vele. Most, mikor már egy évtizede elmúlt, hogy egyházkerületünknek is hivatalosan és tervszerűen gondoskodása tárgyát képezi, hogy megismertük a munka áldásai mellett nehézségeit, a sikereken kívül a sikertelenségeket, — most látjuk, hogy jövőjét hordja magában, de megoldatlansága egyházunk és népünk hanyatlására vezet és tragédiájává válik.

A probléma lényege és így a nehézségek legnagyobb része magában az ifjuságban van.

Az ifjuság lelki világát a jövő foglalja le, de nem a jövő élet, nem az örökélet. Bár az ifjuságot a legideálisabb kornak tartják, mégis az ifjuság a legreálisabb, mert a legönzőbb: csak magával törődik, másra, másokra nem gondol. Mint gyermek megszokta, hogy mindenki csak érette munkálkodott, érette áldozta az életet és így az ő fogalomköréből, lelki világából hiányzik a mások iránt való áldozati kötelessége. Az ifjuság bármennyire is lelkesedik a szépért, nemesért, mégis csak testi életet él. A lélek igényét, szükségleteit nem érzi s ha meg is vannak benne, többnyire tudatalattiak és — bár ellentétnek tetszik e szó — ösztönösek. Mivel lelki szükségleteit nem érzi, így egészen természetes, hogy azok kielégítéséért nem is vágyik. Ezért kevésbé él lelki életet és kevésbé, vagy egyáltalán nem érzi ennek hiányát. Az ifjuság a vidámság kora s azt hiszi, hogy minden komoly ellentétben áll vele és idegenkedik tőle. Külsőleg ugyan utánozza a felnőttek életének egyes komolyabb részletét: egyesületeket alkot, társadalmi élet után vágyik, de ez csak keret, s a komoly lényegtől idegenkedik. Ezért idegenkedik a vallásos élettől, mert abban a téves ítéletben él, hogy a vallásos élet ellenkezik a vidámsággal és a vallásos ifju nem lehet többé vidám. Ebből a téves megállapításból következik a másik tévedés, hogy vallásos életfolytatás abba a korba való, mellyel együtt jár a

megkomolyodás, vagy melyben az élet gondjai és küzdelmei már ugyis komollyá teszik az embert. A vallást tehát a legtöbb ifju tőle idegen lelkiségnek tekinti és ez az oka, hogy a probléma lényege elsősorban magában az ifjuságban van.

(Folytatjuk.)

Debreczeni István.

Az igehirdetés, a beszéd tartalma és hatása.

A református gyülekezet vallásos érületének fejlesztésében, irányításában kétségtelenül a lelkész beszédének, előadásának van a legnagyobb szerepe.

Egy gyülekezetben pl. a figyelő szinte számszerűleg kimutatja azt, hogy az igehirdetés, vagy más vallásos előadás hány lélekre volt építő hatással és hány hallgató előtt szállt el hatás nélkül.

Évek óta figyelem a gyülekezeteket, valamint ugy a református, mint más felekezetek szónokait és bizonyos eredményekre jutottam. Nem kívánok, de nem is tudnék az egyházi beszéd eszmei és tárgyi szerkezetével teológiai szempontból foglalkozni, hanem a fenti megfigyeléseimből hasznos, gyakorlati következtetéseket kívánok levonni aziránt, hogy minél hatékonyabbá tegyük az igehirdetés, a beszéd erejét gyülekezeteinkre, hiveinkre.

Nem lehet ugyanis közömbös gyülekezeteink vallásos fellendülésének korában az, hogy Istentiszteleteink, vagy vallásos rendezvényeink gerincét kitevő beszéd, vagy előadás hány hívőre van felemelő, építő hatással.

Hallottam kiváló teológiai elmétől mély vallásbölcselettel telített gyönyörű beszédet, amelynek hallgatásában a gyülekezet jórésze unatkozott. Ismertem olyan lelkészt, aki néhány népies példázatból levont némi tanulságos következtetést, megáldott, megdicsért mindenkit és a gyülekezet megvolt elégedve. Egy másik lelkésztestvérünk hónapokon át ostorozta Catohoz illő szigorúsággal egy kiváló gyülekezet hiveit minden alap nélkül; ezt a testvérünket sem siratta meg a gyülekezte, mikor eltávozott abból.

Fölösleges reámutatnom arra a főszabályra, miszerint a hatásos, építő beszédnek, előadásnak a gyülekezet átlagos szellemi színvonalához kell alkalmazkodnia.

Nem mondom azt, hogy kiváló felkészültségű lelkészeink és előadóink a szomszédba járjanak ismeret gyarapításért, de azok előtt, akiknek gyülekezetében fájdalmas probléma (és ilyen gyülekezet sok van) a templomok üressége, a hives elmaradása, nem lesz cél-

talán utalni az olyan lelkészek előadásaira és beszédeire, akiknek közismert az ilyenmü népszerűségük annyira, hogy más felekezetek hiveire is vonzással vannak. Azt is mondhatnám mai nyelven, hogy divatos szónokok. Amiben nem ez a főszempont, hanem igenis az, hogy a hiveknek százait, ezreit vonzák a templomokba s a lelkekben elhatalmasítják a vallásosságot és az egyházi öntudatot.

Hiveinknek erre az öntudatosítására az igehirdetésben és az előadásokban mindig kellene gondolni. Református hiveink öntudata sok-sok helyen hihetetlenül elaludt; a szórványokról nem is szólva.

Elszomorító tapasztalatokat szerezne az a lelkész, ki megkísérelné hiveit megkérdezni egyházi szervezeteink, törvényeink, előjáróink felől. Népünk megszokta és elvárja, hogy lelkesítsék aziránt, amit előtte népszerűsíteni akarunk.

Különösen a mai időkben! Ha általános a panasz tehát, hogy hiveink nem tanusítanak elég érdeklődést az egyházi közügyek iránt, ne keressük ennek okát mindig hiveink magatartásában.

Egyházmegyei és kerületi közgyűléseink után — bibliaórák keretében — módját ejtettem annak, hogy megismertessem gyülekezetünkkel az egyházmegyei és az egyházkerületi szervezetet, ezek működését és vezetőit. Nem várt figyelmet és érdeklődést figyeltem meg. Még nagyobb hatást keltett a bibliánál, mint könyvről, a biblia földrajzi helyeiről, majd a külmisszióról tartott népies ismertetéseim.

Szinte láthatóan ébredt fel a hivek ref. öntudata, amikor hallották, hogy ők is szerves tagjai egy nagy szervezetnek, egy erős lelki életközösségnek és hogy ennek a szervezetei mekkora széleskörű tevékenységet fejtenek ki értük is.

Hiveink öntudatosítása és középosztályi szerepvállalásra való nevelése egyik eszközének tehát azt tartom, ha nemcsak tettel, de igehirdetésekben, előadásokban az *élő egyházat viszem be a hivek ismeretei közé.*

A magas és erős közösség tudata töltse be hiveink lelkét az élet minden vonatkozásában. Vannak felekezetek, amelyek teljes tekintélyükkel valósággal reáfeküsznek hiveinkre.

A hová- és összetartozandóságnak ezt a kötelező érzését nálunk az öntudat emelése kell, hogy eredményezze.

Eredményeiben a legideálisabb tanítómódszernek a krisztusi és az apostoloké bizonyult. Ha népünknek szellemi szintje ma magasabb is, mint a krisztusi idők népeié volt: mégis a háromnegyed részben falusi gyülekezeteket alkotó hiveink számára, a fenti célok elérése miatt, tegyük kevésbé elvontakká és minél gyakorlatiasabbá beszédeinket és előadásainkat.

IRODALOM

Debreczeni István: A biblia nőalakjai.

Nőkről nőknek — egy férfi. Igaz, hogy Isten szolgálóleányairól Isten szolgálója beszél. Sorra veszi az Újszövetség nőit, akikről csak egy sornyi tudósítást is kapunk és ez egysorból, néha csak egy megjegyzésből jellemeket rekonstruál, kusza vonásokból arcokat hoz ki, amelyekről azt kell mondanunk: igen, ez volt, ennek kellett lennie. Pedig nem fantáziál, nem ereszti szabadjára szárnyas képzeletét. Sem idegen területekről nem kér kiegészítést: legendákból, világhistóriából — egy esetet kivéve: mikor Druszilláról beszél. A többi nőalaknál szigorúan tartja magát az Irás értesítéséhez. És ahány név, annyi lélek, a maga sajátos adottságával. Szavai nyomán szinte megelevenednek, járnak, cselekesznek ezek a nők.

Az életismeret és élesszemű meglátás s a gondolat pontos és világos kifejezése a főerősége az előadónak. Szándékosan és tudatosan irom itt e kifejezést: »előadó« és nem »író«, mert a könyvből mindenütt messze kisugárzik az előszó hatalma. Akik ismerik a szerzőt, szinte hangja zengését is hallják olvasva sorait. És akik hallották, vagy olvassák az előadásokat, azoknak a lelkében visszhang támad. Gondolatok indulnak el, amelyek esetleg vitába bocsátkoznak, máskor kiegészítik, esetleg újabb következtetéseket vonnak le, vagy más szemszögből világítják meg az alakokat. És ez nem a mű gyöngeségét, hanem ellenkezőleg termékenyítő erejét jelenti. Hiszen a Nőszövetségben elhangzó előadásoknak épen az a céljuk, hogy a hallgatóság gondolatait utba indítsák, képzeletét átforrósítsák és akaratát valamely irányba megmozgassák.

E bibliai nők pedig a Szerző előadása nyomán eleven kontaktust teremtenek a hallgatóval, olvasóval. Kilépnek mai világunkba s vallási életünk legkülönbözőbb területein a legváltozatosabb kérdésekre vetítik rá reflektorfényüket: anyaság, fájdalom, bűn, szorgalom, a lélek szomjusága, betegség, halál, tánc-őrület, házasságtörés, aggodás a férjért, önzés, kommunizmus, jótékonyosság, szolgálat, szerénység, irigység, — amelyek ma mozgatják a világot s amelyek között hánykódó lelkek előtt e bibliai nők örökké világosító s iránytmutató csillagként hordozzák és emelik magasra a Krisztust és a Benne vetett hitet.

Minden nőszövetségi vezető, sőt minden református nő kezében ott kellene lennie e könyvnek. Segítség és világosítás, erőforrás és

drága magvetés ez a könyv. Nem tudóskodó, nem exegetáló, nem nagyképüsködő méricskélés, fontolgtatás, nem bizonytalan kürtzengés, hanem egy komoly és hívő férfilelek tiszta és világos rajza az Újszövetség nőiről e világ számára.

Boruzs Lajos.

HIREK

Lelkészbeiktatás. Február hó 13-án iktatta be Vadai Béla aleşi esperes a kerületi titkárrá megválasztott *Balajthy Jenő* lelkész egyhanguan meghívott utódát *Orth Imrét* az episcopia-bihorul község lelkészi tisztébe. A kora reggeli órákban érkező vendégeket lovas bandériummal fogadták, majd a lelkészi lakás előtt *Jakab István* gondnok üdvözölte az új lelkészt. Az ünnepélyes beiktatást *Vadai Béla* esperes végezte, majd az új lelképásztor tett hitet a lelkipásztori szolgálat feladatairól. Az istentisztelet alatt a Református Dalárda működött közre *Herczeg Kálmán* igazgató-tanító szakavatott vezetése alatt. Ezt követte a presbitérium diszülése, amelyen *Balajthy Jenő* a gyülekezet volt lelkésze üdvözölte az esperest, valamint az új lelkészt. Ezután sorba üdvözöltk *Orth Imrét* a görög katólikus, romai katólikus egyházak lelkészei, a politikai község politikai vezetője és a különböző református intézmények. Délben közös ebéd volt. majd délután vallásos ünnepély, amelyen *Tőkés Béla* oradeai s. lelkész tartott biblia-magyarázatot. *D. Kiss Lajos*

egyházmegyei jegyző szabad-előadással működött közre. A Dalkör tagjai sikerült énekszámokkal, *Lovas Lenke*, *Tárnok Lenke* szavalatokkal emelték az ünnepség áhítatát.

A vānātor-i gyülekezeti munka igen szép lendületet vett az 1937-ben újja alakított Nőszövetséggel melybe 103 tag iratkozott be. Ebből 92 be is fizette a'apító, vagy rendes tagdíját 2520 lei értékben. Ez összeghez csatolták még a jótékonyági műsoros esték megmaradt jövedelmét, továbbá a tagok által ajándékozott és kisorsolt tárgyak árát. Mindezen összegből 15 mázsa szemes tengerit vásárolt a Nőszövetség, melyből Isten segedelmével bőséges kamatot remél. Az Árvaház részére négyszáz leit küldöttek be.

FELHIVJUK olvasóink figyelmét, hogy **Szikszai: »Keresztyéni Tanítások«** c. imádságos könyve sajtó alatt van és március közepére megjelenik. Ára egész vászonkötésben 130 Lei, — bőrsarokkal 150 Lei.

Tarcean a belmissziói titkár látogatása alkalmával február 10-én a református iskola növendékei a Református Énekkarral együtt igen szépen sikerült vallásos délutánt tartottak Péterffy Anna tanítónő rendezésében. Molnár József helybeli lelkész bibliamagyarázata és a belmissziói titkár beszéde után a Református Énekkar három jólsikerült énekszámmal szerepelt. Az iskola növendékei felváltva hozsánna énekeket és szavalatokat adtak elő.

Kálvin Genfből száműzetésének négyszázéves érfordulója lesz ebben az évben; s az Oradea-olosig-i nő- és férfiszövetség szépen sikerült templomi ünnepély keretében emlékezett meg erről a nevezetes

egyháztörténeti eseményről. Az emlékbeszédet Vargha Gedeon vallástanió lelkész tartotta, — az ünnepség során ének- és zeneszámok gyönyörködtették a templomot megtöltő közönséget.

Ujabb hat nyelvre fordították le a Szentírást. A Brit és Külföldi Biblia Társulat ujabb hat nyelvre fordította le a bibliát s az 1937-ik évben 11 millió bibliát, vagy bibliai részt terjesztett el. A Társulat több millió schillinggel többet költött a bibliák előállítására, mint amennyit bevételezett azok árából.

Társszerkesztők :

Ardai Aladár, Bokor Sándor.
Boruzs Lajos, Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

1847—1938-I. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebe'beli Lelkészi Hivatalnak.* Tudomásvétel, szoros alkalmazkodás és miheztartás végett közlöm a Minisztertanács Elnökségének 443—1938. sz. leiratát eredetiben és magyar fordításban. »București 25 Febr. 1938. »Pace și unire pe tot cuprinsul Țării« »Pace și unire în toate sufletele românești«. (Din manifestul noului Guvern adresat Țării.)

No. 443—1938. *Domnule Episcop,* Neliniștea și turburarea sufletească adusă de luptele și metodele politice de până acum primejduiască liniștea poporului și împrăștiie vrajba distrugătoare pe tot cuprinsul țării.

Restatornicirea ordinei morale și încadrarea tuturor cetățenilor în disciplina cerută de legile țării este un imperativ de Stat și o datorie esențială a cultelor.

Misiunea dumnezeiască a bisericilor creștine și datoria fiecărui cult recunoscut din țară este aceea de a menține pacea în sufletele credincioșilor de a statornici unirea între toți fiii Patriei.

Căpeteniile bisericilor creștine au deapururi vie conștiință că Sf. Evanghelie a Mântuitorului lumii dă omului cea mai înaltă concepție morală despre viață, întemeiată, înlăuntru, pe o disciplină și armonie sufletească, în afară pe o iubire și frățietatea creștină, iar în organizația socială pe o sinceră supunere legilor și intereselor

țării în care trăesc, înfăptuindu-se prin aceasta totdeauna și ordinea morală în Stat.

Chemarea și rânduirea noastră în fruntea Guvernului țării dovedește cu prisosință marea și adâncă prețuire pe care Majestatea Sa, Regele nostru, Carol al II-lea, o arată bisericilor și cultelor din țară, azi în prag de vremuri noi, vremuri de totală renaștere și primenirea sufletească pentru întărirea și apărarea Pariei noastre, România.

Ca Președinte al Consiliului de Miniștri și cu cele mai sincere sentimente de apreciere și bunăvoință față de toți fiii ei, chemăm toate bisericile și cultele din țară la grabnica restatornicire a liniștei și păcii în suflete a unirii și înfrățirii tuturor Românilor.

Pe temeiul și în scopul împlinirii celor arătate mai sus și, în calitatea noastră de Președinte al Consiliului de Miniștri, dispunem ca, în Dumineca zilei de 13 Martie, anul aceasta, toate bisericile creștine și cultele din țară, în tot cuprinsul jurisdicției lor, să rânduiască:

1. A se săvârși o slujbă religioasă solemnă, în care să se roastească, după ritualul fiecărui cult, ectenii și rugăciuni pentru propovăduirea festivă a virtuților creștinești și cetățenești, pentru liniște și pace în suflete, pentru înfrățire și unire în viața obștească.

2. A se citi în timpul sau după săvârșirea serviciului religios:

a) O rugăciune pentru pacea și bună înțelegere dintre oameni, pentru iubire creștinească, pentru credință față de Patrie și Tron.

b) O rugăciune de deslegare generală a oricăror jurăminte de legământ și credință pe care fiii credincioși ai bisericilor și cultelor din țară le vor fi făcut în afară de legiuitele jurăminte pentru o credincioasă și cinstită îndeplinire a datoriei în serviciu, rămânând pe lângă aceste jurăminte legiuite, un singur jurământ de credință și legământ către Rege și Patrie.

Așteptăm dela Domnia Voastră, o cât mai mare stăruință pentru rânduirea și buna reușită a acestei serbări menită să îndeplinească o înaltă și necesară misiune bisericească și religioasă în interesul liniștei și al păcii generale din țară, ca să dea tătutoror cetățenilor puțința unei munci productive pentru binele obstesc și pentru propășirea Patriei comune.

Primiți, Vă rugăm, Domnule Episcop, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni. Președinte al Consiliului de Miniștri Patriarh, Miron (ss) L. S.

București, 1938. Febr. 25. »Béke és egyetértés hazánk egész területén« »Béke és egyetértés minden román (állampolgár) lelkében«. (Az új kormányhoz az országhoz intézett kiáltványából.)

Püspök Ur! A lelkeknek az a nyugtalansága és kavarodása amit a mostanáig folytatott politikai harcok és azok eszközei hoztak magukkal, veszélyeztetik a nép nyugalma és pusztító vizsályt teremtenek az ország egész területén.

Az erkölcsi rend helyreállítása és az összes állampolgároknak az ország törvényeitől követelt fegyelembé való beillesztése az államnak legfőbb követelménye, a felekezeteknek pedig elengedhetetlen kötelessége.

A keresztyén egyházak isteni küldetése és minden hazai elismert felekezet kötelessége az, hogy fenntartsa a békét a hivek lelkében és egyetértést teremtsen a Haza összes fiai között.

A keresztyén egyházak fejei mindig eleven tudatában voltak annak, hogy a világ Megváltójának szent evangélioma adja meg az embernek az élet legmagasztosabb erkölcsi felfogását. Ez belsőleg a lelki fegyelmen és összhangon alapul, külsőleg a keresztyéni szereteten és testvériségen, a társadalmi berendezésben pedig azon, hogy őszintén alávetjük magunkat azon ország törvényeinek és érdekeinek, amelyben élünk, ezzel egyuttal megteremtjük az állam erkölcsi rendjét is.

Az, hogy engemet hívott és rendelt az ország kormányának élére ez a tény az elégnél is jobban bizonyítja, hogy Királyunk, Öfelsége II. Károly nagy és mély megbecsülést tanusít a hazai egyházak és felekezetek iránt, ma, ujidők küszöbén, hazánk, Románia megerősítésére és védelmére szolgáló lelki ujjászületés és átalakulás idején.

Mint a minisztertanács elnöke telve a megbecsülés és jóakarattal legtisztább érzelmeivel a haza minden fia iránt, felhívom az összes hazai egyházakat és felekezeteket, hogy siessenek helyreállítani mielőbb a lelkek nyugalma és békéjét, az összes román (állampolgárok) egyetértését és testvériségét.

A fent elmondottak alapján és azok elérése végett, mint a minisztertanács elnöke elrendelem, hogy f. évi március 13-án vasárnap a hazai összes keresztyén egyházak és felekezetek templomaiban, joghatóságuk egész területén rendeljék el a következőket:

1. Tartsanak ünnepi istentiszteletet, s ennek keretében, minden felekezet szertartásainak megfelelően mondjanak könyörgéseket és imádságokat a keresztyén és állampolgári erények ünnepélyes hirdetése, a lelkek nyugalma és békéje, a közéleti testvériség és egység végett.

2. Olvassanak fel az istentisztelet keretében vagy annak végeztével

a) könyörgést az emberek közötti békéért és jó egyetértéséért, a keresztyén szeretetért, hűségért, a haza és a trón iránt,

b) bármiféle szövetségi és hűségeskü alól általános feloldást adó imádságot, ha t. i. az egyházak és felekezetek hívő fiai tettek ilyen esküt, kivéve a szolgálati kötelességek hű és becsületes betöltésére vonatkozó törvényesen előírt esküket. Ezeken a törvényben előírt eskükön kívül csak egyetlen hűség és hódolati eskü marad érvényben a király iránt.

Elvárjuk Öntől, hogy minél nagyobb igyekezettel biztosítsa ezen ünnepély megrendezését és jó eredményét. Nagy és szükséges egyházi hivatást kell ennek betölteni Hazánk nyugalma és közbékéje érdekében. Meg kell adnia minden állampolgár számára a lehetőséget, hogy a közjóért és a közös haza javáért termelő munkát végezzen.

Fogadja Püspök Ur, kiváló nagyrabecsülésem nyilvánítását, Miron Cristea sk., pátriárka, miniszterelnök. P. H.

Istentiszteleti rendtartásunk szellemének megfelelően az 1. pont alatt említetteket az egyházi beszédbe kell befoglalni, a 2. a) pont alattiakat a nagy imádságba (Isttisz. Rendtart. 7. old. 9. pont.), a b) pont alatti feloldozás nálunk meggyőződésem szerint felesleges, mert nem tudom elképzelni azt a lehetőséget, hogy egyházunkbeli lelkész hitelveink ellenére — az egyházi és világi törvényekben elő nem irt — eskü kivételénél jelen lett és lelkészi szolgálatot teljesített volna. Az istentiszteleti beszéd keretében kell tehát félremagyarázhatatlan kifejezést adni annak a hitelvi felfogásunknak, hogy az egyházi törvényekben (p. o. a presbiterek, belhivatalnokok részére) előirt, vagy a világi törvényektől (p. o. ujoncok részére) elrendelt, vagy az istentiszteleti Rendtartásban foglalt (p. o. házassági) eskün kívül református ember más esküt nem tehet s ha tett volna, az ilyen eskü, mint Isten nevének hiába vétele érvényes nem lehet.

Csak azt említem még meg, hogy a nemzeti ünnepeknek megfelelő módon és helyen a szóbanforgó istentisztelet szintén a király-himnusszal kezdendő s az iskolás növendékek épen ezért a templomba bevezetendők. Oradea, 1938 február 28. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István püspök.

1669—1938. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* Tudomásvétel és miheztartás végett közlöm a nemz. nevelésügyi minisztérium 21575—1938 számú rendeletét:

Ministerul fiind informat că se continuă un vechiu obicei îndătinat de a se pune la dispoziție localurile de școli pentru intruniri cu caracter politic, vă rugăm să puneți în vedere tuturor direcțiunilor de școli de grad secundar și primar din regiunea Dvs., că este strict interzis să se pună la dispoziție localurile de școli pentru astfel de intruniri. Dnii Directori și Directoare de școli vor fi personal răspunzători, în caz când vor călca această dispoziție.*

A miniszteriumnak tudomására jutott, hogy még most is fennáll egy meggyökeresedett régi szokás, hogy t. i. az iskolák helyiségét politikai jellegű összejövetelekre átengedik. Kérem utasítsa az összes közép és elemi iskolák igazgatóságait, hogy szigorúan tilos az iskolák helyiségeit ilyen összejöveteleknek rendelkezésére bocsátani. Az iskolák igazgatói és igazgatónői személyesen felelősek, ha ezt az intézkedést megszegik.* Oradea, 1938 február 22. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

No. 1706—1938-II. KÖRRENDELET. *A salontai, bihori, eriumelléki egyházmegyék valamennyi elemi iskolájának.* 6298—1937 és 706—1938. számú körrendeleteim kiegészítéséül közlöm, hogy az Uj Cimborá rajzkiállításának idejéül a rendezőbizottság 1938 május 8—15 napjait állapította meg. A kiállítás helye a leánygimnázium diszterme. A rajzok beküldésének határideje 1938 ápr. 30. Felhívom az összes cimben említetteket, hogy a 6298—1937. körrendeletemben (hiv. lap 1937. évf. 386. old.) közölt módon minél nagyobb számban és minél több rajzzal vegyenek részt. Oradea, 1938 febr. 25. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Jud. Bihor

Tinca

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

„Reformátusok Lapja” a Pietr. Craiului Ref. Egyházker. Hivatalos Közlönye

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Alexandrii 31.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Konfirmációi emléklapok

kaphatók a püspöki hivatal nyomtatvány-raktárában

17 x 21 cm. méretű egyszerűbb csinos kivitelben darabonként 1 Lei

21 x 34 cm. méretű díszes kivitelű három színnyomással, darabonként 30 Lei

Konfirmációi emlékkönyv

díszes címlapu, több, mint két iv terjedelmű-füzet finom papíron, nagyon
szép **Konfirmációi emléklappal** II-ik kiadás 10 Lei.

Egyházkerületünk kiadásában megjelent

Nagybetűs

hangjegyes énekeskönyv

színes és fekete vászonkötésben ára 100 Lei

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Tulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA Dr. LAZAR AUREL 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületben

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

REFORMÁTUSOK LAPJA

Primredactor: DEBRECZENI I. Redactor responsabil: KOVÁCS J.

KÖRRENDELET.

Ad. No. 1847—1938. I. *Valamennyi kebelbeli lelkészi hivatalnak.* Az Erdélyi református egyházkerület hivatalos lapjának 1938 március 4-iki száma közölte Vásárhelyi János püspök ur által 1938 március 13-án elmondandó alkalmi prédikációt és imádságot, azzal a rendelkezéssel, hogy a profétai imádság és predikáció mintául szolgálhat, a *nagy imádságot pedig minden e napon istentiszteletet végző lelkész változatlanul felolvasni köteles.* Vásárhelyi János püspök ur prédikációját és imádságát hasonló eljárás céljából az alábbiakban közöljük:

Prédikáció és imádság az új alkotmánytörvény életbeléptetése alkalmával.

Bibliolvasás: Róm. XIII. 1—10.

Prófétai imádság.

Örökkévaló Isten! Mennyei Édes Atyánk a Jézus Krisztusban! Hálaadással állunk meg felséges színed előtt, áldjuk és magasztaljuk örök dicsőségedet. Légy áldott kegyelmes Istenünk, hogy minket, gyarló, erőtelen gyermekeidet arra méltóztatsz, hogy mi Tehozzád, ég és föld Urához eképen szólhatunk, boldog, gyermeki bizodalommal így imádkozhatunk: Mi Atyánk! Áldott légy, jó Atyánk, hogy szent Fiadban, a Jézus Krisztusban, tisztán feltártad előttünk atyai szeretetedet, megtartó kegyelmedet, megmutattad azt az utat, amely a lelki békességnek, hűséges szeretetnek, boldog engedelmességnek örökéletre vezető útja, amelyen Ő jár előttünk, a Te egyszülött Fiad, aki eképen szólott: Én vagyok az ut, az igazság és az élet.

Örökkévaló Istenünk! Kérünk, fogadd kegyelmesen most is Hozzád való közeledésünket, amikor egybegyülekeztünk a Te templomodban, hogy elődbe vigyük hálaadásunkat, könyörgésünket, meghallgassuk szent igéd tanácsát, útmutatását.

Istenünk! E mai napon megemlékezünk szent színed előtt történelmi életünk nagy eseményéről, arról, hogy felséges Királyunk és országunk akaratából és elhatározásából új alkotmány szabályozza ezután polgári életünket. Óh adjad, Istenünk, hogy országunk ez alapvető törvénye áldásosan szolgálja a Te dicsőségedet, biztosítsa népünk munkás, békességes jövőjét. Hálát adunk neked, Istenünk, hogy hazánk új alkotmányának keretében, szent és áldott szabadságban gyakorolhatjuk hitünket, templomainkban és iskoláinkban megnyugvással munkálhatjuk a gondjainkra bizott lelkek javát, építhetjük a Te szent országodnak előhaladását. Cselekedd, Istenünk, hogy a Te Szent Lelked által a hitnek, szeretetnek erejében megszentelődött szívek hűsége, egyetértése, jóakarata áldja és szentelje meg hazánk népeinek életét, hogy békesség és jóakarattal töltse be közéletünket, tegye eredményessé a polgárok egyetértő munkáját, boldoggá a felséges Király uralmát.

Istenünk! Hirdettesd tisztán és elegyítetlenül most is a Te szent igédet. Tárd fel lelkünk előtt az idvezítő célt, amely felé vezetni kívánod egyeseknek és népeknek életét. Tisztítsd meg szívünket, hogy alázatos engedelmisséggel fogadjuk a Te életadó beszédet. Segíts jó Atyánk, hogy ne csak hallgatói, de hűséges engedelmisségben igaz megtartói legyünk a Te szent igédnek, hogy igéd követése által egész életünk áldással szolgálja országunk javát, hirdesse a Te örök dicsőségedet, a mi Urunk Jézus Krisztus által, akinek nevében kérünk, áldd meg istentiszteletünket, a Te szent igédnek mind hirdetését, mind hallgatását. Most és mindörökké. Ámen.

Az Isten sátora.

Textus : Jel. XXI : 3.

Az isteni szívü látnoknak, aki felséges elragadtatásában a világ Krisztusban való megváltását és megdicsőülését boldog örömben szemlélte, úgy érzem, minden gyönyörű látása e felolvasott igében van összefoglalva. A világ egykor Isten sátora lesz. Megvalósul az, amit Isten egyszülött Fia hirdetett: Egy Atyának gyermekei, az emberek, testvéri szeretetben élnek egymással. Boldog valóság lesz a Zsoltáros gyönyörű álma : Igazság tekint alá az égből, hűség sarjad a földből, békesség és irgalmasság, csókolgatják egymást. Oh milyen boldog, ragyogó látomás az, amiről a Mennyi Látnok álmodott: Egy világ, amelyben az Isten az emberekkel van és az emberek Istennel lesznek. Álom, gyönyörű álom. De csak álom, sóhaj-tunk. Ez a világ minden, csak nem az Isten sátora. Ebben a világban harc, gyűlölet, irigység választja szét a szíveket. Ebben a világ-

ban vérnek és könnynek árja tengert tenne ki. Oh, igaza volt annak a bús szívű költőnek, aki arról irt egyszer, hogy ha az Isten egy angyalt küldene alá az égből, hogy megnézzé, mit csinálnak idelenn az emberek, az angyal megriadva repülne vissza, szivbekapó fájdalommal kérné égi Atyját: Ne, ne küldj le Atyám! A föld szomorú. A világ fájdalma égeti a szívemet. Nem, ez a világ nem az Isten sátora.

Testvéreim! Bár számolnunk kell a fájdalmas igazsággal, hogy a bűnös emberi gyarlóság folytán az isteni szívű apostol által hirdetett felséges látomást saját erejéből sohasem tudja valósággá tenni az ember, de mégis szüntelenül törekednünk kell arra, hogy e legmagasabb eszményből valamit megvalósítsunk. Sem családok, sem népek meg nem maradhatnak, hivatásukat be nem tölthetik, ha nem igyekeznek arra, hogy a békesség és szeretet szolgálatába állítsák életüket.

Azt gondolta volna az ember, hogy a világháború nagy megpróbáltatásai után egyre tisztábban belátja a békében, szeretetben való élet szükségét az emberiség és a béke áldott alkalmát mindenütt felhasználják a belső megújulás, előhaladás biztosítására. Fájdalom, nem ez történt. Ellenkezőleg mindenütt az történt, hogy a külső harcok elnémulása után a belső ellentétek, pártoskodások, gyűlölködések élesedtek ki. Ez történt itt nálunk is. Ennek a veszedelmét ismerte fel a felséges Király és az ország népe és ennek a nagy belső megpróbáltatásnak kísértéseit háritja el az új alkotmány, amely az ország alkotó erőinek harmonikus egyesítése útján a politikai ellentéteket kiirtani és a közös haladás, a békességes együttműködés feltételeit biztosítani kívánja. A kitűzött magas feladat megvalósításához azonban a bölcseni megalkotott törvény rendelkezései mellett belső komoly erkölcsi erő szükséges, mert a lelkek készsége nélkül a legjobb törvények sem képesek biztosítani a kívánt eredményt.

A lelkek megújulására van szükség. Ha azt akarjuk, és ki ne akarná, hogy a mi áldásokban gazdag, szép országunk valóban napról-napra előrehaladjon a gyönyörű cél megvalósítása felé, hogy Isten sátora legyen, melyben a testvériségnek, a békességnek, a jóakaratsnak a lelke diadalmaskodjék, akkor szükséges, hogy e nagy cél megvalósításának első feltételét lássuk meg és töltsük be. Legyünk Istennel, hogy Isten lehessen mivelünk.

A mai ünnepi alkalommal, amikor országunk az új alkotmány kiadásának történelmi eseményéről emlékezik meg, hadd szóljon azért az igehirdetés erről a célról és e szentséges cél megvalósításának feltételéről.

A Mennyei Jelenések könyvének áldott ígérete szerint Istennek sátora akkor valósul meg a földön, ha a népek Istennel lesznek és Isten lesz az emberekkel. De hát honnan tudjuk meg, hogy mikor van velünk az Isten és mi mikor vagyunk Istennel? Ezt a drága ígéretet akkor értjük meg, ha visszagondolunk Ézsaiás próféta szavára: »Annakokáért ad az Ur nektek jelt, szólott a próféta, imé egy szeplőtlen szűz fogad az ő méhében és szül fiat, és nevezi azt Immánuelnek.« Immánuel annyit jelent — Velünk az Isten. Ez a prófétaí ígért, a mi Urunk Jézus Krisztusban teljesedett be, aki az apostol tanítása szerint az Isten dicsősége fényességének kimetszett bélyege, akiben megjelent az Isten idvezítő kegyelme. Ő róla teszi a szeretet apostola a vallástételt: »Az ige testté lett és lakozék közöttünk és mi láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, aki teljes vala kegyelemmel és igazsággal.« Isten sátora ott van, ott lakozik Isten az ő népével, ahol Jézus van. Amikor Jézussal vagyunk, az ő ígérére figyelünk, az ő lelke előtt nyitjuk meg szívünket, az ő parancsának engedelmeskedünk, akkor vagyunk az Isten sátorában, akkor Isten van velünk és mi Istennel. Miből vehető észre azonban mi rajtunk, a mi életünkön, hogy Krisztussal vagyunk és általa Istennel? Maga az Ur Jézus Krisztus felel meg e kérdésre, amikor azt mondja a tanítványainak: »Arról ismerik az emberek, hogy az én tanítványaim vagytok, hogy egymást szeretni fogjátok.« Nem arról, hogy ki melyik felekezethez tartozik, ki milyen nyelven beszél, hanem arról, hogy van-e valóságos, tiszta szeretet mibennünk? Ezért kőti az Ur Jézus Krisztus az ő tanítványainak lelkére, mint legszentebb utasítást, a szent parancsolatot: »Uj parancsolatot adok néktek, hogy egymást szeressétek.« A Jézus lelke szerint azért tanítja Istenről az apostol: »Az Isten szeretet és aki e szeretetben marad, Istenben marad és az Isten is Őbenne.«

Ime, azért akkor vagyunk Istennel és Isten akkor van velünk, amikor békességben, szeretetben, egyetértésben élünk. Az a családi hajlék, az a város, az az ország lesz az Isten sátorává, amelynek körében a családtagok, a polgárok szeretetben élnek egymással. A mi országunk alkotmánya által kitűzött nagy cél érdekében a Krisztus evangéliuma szolgáinak, az egyházak papjainak szüntelenül hirdetniök kell a nagy figyelmeztetést, hogy hit nélkül és szeretet nélkül semmiféle nagy célt megvalósítani nem lehet.

Krisztus egyházainak szentséges kötelességük ápolni a szeretetnek, a békességnek lelkét. Ha valamikor, akkor most van szükség arra, hogy az egyházak szolgálói minden más szempontot félretéve, az egyház életétől a politikának, napi ellentéteknek kérdéseit távol-tartva, teljes erővel dolgozzanak azért, hogy, amint Őfelsége, a Király,

az alkotmány kihirdetése rendjén mondotta, a békességnek és az egységnek lelke, a szeretetnek lelke egyesítse alkotó munkában az ország minden gyermekét, hogy ez a mi szép országunk a legboldogabb országok egyike legyen ezen a földön.

A nagy hódító, Napoleon, mondotta volt egyszer a harcterek halottjaira utalva, hogy, ha vége van a csatának, akkor nincsenek a csatatéren többé ellenségek, csak emberek. Nehezen szenvedő, szomorú, segítségért kiáltózó, vagy immár halott emberek. Mind egyformán szenvedők, segélyre szorultak és a halálban is tökéletesen egyenlők. Nem kell-e azonban feltennünk a kérdést, hogy miért nem lehet egyszer már elérni azt a világban, hogy ne csak véres csaták után, de véres csaták előtt legyenek igazán emberek az emberek, legyenek Istennek gyermekei, legyenek egymást megértő, egymáson segíteni tudó, egymásnak megbocsátani képes testvérek, akik megértik a nagy szót, amelyre Krisztus tanít: Egy Atyának gyermekei, testvérek vagytok?! Valóban itt van már az ideje annak, hogy megértse a világ a nagy igazságot, hogy Isten bár különböző népeknek, különböző nyelveken, de azért mégis egy nyelven egy igazságot hirdettet, a szeretetnek nyelvén, a szeretetnek egyedül megtartó, megszentelő igazságát hirdetteti. Bátran és boldogan kell bizonyosságot tenni amellett, hogy a kétségbeesés és reménytelenség utvesztőjéből csak úgy kerülhet ki az egész világ, ha követi az utat, amelyre a mi Urunk, a Krisztus, mutat: Uj parancsolatot adok néktek, hogy egymást szeressétek.

Az alkotmány kihirdetésével új uton indul el országánk népe. Ennek az utnak vezércsillaga legyen a szeretet, a békességnek, összefogó jóakarata, a közös alkotó munkában egyesítő jóindulatnak szava. A mi egyházunk nagy reformátora, Kálvin, Isten iskolájának mondotta az egyházat. Mi, az egyház tagjai, iskoláinkban, templomainkban, egyházunk különböző belmissziói szervezeteiben, egész társadalmi tevékenységünkben, igaz odaadással fogunk dolgozni azért, hogy kivegyük méltó részünket az országépítő munkából, hogy a mi egyházunk, mint Isten iskolája, a munkában hűséges, a szeretetben tiszta, jó polgárokat neveljen az állam számára. Dolgozunk azért, hogy a mi egyházunk olyan polgárokat neveljen, akik a Király és a haza iránti kötelességük feddhetetlen betöltése által tesznek jóbizonyosságot hitük evangéliumi ereje mellett.

Atyámfiak! Ez ünnepi órában, amikor komoly, nagy állampolgári kötelességeitek hűséges betöltésére int az Anyaszentegyház titeket, lelketekre kötöm az apostoli figyelmeztetést: »Kövessétek mindenki irányában a békességet és a szentséget, amely nélkül senki sem látja meg az Urat,» (Zsid. 12:14.) Meg ne felejtkezsetek Pál apostol

inte'mének igazságáról: »A törvénynek betöltése a szeretet. Adjátok meg mindenkinek, amivel tartoztok akinek az adóval az adót, akinek a vámmal a vámot, akinek a félelemmel a félelmet, akinek a tisztességgel a tisztességet. Senkinek semmivel ne tartozzatok, hanem csak azzal, hogy egymást szeressétek, mert aki szereti a felebarátját, a törvényt betö'tötte.« (Róm. XIII. 7. 8.)

Ha embereknek vagy angyaloknak nyelvén szólnék is, szeretet nélkül semmi vagyok. Igen, a szeretet az egyedüli krisztusi erény, a szeretet nem kérkedik, nem gondol gonoszt, nem keresi csak a maga hasznát, együtt örül az igazsággal, mindent elfedez, mindent hiszen, mindent remél, a szeretet az egyetlen hatalom, amely megújítja és megszenteli az egyén életét és széppé, boldoggá teszi a családi hajlékot, új fejlődés áldott útjára indít el és tesz boldoggá népeket és nemzeteket. Egy nagy egyházi atya, mondotta volt, hogy az embernek lelke annyit ér, amennyi szeretet van benne. Egy kiváló államférfiu pedig azt mondotta, hogy ha hatalmában lenne, a krisztusi evangélium magvaival hintené be hazája földjét, mert mindennél többrebecsülendő egy igazán keresztyén nép, mert csak az tud tiszta szívvel lelkesedni nagy eszményekért, csak az tud igazi hősiességet kifejteni az egyetemes nagy célok szolgálatában, a közös érdekek megvédésében.

Ilyen hittel, ilyen meggyőződéssel töltsük be családunk, egyházunk, országunk körében hivatásunkat, hogy becsületos és hű szolgálatunkkal mi is hozzájáruljunk ahhoz, hogy a mi országunk életét is fényvel ragyogja be az Isten sátorának, a békességben és szeretetben való boldog, megelégedett életének áldása. Amen.

Nagy Imádság.

Áldott Isten! Mennyei édes Atyánk a Jézus Krisztusban! Alázattal borulunk le szent színed előtt, kérjük áldásodat, megszentelő kegyelmedet. Hálát adunk irgalmadért, mellyel megengedted nekünk, hogy elődbe járuljunk könyörgésünkkel.

Jóságos Istenünk! Te arra intettél az apostol által, hogy minden időben tartassanak könyörgések, imádságok, esedezések, hálaadások minden emberekért, királyokért és minden méltóságban levőkért, hogy csendes és nyugodalmas életet éljünk, teljes istenfélelemmel és tisztességgel. Hallgasd meg azért jó Atyánk, most is imádságunkat, mikor e drága apostoli intelem szerint szent színed elé járuljunk.

Adj békességet a mi időnkben Istenünk! Áldd meg országunkat. Adjad Atyánk, hogy felséges Királyunk elhatározásából, orszá-

gunk egyező akaratából nyert új alkotmány alapján szép és boldog, a szeretet és hűség lelke által megszentelt élet fejlődjék ki hazánk földjén. Töltsd be békességgel és szeretettel, jóakarattal és egyetértéssel a haza minden gyermekének szívét. Cselekedd, Istenünk, hogy mindenek igaz odaadással engedelmeskedjenek Szent Fiad megtartó parancsolatának: Egymást szeressétek. Áldott Istenünk, tárd fel minden lélek előtt a hűséges és igaz kötelességteljesítésnek útját, hogy országunk minden polgára azon a helyen, ahová bölcsességed állítja, tiszta szívvel, önzetlen szeretettel munkálja és szolgálja a köz érdekét, ápolja a békességet és előhaladást. Irts ki minden gyűlölködést, visszavonást, pártoskodást. Adjad, Atyánk, hogy a polgárok egyetértő munkája nyomán, legyen szép és boldog az élet ezen a földön, a mi hazánkban, amelyet olyan gazdagon fölékesítettél ajándékaiddal.

Kérünk, Istenünk, hogy azokat, akiket akár saját lelkük tévedése, akár mások megtévesztő tanácsa, eltérített a komoly és hűséges kötelességteljesítés útjáról, akik az alkotmány által megengedett eskün kívül más esküvel kötötték meg lelkiismeretüket, kegyelmed által vezesd vissza a helyes és komoly kötelesség betöltésének útjára, a megbocsátás irgalmával oldozd fel léleekben is őket és adj erőt nekik arra, hogy ezután nem kétségeskedő hűséggel járjanak azon az úton, amelyet megmutat előttük a Te igéd, feddhetetlenül töltsék be a Király és a haza iránt való kötelességüket.

Áldd meg a felséges Királyt, második Károlyt, a trónörökösöt, a királyi házat. Adjad Istenünk, hogy népeinek áldott és egyetértő munkája legyen és maradjon mindenkor tündöklő glória Királyunk uralmán. Áldd meg országunk vezetőit, tisztviselőit, összes polgárait. Adjad, hogy mint testet öltött valóság bontakozzék ki országunkban az angyali ígélet; Legyen békesség a földön és jóakarát az emberek között.

Áldd meg anyaszentegyházunkat, hadd legyen mindenkor hűséges bizonyágtevője Szent Fiadban kijelentett megtartó szeretetnek. Áldd meg azokat, akik Sionunk falai között hirdetik a Te igédet. Szenteld meg azoknak szívét és életét, akik Anyaszentegyházunkban a gyermekek tanításával, az ifjak gondozásával, szegényeknek és betegeknek gyámolításával szolgálnak Te néked. Áldd meg népünket. Elevenítsd meg benne az igaz hit, a szolgáló szeretet, engedelmes hűség lelkét. Oh adj erőt neki, hogy a Te kegyelmed által bűn és halál hatalmát meggyőzze. Tartsd és szenteld meg, Atyánk, hogy legyen hű sáfára evangéliumi hitünk üdvözítő kincseinek.

Adjad, Istenünk, hogy Anyaszentegyházunk áldott munkája a

szereket lelke által egyesüljön a többi egyházak munkájával, hogy a különböző egyházak egyetértő munkája hozza el erre a földre azt a világot, amelyben a Zsoltáros látása szerint, hűség sarjad a földből, igazság tekint alá az égből, békesség és jóság, irgalmasság és szeretet csókolgatják egymást.

Könyörgünk az egész világ békességéért. Oszlass el, Istenünk, a népek között minden félreértést, bizalmatlanságot, gyűlölködést. Adjad, hogy egyesüljenek mindenk a Te irántad és egymás iránt való igaz szeretetben. Oh, Istenünk, mindnyájunk gondviselő Édesatyja, hadd legyünk egymásnak igaz testvérei. Teremts bennünk tiszta szívet, oh Isten, és az erős lelket ujítsd meg mi bennünk.

Mutasd meg, Istenünk, a Te megtartó szeretetednek dicsőségét abban, hogy légy a szegénynek gyámola, a betegnek orvosa, az elhagyatottnak védelme, a bűnösnek megtérítője, hogy így az egész megváltott emberiség szívéből szálljon Tefeléd a hálaadás örömeke.

Dicséret, dicsőség, tisztesség és hálaadás térjen a Te nagy nevedre. Atya, Fiu, Szentlélek, teljes Szentháromság, egy, örök, igaz Isten. Most és mindörökké Ámen.

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

„Reformátusok Lapja” a Pi-ter. Craiului Ref. Egyházker. Hivatalos Közlönye

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	OO	Előfizelési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	OO	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Alexandrii 31.	OO	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	OO	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Egyházkerületünk kiadásában megjelent
Nagybetűs
hangjegyes énekeskönyv
szines és fekete vászonkötésben ára 100

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

M. st — Nagytiszteletű

Oficiului Parochial Református
 Református Lelkészi Hivatalnak

Jud. Bihor

Tinca

REFORMÁTUSOK LAPJA

Primredactor: DEBRECZENI I. Redactor responsabil: KOVÁCS J.

Egyházkerületünk problémái.

(Folytatás.)

A problémának az *ifjúságon kívül* is vannak nehézségei: azok a *hatások*, melyek az ifjut körülveszik, megkisértik és hatalmukba keríteni igyekeznek, sőt nagy százalékban hatalmukba is keritik. Ezek közül a külső hatások közül az első és legközvetlenebb még részben *magában az ifjúságban* van, mint korszakban. Annyiban van kívül, hogy kívül van az egyes ifjakon, mert másoktól ered és megvan már akkor, mikor a gyermek ifjúvá serdül. De benne van az ifjúságban, mert többnyire más ifjútól, vagy ifjaktól származik. Ez az a könnyelmű, sokszor léha és nem egyszer bűnös életfolytatás, melyben az ifjúság nagyrésze él falun és városon egyaránt. Sőt nemcsak életfolytatás, hanem életfelfogás ez és gyakran nemcsak az ifjuk nagyrészenek, hanem igen sok felnőttnek is sajátosága és tulajdona. Eszerint az ifjúság elengedhetetlenül szükséges tartozéka a könnyelmű, duhaj élet, melyet virtussá emel és amely nélkül nem is tartja ifjunak, »legénynek« az ifjut. Hány apa gyönyörködik fiának első mámoros duhajkodásában és hány anya ad pénzt serdülő, kamaszodó fiának, hogy kocsmába menjen! Ennek az eredménye aztán, hogy falun vasárnap déltől, városon szombat estétől hétfő hajnalig tart a tánc, a mulatozás, az ivás, a züllés, drága fiatal életek pazar pocsklása, bűnös tékozlása, ragyogni hivatott lelkek beszennyezése és az Isten számára szentelendő napnak a Sátán részére való átadása, istentelen megszenteltetés. Ezek a hatások nemcsak a fiukra jelentenek veszedelmet, hanem a lányokra is. Falun sem kicsinylendő az a veszély, mely a vasárnapi táncokban rejlik, de városon sokkal rombolóbb ezeknek a hatása, mikor a faluról, sokszor távoli vidékekről a városba elkerült leányok együtt isznak a legényekkel és mámorosan térnek sokszor nem is haza, szolgálati helyükre és lesznek anyjává egyre növekvő számú törvénytelen gyermekeknek.

Másik külső hatás a *szélsőséges irányokban* van. Ezek hol nyíltan, hol titokban munkálkodnak és hódítanak. A gyermekkorból növekvő ifju lélek számára az ujság vonzó erejével hatnak és

400
270

640
1100

2740

könnyű dolguk van, mert olyan eszközökkel és módszerekkel működhetnek, melyekkel nem vehetjük fel, de nem is akarjuk felvenni a versenyt. Megnyugtató helyett izgatás a módszerük, ami a forrongó ifju lélekhez hamar odatalál. Lázítani különben is mindig könnyebb, mint békességet teremteni és a romboló munka mindig gyorsabb, mint az építő. A szélsőséges irányok, materialisták és közelebbi és kézzel foghatóbb célokat tudnak felmutatni. A közelebbi cél több embert sarkal elérésére, mint a távolabbi, épügy, mint ahogy a gyorsabb haszon, — még ha kisebb is, — több embert kecsegtet. Nagy és távoli célokért, különösen, ha azok eszményiek, csak a legnagyobb lelkek lelkesednek és képesek kitartani. A szélsőséges irányok a fiatal lelkeket sohasem a mozgalmuk távoli, nagy-nak tartott eszményi céljával ragadják meg, hanem azzal, amit belőle legközelebről és legközvetlenebbül felmutathatnak a számukra és nem a lélek, hanem a test számára. Ezért van könnyebb dolguk, ezért érnek el gyorsabban eredményt és ezért jelentenek nehézséget, akadályt, sőt veszedelmet az evangéliumi ifjusági munkára nézve.

Harmadik külső hatás, mely e munkában nehézséget jelent *más egyházakban* van, ott t. i. ahol a lakosság több felekezethez tartozik. Különösen a róm. kath. egyház és némely helyen a szekták okoznak nehézséget. Az utóbbiak kisebb, az előbbieket nagyobb mértékben. A róm. kath. legényegyletek nagy számmal szivják magukba a városokban a fiu ifjuságot, legravaszabb eszközeivel dolgoznak. A sport különféle nemei és közöttük a football-mánia, a kuglizó, a billiárd termék, a pompás saját helyiségek, a bennük gyakran rendezett táncmulatságok és majd minden legényegyletben ott van az italmérés, úgy, hogy ezek alig tekinthetők másoknak, mint egyházi kávéházaknak, mulatóknak, kocsmáknak, melyekben télen földig álló füstben csattognak a zöld posztón a golyók, nyáron pedig döng a kuglizó és késő éjszakáig messzire zeng a mámoros nóta. Hogyne vonzaná a vig élet a rá hajlamos ifjuságot és hogyne mennének a minden esetben nagyobb reklámmal dolgozó egyesületekbe a református ifjuság tagjai is, mikor ott a legnagyobb szivességgel fogadják, kitüntetik, tisztségekben részesítik. Egyik ilyen legényegyletnek éveken át pl. egy református ifju volt a titkára, az első tisztviselője. Ha talán nem is gyakran történik meg, hogy az így odavonzott ifjakat leszakítanak egyházunk testéről, de egyházunk életétől elvonják, iránta közömbössé teszik, megakadályozzák, hogy egyházunk hatását reájuk épen a legfogékonyabb korban kiterjessze, áldását megérezhessék és — ami legfontosabb — lelküket az Úr Jézus az ő evangéliumával megragadja.

A probléma nehézségeinek további, tehát az ifjúságban saját magában és az őt körülvevő hatásokban rejlő nehézségek után a harmadik csoportja a magunk egyházában és ott a *felnőttekben, az öregekben* van. Ez is három alakban nyilvánul meg: *általában, a szülőkben és a presbyteriumban.*

Általánosságban két szomorú jelenséget tapasztalunk: közönyösséget és féltékenységet. Az öregebbek egy részét teljesen hidegen hagyja az ifjúság sorsa és így az ifjúsági munka. Nem törődnek vele, egyáltalán nem érdekli őket, úgy tekintik, mint a mi nem tartozik reájuk. Így aztán természetes, hogy semmiképen sem jönnek segítségül és még kevésbé támogatják a munkát áldozattal. Az öregebbek másik részét nem hagyja hidegen, de kellemetlenül érinti és féltékenységet ébreszt benne a fiatalsággal való foglalkozás, vagy éppen a fiataloknak külön közösségbe tömörülése. Mintha az öregek és fiatalok közötti örök ellentét ütköznék ki ebben is. Vannak az idősebbek között, akik minden téren, világi vonatkozásban is ellenzik a fiatalok támogatását, bátorítását, ambíciójuk növelését, azzal az indokolással, hogy elbizzák magukat, de ennek az indoka mindig a — sokszor tudat alatt levő — féltékenység. Gyakran görbe szemmel néznek magára arra a lelkipásztorra is, aki az ifjúsággal szeretettel és eredménnyel foglalkozik. — Mikor Sámuel az Úr parancsából elmegy Betlehembe, hogy Isai fiai közül az ifju Dávidot kiválassza, »a város vénei megijedének és eleibe menvén mondának: Békesség e a te jöveteled?« Ezekhez a vénekhez hasonló ma is az öregek része, akik — ha a fiatalokat keressük és hívjuk az Úr Jézus számára, — ma is azonnal megijednek.

Találkozunk nehézségekkel a *szülők* körében ma is. Tagadhatatlan, hogy vannak olyan szülők, akik meghatottan adnak kifejezést hálájuknak azokért az áldásokért, melyeket gyermekeik az ifjúsági egyesületeknek köszönhetnek. Vannak, akik önmagukat sajnálva, sóhajtik: bár mivelünk is így foglalkoztak volna, mint ma a mi gyermekeinkkel. De sajnos, többen vannak, akik az ifjúságért és a saját gyermekeikért folyó munkát nemcsak nem támogatják, hanem valósággal akadályozzák. Férfi- és nőszövetségi tagok nem küldik a családjukban levő fiatalokat az ő szövetségükbe, vagy ha azok vágnak oda, nem szívesen engedik. Hány fiunak, vagy leánynak valóságos harcot kell vívni szüleivel, hogy az ifjúsági összejöveteleken megjelenhessék. Ha pedig a családban valami nézeteltérés fordul elő gyermek és szülő között, akkor véleménykülönbségnek az oka a szülő előtt az IKE, vagy a Leányszövetség. Egy apa leányáról, ki a neki nem tetsző fiatalember közeledését szívesen fogadta, mindenáron megakarta állapítani, hogy leánya engedetlenségének a

Leányszövetség az oka. (Mellesleg megjegyezve, a legszolgálatké-szebb és otthon is a legszorgalmasabb leány volt és utóbb, az apa hozzájárulása után a legboldogabb házastársak lettek.) Egy másik apa pedig, mert leánya az énekóráról valamivel később ment haza, emiatt méltatlankodó levelében azt írta, hogy az ifjusági egyesületek nem hoznak az egyháznak annyi hasznot, amennyibe a villanyvilágítás kerül. Ime a szülők egy része abban a téves felfogásban van, hogy ha gyermekük komolyan odaszánja magát az Úr Jézus követésére, abból az egyháznak van haszna és nem gyermekének, meg neki magának, a szülőnek.

Nehézséggel találkozunk sokszor az egyház hivatalos testülete: a *presbyterium* és annak tagjai részéről. Már 13 éve, hogy egyházkerületünk a belmissziót hivatalos munkájává tette, de a presbyteriumok jelentékeny hányada még mindig nem tudja, hogy ennek minden ága és így az ifjusági munka is hivatalos munkája az egyháznak. Sok helyen a presbyterek egy része úgy tekinti ezt, mint a lelkipásztor egyéni kedvtelését. Akik ennél többre értékelik is, azok is távortartják magukat tőle. Megmozdulásaikon, rendezéseiken, imaheteiken elenyésző csekély százalékban jelennek meg, ott is, ahol semmi anyagi támogatásról sem lehet szó. Vannak presbyterek — és pedig sokszor igen értékes emberek, — akiknek gyermekei nincsenek benne az ifjusági egyesületekben. Tevőlegesen, segítő szándékkal pedig — egy-két tiszteletreméltó kivételtől eltekintve — egyáltalán nem vesznek részt. Mikor egyszer egy intelligens presbyteremet arra kértem, hogy egy alkalommal ő is tartson az ifjuságnak előadást, gúnyos mosollyal így válaszolt: hát még mit nem?

Igy a lelkipásztor legtöbbször egyedül marad és vivja a kemény prófétai küzdelmet nemcsak a külső ellenség ellen, hanem azok ellen akikért egész szívével lelkével munkálkodik: hivei ellen, legdrágább kincseink ellen, azok ellen, akiket a legjobban szeret és feláldozza lelke nyugalalmát, önmagát, csak azért, hogy őket akaratuk ellen is boldogítsa azáltal, hogy odavezesse az ő Urához, akit szolgál s akinek hűséggel szolgálata nemcsak gyönyörű kötelessége, hanem legnagyobb lelki boldogsága.

(Folytatjuk.)

Debreczeni István.

Az arad-i presbiterium kéri azon lelkészi hivatalokat, amelyek még mind a mai napig nem küldték vissza a minden lelkészi hivatal részére (1936 augusztusában) megküldött templomalapunk javára kibocsátott gyűjtőiveinket, hogy ha üressen is, de március 30-ra sziveskedjenek azokat visszaküldeni Viile Satumarei lelkészi hivatalba.

A legújabb theologiai mű.

D. D. D. LL. D. Karl Barth: Die Lehre vom Wort Gottes II. Halbband
Zollikon 1938.

A theologiai tudományos világ minden tekintete jelenleg egy már rég várt s az idén megjelent könyvre irányul: a Barth Dogmatikájának második kötetére. Ha e monumentális (a név- és tárgymutatókat leszámítjuk, 990 oldal) mű címét elolvassuk: »Az Isten Igéjéről szóló tan, Egyházi Dogmatika Prolegomenája«, második félkötet, mindjárt feltűnik, hogy ez még nem akar azzal az igénnyel fellépni, hogy teljes Dogmatika lenne. Ez még csak bevezetés az első félkötettel (510 oldal) együtt. Maga a dogmatika ezután következik négy folytatólag számozott kötetben: II. Az Isten tan, III. A Teremtésről szóló tan, IV. A Kibékítésről szóló tan, V. A Megváltásról szóló tan, amely az eschatológiát fogja magába foglalni. Leghatalmasabb lesz, — ha az Isten életet és erőt ad a tudós szerzőnek a további munkára — a Kibékítésről szóló tan.

De térjünk vissza az előttünk levő könyvre, amellyel annyival is inkább kötelességünk foglalkozni, mert írója mindazoknak az egyetemeknek és akadémiáknak ajánlja, amelyek tiszteletbeli doktorrá, illetve professzorrá választották s így a sárospataki theológia akadémia és a cluji theológia is abban a megtiszteltetésben részesültek, hogy azok között lehetnek, akiknek ez a nagy mű ajánlatik. Nekem személyesen kimondhatatlan érték ez a könyv. Amikor olvasom, minden soránál magam előtt látom a tudós professzor szerző prófétai egyeniségét, amint a német szeminárium nagy termében (ott tartja előadásait) ő maga mondja el, mint egy bizonyágtételt, mindazt amit e könyben találunk. Hálát adok Istennek, hogy ott lehettem e könyv megszületésének nagy részénél, hogy sóvárogva várhattam három szemeszteren keresztül a délután négy órát, a Dogmatika óra kezdetét.

A könyv folytatása az 1931-ben megjelent első félkötetnek. Abból az első kötetből emlékezetünkbe kell idéznünk az Ige három formáját: a Kijelentést, a Szentírást s az Igehirdetést. Az Isten egyetlen egy Igéjének ez a három formája van. E három közül a Kijelentéssel kezd részletesen foglalkozni az első kötetben. (8. §.) Ez a második része az Igéről szóló tannak, ami átnyulik a második félkötetben is, ahol tehát a Kijelentésről van szó, majd a Szentírásról (III. rész.) Az Igehirdetésről (IV. rész.)

Az egész prolegomenának célja tisztázni az Ige fogalmát. Célja, hogy megmutassa, hogy Isten Igéje Isten maga az Ő kijelentésében

(I. 1. 32 a Szentírásban, 505 old. I. 2 kötet), az egyház igehirdetésben) I. 2. 831. old.

A Kijelentésre vonatkozólag ezt világosítja meg három nagy kérdésben: ki a Kijelentés alanya (8. §.—12. §.), tárgya (13.§.-15.§.) és hogyan jut a Kijelentés az emberhez (16—18. §.) A Kijelentés alanya a Szentháromság egy örök igaz Isten. Az első szakaszban (8—12. §.) így a Szentháromságtannal foglalkozik. Természetesen nem tárgyalja az egész Istentant, csak annyiban, amennyiben felelnie kell a felvetett kérdésre: ki a Kijelentés alanya? Ezzel az első szakasszal ér véget az első félkötet.

A most megjelent kötet a II. rész a második szakasszal kezdődik, amelyik a Kijelentés tárgyát kutatja. A Kijelentés tárgya az Isten testté lett Igéje. Ezért ez a fejezet az Ige megtestesülésével foglalkozik. A harmadik fejezet a hogyan? kérdésre felel, amelyre nem valami antropológiával felel meg, hanem a Szentlélek kitöltése tanával. A második és harmadik fejezet egymással való szoros kapcsolatát árulja el, a művészi szerkezet is. Mindennek a második fejezetben megvan a maga megfelelője a harmadik fejezetben. Egymást szimmetrikusan egészítik ki. A 13. §. az Isten szabadságáról szól, amely szerint ő szabad, képes magát az embernek kijelenteni, a 16. §. az embernek az Isten iránti szabadságáról, amely szerint a Szentlélek kitöltetése által képes az Isten kijelentését felfogni. A 14. §. a Kijelentés idejéről szól, tehát arról, hogy az Isten a maga idejét nekünk ajándékozza, hogy magát kijelentse, s így a kijelentésében magát ajándékozza, s ezzel szimmetrikus a 17. §, ahol a Kijelentés fényében a vallások, mint az emberi hitetlenség, bálványimádás és önigazságosság jelennek meg. A vallás lázadás Isten ellen. A vallás istentelenség. Az ember ideje még itt sem, vagy talán éppen első sorban itt nem egyezik az Isten idejével. A Kijelentés mintegy felemeli (aufhebt), megszünteti a vallást, azért, hogy igaz vallást teremtsen, kiválasszon, megigazítson és megszenteljen. A 15. §-ban a Kijelentés titka c. alatt a megtestesülés csodájával ismerkedünk meg. Ez nem egyéb, mint Ján. 1:14-nek az exegézise, s a »fogantatott Szentlélektől, született szűz Máriától« tételnek az eddigi theol. irodalomban legragyogóbb magyarázata. A kijelentés titkában az Isten Fia emberré lett, hogy mi Isten gyermekei legyünk. A megfelelő 18. §. az Isten gyermekei életével foglalkozik.

Timișoara.

Horváth István,
s. lelkész.

(Vége köv.)

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Balogh Ferenc, a szelidlelkűségről ismert, hatalmas tudásáért nagyrabecsült lelkipásztor f. évi febr. 26-án, életének 69. évében csendesen, szenvedés nélkül visszaadta nemes lelkét az ő Urának. Tanulmányait Debrecenben végezte hasonló nevű hírneves édesatyja irányítása mellett. Mint kitünően végzett theologus ifju két évet külföldi tanulmányuton töltött el. Volt Párisban, Berlinben, egy évben át pedig Edinburgban gyarapította tudását. Hét nyelvet ismert, legjobban a franciát, angolt, németet beszélte. Mikor külföldről hazatért, a ghirişai egyház választotta meg, három év múlva pedig a marghitai népes gyülekezet hívta el lelkipásztorául. Itt munkálkodott 36 éven át. Szelid lélekkel vezette egyházát, nagy tudással hirdette az igét és lelke jóságával segített a hozzá fordulókon. Irodalmi munkássága, egyházi és társadalmi tevékenysége lelke gazdagságának és sokoldalúságának bizonyossága. Négy évvel ezelőtt nyugalomba vonult és Ghirişara költözött. Temetése február 28-án ott ment végbe, az eriului és carei-i esperesek, a környékbeli lelkészársak, a marghitai presbiterium és nőszövetség kiküldötteinek és az egész ghirişai gyülekezetnek részvételével. — Adjon az Úr a megfáradt hiv szolgának áldott jutalmat, — kedveseinek pedig enyhülést, vigasztalást.

Dr Petzkó Szokolai Ernő, a debreceni református főgimnázium ny. tanára 78 éves korában, február 13-án elhunyt.

HIREK

ÉRTESÍTÉS. Az iratterjesztési osztály közli a lelkészi hivatalokkal, hogy miután a **SZIKSZAI-féle IMAKÖNYV** elkészült, így azoknak szétküldését a korábban beérkezett megrendelések alapján megkezdte, 1 példány kiküldetik a lelkészi hivataloknak is, amelyek példányszámot nem jelentettek be, hogy ezáltal módjuk legyen e kiadványt a hivekkel megismertetni és azt terjeszteni. A kiküldött példányok árával a szokásos jutalék levonása mellett a lelkész urak számlája a nyilvántartási lap »Irat-terjesztés« rovatában megterheltetik a kísérő jegyzék alapján.

A kötési munkálatok nagy költségeire és hosszadalmas elvégzésére tekintettel kérjük, hogy a további példányszámokat lehetőleg mielőbb bejelenteni sziveskedjenek, nehogy a szétküldetés folytonosságában fennakadás álljon be. A mű ára vászonkötésben 130 lei, bőrsarokvászonkötésben 150 lei.

Lelkészmeghívás. Az Orth Imre eltávozásával megüresedett tormac-i lelkészi állására márc. 6-án a gyülekezet 71 szavazattal 51 ellenében Tőkés Béla Béla oradeai s. lelkészt hívta meg.

Eskütétel. Az esperesi kar f. hó 7-én tette le az esküt az

uj alkotmányra, a Püspök ur kezébe, utána pedig a lelkészek tették le az esperesi székhelyeken az esküt.

Társszerkesztők :

Ardai Aladár, Bokor Sándor.
Boruzs Lajos, Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

2245—1938-I. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli Lelkeszi Hivatalnak, Iskolai Elöljáróknak* tudomásvétel és alkalmazás végett közlöm a Vallásügyi Minisztérium 7018—1938. sz. leiratát.

»Református Püspök Urnak Oradea. Van szerencsém megküldeni a Pénzügyminisztérium 421.798—1938. sz. s a bélyegzőknek és pecséteteknek a Nemzeti Pénzverde által leendő készítéséről szóló átiratának másolatát és kérjük, hogy sziveskedjék annak végrehajtását elrendelni és megfelelő rendeletet adni az alantas Intézményeknek. Aláírások.«

A Pénzügyminisztériumnak a fémbélyegzők és pecsétnyomók készítésére vonatkozó intézkedéseit az alábbiakban ismertetjük:

»Másolat: Domnule Ministru! Falșificările de acte publice au fost înlesnite întro mare măsură prin confecționarea sigiliilor și stampilelor Statului la diverse ateliere fără niciun control din partea Statului. Pentru înlăturarea acestui neajuns s'a acordat Monetăriei Naționale prin Decretul-Lege privitor la organizarea și administrarea acelei Regii publice promulgat cu I. D. Regal No. 3710 și publicat în Monitorul Oficial No. 263. din 13 Noembrie 1937. dreptul exclusiv de a executa stampilele sau sigilii în relief pentru autoritățile publice de Stat, județ sau comună. Potrovit dispozițiilor Art. 5 din Decretul-Lege menționat această măsură intră în vigoare în termen de 3 luni dela data publicării Decretului în Monitorul Oficial adică cu începere dela 13 Februarie 1938. Articolul 5 din Decretul-Lege No. 3710—1937 prevede :

»Monetăria Națională are dreptul exclusiv de a executa stampile sau sigilii în relief pentru autoritățile publice de Stat, județ sau comună.«

»Această dispozițiune se va pune în aplicare în termen de 3 luni dela publicarea în Monitorul Oficial a prezentului Decret.«

»Toți cei care vor contraveni acestei dispozițiuni sunt posibili de penalitate prevăzută în art. 393 și urm. din codul penal Regele Carol al II-lea. Funcționarii publici care au dispus confecționarea de

Lattau.
1938 III. 27. Kall.

stampile sau sigilii ale autorităților în ateliere particulare sunt considerați ca complici și li-se vor aplica aceleași pedepse.»

Monetăria Națională are dreptul de control asupra atelierelor particulare de gravură și persoanelor, care exercită această meserie. Ministerul Finanțelor poate aplica la propunerea Monetăriei Naționale, pe baza proceselor-verbale de constatare dresate de organele de control ale acestui Departament, amenzi până la 5.000 Lei, putând dispune chiar și închiderea temporară sau definitivă a atelierului.»

Nimeni nu are dreptul de a instala un atelier de gravură sau a exercita meseria de gravor înainte de a obține autorizația specială a Ministerului Finanțelor, după propunerea Monetăriei Naționale care se va elibera în condițiunile arătate prin regulament.

»Patronii atelierelor de gravură și lucrătorii de gravori care lucrează pe cont propriu sunt obligația a face cerere de înscriere în registrul special al Monetăriei în termen de 3 luni dela intrarea în vigoare de prezentului Decret.»

Pentru aplicarea întocmai a acestei măsuri legale vă rugăm să binevoiți a dispune să se aducă dispozițiunile de mai sus la cunoștința organelor Dvs. în subordine și a instituțiunilor tutelată de dvs. Ministru subsecretar de Stat, (ss) D. Alimănișteanu. pentru conformitate M. Marinescu (ss). Director General, (ss) Oghină.

Másolat a Pénzügyminisztériumnak a Vallás és Művészeti Minisztériumhoz intézett 316.955 sz. átiratáról.

»Miniszter Ur! A közokirat hamisításokat nagymértékben megkönnyítette az a körülmény, hogy az állami bélyegzők és pecséték különféle műhelyekből szereztettek be, minden állami ellenőrzés nélkül. Hogy e hiba elkerülhető legyen az 1937. nov. 13-án megjelent Monitorul Oficial-ban a 3710. sz. magas királyi rendelettel közzé tett rendeleti törvény a Nemzeti pénzverő Intézetnek (Monetăria Națională) adja azt a kizárólagos jogot, hogy az állami, megyei vagy községi hatóságok számára fémbélyegzőket vagy pecsétnyomókat készítsen.

Az említett rendelet-törvény 5. cikkének rendelkezései értelmében ez az intézkedés a törvény-rendeletnek a Monitorul Oficial-ban történt kihirdetésétől, tehát 1938. február 13-tól számított 3 hónapra lép érvénybe. A 3710. sz. rendelet-törvény 5. szakasza a következőket írja elő:

A nemzeti Pénzverdének van kizárólagos joga az állami, megyei vagy a községi hivataloknak pecsétnyomóiról, és domborművü bélyegzőiről gondoskodni.

E rendelkezés a Dekrétumnak a Monitorul Oficial-ban való megjelenéstől számított 3 hónapra lép életbe. E rendelkezések ellen vétők a II. Károly király törvénykönyv 393. és következő paragrafusaiiban foglalt büntetéssel büntetnek.

A közhivatalnokok, kik a hatósági bélyegzők vagy pecsétnyomók beszerzését magán műhelyekből rendelik meg, bűnrészeseknek tekintendők és ugyanolyan büntetésben részesülnek.

A Nemzeti Pénzverőnek ellenőrzési joga van a magán vésnöki műhelyek és azok személyei felett, akik ezt a mesterséget gyakorol-

ják. A Nemzeti Pénzverő javaslatára és a Pénzügyminisztérium ellenőrző közegei által felvett megállapító jegyzőkönyv alapján e Minisztérium 5.000 leig terjedhető pénzbüntetést alkalmazhat, sőt elrendelheti a műhely ideiglenes vagy végleges bezárását is.

Vésnöki műhelyek tulajdonosai, vagy saját számlájukra dolgozó vésnöki munkások e rendeleti törvény életbe léptetésétől számított 3 hónapon belül kötelesek kérést benyújtani, hogy felvétessenek a Pénzverde külön kimutatásába.»

A törvényes intézkedések pontos alkalmazása érdekében kérjük elrendelni, hogy fenti intézkedések Intézményeknek és alárendelt szerveknek tudomására hozassék. Aláírások.»

Oradea, 1938 március 11. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

23—1938. eln. sz. KÖRRENDELET. *A kebelbeli Nt. esperesi és lelkészi hivatalnak.* Borsos Andor gönci főszolgabíró hivatalomhoz intézett kérésére felhívom lelkész testvéreimet, hogy ha valamelyik gyülekezetünkben az 1790—1815 évek között teljesített volna szolgálatot Borsos nevű lelkész, a reá vonatkozó anyakönyvi, esetleg családi vonatkozású adatokat is hivatalommal közölni sziveskedjenek. A fáradság költségeinek megtérítéséről érdekelt főszolgabíró gondoskodik. Oradea, 1938 márc. 8. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

No. 2223—1938-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli egyházi és iskolai hatóságnak.* A miniszter figyelmünkbe ajánlja, hogy a II. Károly Király büntető törvénykönyv 325. fej. tiltja bármilyen földrajzi térkép használatát, árusítását sőt kiakasztását is, amelyben Románia a világháború előtti régi határaival szerepel, vagy amelyen hazánk egyes tartományai más államok határai közé bekebelezve szerepelnek. Az ez ellen vétők a büntető törvénykönyv 325. fej. szerint bíróság elé kerülnek. Ezek alapján szigorú mihez tartás végett emlékezetbe idézem a hiv. lap 1926 évf. 362 old. megjelent 4630—1936. számú körrendeletemet, azzal a kiegészítéssel, hogy 1. A fent idézettek szerint az ilyen térképek miatt bíróság előtt büntető eljárás indul s a büntető elítélés maga után vonja az állásból való eltávolítást is. 2. Ezért szigorúan megtiltom, hogy az ilyen térképeket akárcsak a gondnoki kamarában is megőrizzék, hanem azokat meg kell semmisíteni. 3. Külön felhívom a figyelmet arra, hogy a Tiszántúli Egyházkerület régi térképe szintén a fent említett második csoportba tartozik. Ugyanezen körrendeletem egyéb intézkedéseit azzal egészítem ki, hogy a zászló normális mérete 2 szer 1 méter (2 szer 0.70 helyett). Tanszerraktárunk is csak ilyen méretű zászlókat adhat ki. Oradea, 1938 március 10. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

No. 2214—1938-II. KÖRRENDELET, *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak, elemi és középiskolai vallástani lelkésznek.* Tudomásvétel és esetleges kifogások esetén az ellenőrző közegek részéről, mihez tartás végett közlöm a miniszter rendeletét vallástani kézikönyveink engedélyezéséről.

Ministerul Educațiunii Naționale, Direcțiunea Invățământulu Particular și Confesional Nr. 25575—938 Oficiul Episcopesc reformat Oradea. Domnule Episcopesc, ca răspuns la adresa Dvs. cu Nr. 1336—938, vă facem cunoscut că Ministerul aprobă menținerea dispozițiunilor luate prin ordinul Nr. 185768—937, referitor la folosirea manualelor de religie, în școlile de sub autoritatea Dvs. bisesicească, până la expirarea termenului de aprobare al acestor manuale (an. școlar 1939—40). Director, ss, A. Calugăru, Șeful serviciului, ss. A. Popovici.

Válaszul 1336—1938. számú felterjesztésére van szerencsém közölni, hogy a minisztérium jóváhagyja a 185768—1937. számú rendeletben tett intézkedések fenntartását a vallástani kézikönyvek használatára nézve az Ön egyházi hatósága alá eső iskoláknál, ezen könyvek engedélyezési határidejének lejáratáig (1939—40 tanévig.) Oradea, 1938 március 9. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

2305—1938-III. KÖRRENDELET. *Az alant felsorolt egyházközségek érdemes Presbitériumaihoz.* Tekintettel arra, hogy az egyházi ingatlanok tűz ellen való biztosítási díja az 1938-ik évre vonatkozólag a biztosító társasággal fennálló szerződés alapján legkésőbb 1938 évi január hó 31-ig befizetendő lett volna, annyival is inkább, mert a késedelmes díjfizetésből származó következményekért a biztosító társaság felelősséget nem vállal, ennél fogva felhivom a díj fizetésben késedelmes Bunea Mică, Dumbrava, Peregul Mare, Clopodia, Fizeș, Timișoara, Vălceni, Biharea, Episcopia Bihor, Sântion, Borș, Aleșd, Fughiu, Oșorheiu, Cetariu, Săldăbagiu de Munte, Uileacul de Munte, Hodiș, Santăul Mic, Tileagd, Santăul Mare, Niuved, Chiugiu, Poșolaca, Uileacul de Criș, Vadul lui Carol al II-lea, Șișterea, Albiș, Târgușor, Roșiori, Vaida, Ciocaia, Adoni, Abram, Buduslău, Cheșereu, Cubulcut, Valea lui Mihai, Olosig, Simion, Tarcea, Galoșpetreu, Sânnicolaul de Munte, Sântimreu de Munte, Mișca, Pișcolt, Poclușa de Barcău, Sâniob, Săcueni, Tăuteu, Abramuş, Adrian, Botiz, Boghiș, Dabolț, Agriș, Baia Sprie, Halmeu, Iojib, Mărtinești, Culciul Mic, Pelișor, Remetea oaș, Micula, Tăuții-Maghe-rauș, Bocicoiul Mare, Culciul Mare, Tarna Mare, Ambud, Petin, Păulești, Dorolț, Nisipeni, Dără, Doba, Corod, Apatău, Cărășeu, Satu-Mare, Ardud, Satumare Munțiu, Odorău, Berindan, Seini, Viile Apei, Tămășeni, Turulung, Vama, Berea, Ciumești, Petreu, Dobra, Domănești, Dindești, Andrid, Curtuiușeni, Ghenciu, Ghirișa, Irina, Capleni, Craidorolț, Moftinul Mic, Cărei, Sanislău, Beiuș, Negru, Uileacul de Beiuș, Lunțreni, Cermeiu, Iarmata Neagră, Ginta, Gheșea, Supleac de Tinca, Sinteia, Ceica, Boiu, Vânători, egyházközségek Presbitériumait, hogy e kötelezettségüknek azonnal annyival is inkább tegyenek eleget, mert ellenkező esetben kénytelen leszek az összeg beszédése érdekében a további intézkedéseket haladéktalanul megtenni. Az időközben esetleg előállható károkért az E. T. értelmében a presbitérium anyagilag felel. Oradea, 1938 márc. 9. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Jud. Bihor

Tinca

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

„Reformátusok Lapja” a Piatr. Craiului Ref. Egyházker. Hivatalos Közlönye

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Alexandrii 31.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél.
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Konfirmációi emléklapok

kaphatók a püspöki hivatal nyomtatvány-raktárában

17 x 21 cm. méretű egyszerűbb csinos kivitelben darabonként 1 Lei

21 x 34 cm. méretű díszes kivitelű három színnyomással, darabonként 3 Lei

Konfirmációi emlékkönyv

díszes címlapu, több, mint két iv terjedelmű füzet finom papíron, nagyon
szép **Konfirmációi emléklappal** II-ik kiadás 10 Lei.

Egyházkerületünk kiadásában megjelent

Nagybetűs

hangjegyes énekeskönyv

színes és fekete vászonkötésben ára 100 Lei

KÁLVIN-KÖNYVNYOMDA

Tulajtonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA Dr. LAZAR AUREL 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületben

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

REFORMÁTUSOK LAPJA

Primredactor: DEBRECZENI I. Redactor responsabil: KOVÁCS J.

Egyházkerületünk problémái.

(Folytatás.)

Az ifjúsági probléma lényege: az ifjúság Krisztushoz vezetése. Tehát nem: az ifjúság megnyerése az egyház számára. Van egyház, amelyik megelégszik ennyivel, mert ott a cél az egyház, az egyedül üdvözítő egyház. Szerintünk a cél Krisztus és minden más csak eszköz: Eszköz az egyház és eszköz — mint ennek egyik, az ifjúság nevelésére szolgáló szerve — az Ifjúsági Ker. Egyesület, vagy a Leányszövetség is. Most már, ha az egyesületek szempontjából nézzük, akkor a munka három irányu: u. m. az ifjúság *megnyerése* az IKE, illetve a Leányszövetség számára. 2. Az ifjúságnak ezekben az egyesületekben *vezetése és megtartása*. 3. Az ifjúság *további irányítása* az egyház számára. Mind a három külön, önmagában is megannyi probléma.

Már maga a *megnyerés* is számtalan nehézségbe ütközik az előbb felsorolt, az ifjúságban és a rajta kívül levő akadályok miatt. Az életet távolban látó és csak a földi életet és csak a felületén, külsőségeiben szemlélő, amellet számtalan, velünk ellentétes hatás által ostromolt fiatal lelkeket, egy tisztán lelki közösség számára megnyerni a legnehezebb feladatok közé tartozik, ami még nehezebb lesz akkor, mikor megvalósításában ugyyszólván senki sem támogat. Az ifju lelkeket a nagy, hangzatos jelszavakkal dolgozó törekvések ragadják meg és mi ezekhez nem folyamodhatunk. Az ifju léleknek nincs komoly kritikája és ezért nem tud különbséget tenni a hangzatos, de üres jelszó és a csendben, de szeretettel kínált igazi érték között.

Ha sikerült megnyerni az ifjúságnak legalább egy részét, újabb nehézséggel jár a *megtartás*. Gyakran megtörténik, hogy sikerült aránylag nagyszámu tagot összetoborozni, akik az első két három összejöveten megjelennek, de aztán mind többen és többen maradnak el, úgy, hogy felényire, vagy harmadára apad le a számuk. Csalódtak: nem azt kapták, amit vártak. Ez rendszerint a nagy propagandával előkészített és összetoborzott egyesületeknél következik be. A hangos reklámra összegyültek, valami csudát vártak,

maguk se tudják, mit — és mikor nem nyerték meg, kielégületlenül távoztak, hogy soha többé be ne tévedjenek. Másik része pedig azért hagyja ott az egyesületet, mert nem külső csudát, hanem nagyon is belső, mély, lelki nyereséget várt, de nyereséget. Az ifjuszivben ugyanis kétszeres mértékben meg van az az emberi gyarlóság, hogy mindenkitől csak vár. Adni alig ad, hanem az csak kapni szeretne. Minden belépő tag azt várja, hogy mindenki őt becézze, reá árássa szeretetét anélkül, hogy bárki felé is hasonló érzésekkel fordulna. Ha pedig ezt nem kapja meg, vagy nem olyan mértékben, mint óhajtja, akkor újra csalódottnak érzi magát és kimondja az ítéletet, hogy a tagok szeretetlenek és ő vele nem törődik senki. Aztán tovább megy: őt lenézik, majd: kinézik, tehát nem érdemes közéjük eljönni. Ez főképen a nagyobb taglétszámú egyesületeknél és inkább a Leányszövetségeknél tapasztalható. A megmaradottakra nézve is van egy veszély, az ifju temperamentumokban rejlő kísértés, ami a megtartást megnehezíti. Ez egyfelől a fiatalos heveség, másfelől a tulságos érzékenység. A kettőből aztán a sértődések egész sora következik be. Hol ez, hol az érzi megbántottnak magát, igen gyakran olyan esetben is, mikor a vádolt sértőnek sejtelve sincs az egésről.

Ugy a megnyerésre, mint a megtartásra nézve szinte problémává lesz a *módszer* kérdése. Közvetlen, vagy közvetet, direkt, vagy indirekt módszerrel munkálkodjunk? Egyenesen és kizárólag csak az Isten Igéjével hassunk-e a lelkekre, vagy mellette más világi táplálékkal — mint csalátekkel? Adjunk nekik kulturát, sportot, szórakozást és közte az Igét? Ezzel kapcsolatban mintegy feleletül felmerül a kérdés: mit akarunk: tömegeket összegyűjteni az egyház cége alatt, vagy hívő lelkeket, ha kevesebb is a számuk? A szervezet, a keret lesz a cél, vagy a tartalom? Sport, műkedvelő előadás, vagy bibliaóra? E tekintetben külön probléma a városi és a falusi ifjuság. Éppen ezért a módszer se lehet egyféle. A falusi ifjuságot jobban össze lehet gyűjteni az Igével, vagy mondjuk a négyes program falun megvalósítható részeivel, míg a városon tisztán csak ezzel már alig lehetséges. Itt sok más irányu és nagyon is világi eszközökkel dolgozó egyesületnek, mint versenytársnak hatását kell ellensúlyozni és bizony nem egyszer kell az ő eszközeikkel, vagy legalább is hasonlókkal munkálkodni, hogy — különösen a fiu ifjuságot — megtarthassuk. Természetesen azonban csak annyiban folytathatunk ezekhez az eszközökhöz, amennyiben nem állanak céllal és meggyőződésünkkel ellentétben, vagy anyagilag képesek vagyunk rá. Nem rendezhetünk vasárnap délutáni tánckolonokat, nem nyithatnak »szent kocsmákat«, nem tarthatunk profi fotballistá-

kat, de ifj. énekkar, zenekar, önképző órák, nyilvános előadások, sport-szakosztály, kirándulások egybekötve missziói munkával mindenestre összeegyeztethetők. Teljesen igaza van annak a komoly, hívő lelkű ifjunak, aki ezt mondta: tessék elhinni, hogy mi sem a bibliáért jöttünk ide az egyesületbe, de itt szerettük meg a bibliát, az Isten Igéjét s a templomot.

A munka harmadik iránya az ifjuság *további irányítása* azzal a céllal, hogy az egyháznak értékes és munkás tagjai legyenek, sőt közülök kiváló vezetők kerüljenek ki. Ennek elérése céljából mindenekelőtt arra kell törekedni, hogy kiirtsuk azt a téves felfogást, mely szerint az ifjusági egyesületek, különösen az IKE csak az egész fiatalok egyesülete, melyben legfeljebb csak addig maradhatnak, míg a katonaság ideje elkövetkezik. Arról kell a tagokat meggyőzni, hogy mindaddig itt a helyük, míg családot nem alapítanak, azután meg a Férfiszövetségben. Sőt nem is annyira meggyőzni, mint inkább nélkülözhetetlenné kell tenni számukra az egyesületet. Szükséges, hogy a fiatalság komolyabb éveiben is állandóan az Ige hatása alatt az Úr Jézussal éljen és ez a lelkület állandóvá legyen benne, hogy ne csak muló hangulatokat keltsen, hanem életformáló erővé, sőt élettartalommal legyen számára.

Különösen nagyfontosságú az *intelligens ifjuság irányítása, a jövődő református intelligenciának és közülök egyházunk jövődő világi vezetőinek nevelése*. Ez végtelenül komoly része az ifjusági problémának. Elöttem áll a multból nem egy — a liberális éra alatt felnövekedett — világi férfiú alakja, kik egyházunk egy-egy magasabb tisztségét töltötték be és nagyon tiszteletreméltó igyekezettel becsületesen szolgálni akaró lélekkel munkálkodtak, de önmaguk érezték legjobban, hogy mennyire hiányzott belőlük sok minden, amit a multban nem szerezhettek meg, talán még a szülei házból sem hozhattak magukkal. Sokszor megvolt minden készségük és képességük, csak az *egy szükséges dolog* hiányzott a lelkükből. Ez a tapasztalat egyik súlyos érv amellet, hogy többet kell törődni azokkal, akikben a jövődő vezetőket, legközelebbi munkatársainkat reméljük. De van még egy súlyosabb is. Ha az utánunk jövőket keressük a világiak között, nem látjuk őket: hiányzik az utánpótlás. Nincsenek, akik a ma élőket közvetlenül felváltsák. Későbbiek vannak, de nincs, aki a maiak nyomába lépjen.

Azért kell sok gondot és sok szeretetet fordítani az intelligens ifjuságra, hogy ha talán majd gyorsan kerülne sor rájuk, ha hirtelen kell a távozó öregeket felváltaniok, készen és képesek legyenek megfelelni a rájuk váró nagy feladatoknak és hívő lélekkel tudják

betölteni hivatásukat. Hogy ne csak bölcs kormányzók, igazságos ítéltelevők, hanem világító lelkek, fáklyahordozók, misszionáriusok legyenek. Ez a mai vezető nemzedék súlyos és felelőségteljes kötelessége és pedig lelkészeké és világiaké egyrént.

(Folytatjuk.)

Debreczeni István.

A legújabb theologiai mű.

D. D. D. LL. D. Karl Barth: Die Lehre vom Wort Gottes II. Halbband
Zollikon 1938.

(Folyt. és vége.)

A III. rész a Szentirással foglalkozik, s három §-ra oszlik a kijelentésről szóló rész három szakasza szerint: az első szakasz megfelelője: Isten Igéje az Egyház számára. Isten a maga kijelentését adja prófétáknak és Mózesnek, az apostoloknak és az evangélistáknak. Az egyházhoz az által beszél, hogy ezek a kijelentést írásba foglalják. De ezeknek írásain át ugyanaz az Ur beszél az egyháznak, mint aki a prófétáknak és az apostoloknak. Isten Igéje itt is, ebben a formában, a Szentirásban is egyenlő, azonos Istennel. Nem arról van tehát szó, hogy ő most kevésbé jelentené ki magát. A kijelentés objektumának megfelelője a tekintély kérdése, az Egyház tekintélye, amelyik magának csak egy közvetett, relativ és formai tekintélyt tulajdoníthat, mert közvetlen, feltétlen, és korlátlan tekintélye csak a Szentigének lehet az egyházban. A róm. állásponttal szemben kimutatja, hogy a tényleges tekintély ott teljesen hiányzik, mert el van szakitva a feltétlen tekintélytől. Igazi tekintély csak az Ige alatt, tehát csak az evangélikus egyházban létezik.

A Szentlélek kitöltetésének megfelelő § itt az Egyház szabadságáról szóló 22. §. Közvetlen és korlátlan szabadsága csak az Igének lehet az egyházban. Magának az egyháznak csak az Ige alatt lehet szabadsága, de ez az egyetlen igazi szabadság, nem pedig az új-protestánsok ügyvélt szabadsága, amelyik nem különbözik a zsarnokságtól.

A IV. rész az egyházi igehirdetéssel foglalkozik. Foglalkozik az igehirdetéssel, mint az egyháznak adott megbizatással, amelyikben ezért úgy emberi, mint isteni szavak vannak. A tiszta tan ezért problémája az egyháznak. Majd a Dogmatikával, mint az egyház funkciójával foglalkozik.

A hatalmas munka nem akar valami elszigetelt Dogmatikát nyújtani, amelyik bár a többi theol. disciplina eredményére alapozódik, de azokat csak feltételezné. Elmondhatjuk nyugodtan, hogy akármilyen theol. disciplina után kutassunk benne: mindent meg-

találunk. Vannak kiváló exegetikai és biblikai theológiai részek benne, amilyen: a synoptikusok és János christológiájának különbözősége (15 és köv. old.), több Apokalypsisbeli hely a 14. §. 1. pontjában a Zeit der Erwartun c. pontban a 79—81. old. teljesen biblikai theológia, amelyben az Ujszövetségnek az Ószövetségről szóló bizonyágtételét állítja össze. A 15. §. 2. pontja a Ján. 1:14 exegézise. (»Igaz Isten, igaz Ember.«), a 3. pontban pedig Luk. ev. 1:34 és köv. verseit exegetálja. Nem riad vissza azon helyek magyarázatától sem, amelyeket például a természeti theol. hivi a természeti kijelentés megdönthetetlen bizonyítékainak vesznek, és sorra exegetálja a Róm. 1:18 köv. Ap. Csel. 14: és 17. részeket 332 és köv. oldalokon. A »Die Liebe Gottes« c. pontot (408. old.) a nagyparancsolatra és az irgalmas samaritánus példázatára építi fel, de természetesen nem feledkezik el a különböző jánosi helyekről sem. A III. és IV. részekben sokkal kevesebb az exegézis, ami a tárgynál fogva bár érthető, de egyes helyeken mégis elvárná az ember, például amikor az egyházi hitvallásról beszél (693 és köv. old.), ennek exegetikai megalapozása: a homologiai szó előfordulása az Ujszövetségben, vagy fontos helyek, mint 10:31—33 exegézise.

Alig van ószövetségi könyv, amelyikből nem idéz, ujszövetségi könyv pedig csak egy van: a János III. levele, amelyik nem szerepel.

Dogmatörténeti anyaga legalább is olyan nagy, mint az exegetikai. Nincs a theológia történetének olyan része, amelyből ne idézne, még pedig eredetiből. Nem csak a régi, még a ref. kor előtti római kath. szerzőktől idéz, hanem az azutániaktól is. Szeret a dogmatörténetből egy-egy jellegzetes alakot kiemelni, s annak állítását exegetálva szegzi le mondanivalóját. Sokszor egy-egy fogalmat mutat fel a theológiai gondolkodás folyamán, így például a vallás fogalma történetét (310—317. old.), vagy pedig az egyházi traditio fogalmát 608—637. old.)

Egyháztörténeti — hiszen tulajdonképp a dogmatörténet is részét képezi annak — anyaga sem szegény, s főleg minőségileg rendkívül gazdag.

Részben mint egyháztörténeti, de részben mint gyakorlati theológiai értéket említhetjük az egyházi ének történetéről szóló részt, amint azt »A kijelentés szubjektív lehetősége« c. pontba bele ágyazza, és feltárja, hogy melyik korban volt az egyházi ének valóban felelet Isten igéjére, s melyikben nem volt.

De még mindig keveset mondtunk erről a könyvről, ha itt megállunk. Keveset, mert még nem mondtuk ki azt, hogy azt a hatalmas anyagot Barth professzor a maga tudományos és hívő egyéniségén egészen átdolgozza, életet önt az idézetekbe is, beledol-

gozza a maga rendszerébe, amelyet nem ő talált ki, hanem amelyik neki az Igéből adatott. Bár ő a jelennek szól, a most élő embernek, ő nem egyéni véleményt ad, hanem egyházi dogmatikát ír. Az egész könyvön látszik, mennyire égetik az egyház, a hitvalló egyház jelenleg legsúlyosabb problémái. Az Ószövetség mint a Krisztusról szóló bizonyágtétel (14. §. 2. pont), vagy pedig az egyház hitvallásáról (20. §.), vagy az egyházban levő szabadság kérdései ezért annyira részletesek. Mert ő hitvalló teológus. Nagy munkájában határozott hitvallásszerűség van.

Ő hitvalló teológus, aki teljesen elkülöníti magát az ujprotestánsoknak nevezett háresistól. Ő evangélikus teológus, s nem ujprotestáns. Különösen a 20. és 21. §-ban (a tekintélyről és szabadságról) mutatja ki az uj prot. háresis jellegét, reámutatva arra a közös gyökérre, amely ezeket a róm. kath. egyházzal összetartja.

Timișoara.

Horváth István
s.-lelkész.

A tanítóképzés történeti kialakulása.

Ugy gondolom, nem végzek haszontalan munkát, ha e rövid tanulmány keretében a tanítóképzés fejlődési kérdésével foglalkozom. Hiszen minden tanítót érdekel, kik, milyen képzettséggel tanítottak az évszázadokkal ezelőtti időkben, hogyan jutottunk a tanítóképzés mai stádiumához s mik volnának azok a szükségkörülmények, melyek szinte természetesen odakiváncognak még kiegészítésül a kiképzés körüli hiányokhoz.

Ha a tanítóképzés történeti kialakulását kutatjuk, arra a meggyőződésre jutunk, hogy a tanítóképzés fejlődése szoros kapcsolati viszonyban van a népiskolák megalakulásával. Nagyobb fejlődési lendületről azonban nem beszélhetünk mindaddig, míg az illetékes intézőtényezők a néptömeg nevelésének szükségessége érdekében be nem látták a tanítóképzés radikális reformját. A történelemből tudjuk, hogy a görögök és a rómaiak kulturális fejlődésén már egész sereg tanító munkálkodik, akik a legtöbb esetben a rabszolgák sorából kerültek ki. A középkorban a tanítást a plébánosokon és szerzeteseken kívül az egyházi, kántor, tanulmányaikat be nem fejező diákok, rokkant katonák és mesteremberek vállalták. A reformáció korában sem történt a tanítóképzésre nézve különösebb intéz-

kedés, ami mindkét félnek a gyűlöletig menő hitvitázásai számlájára írható.

A XVII. század második fele azonban nagy koncepcióju eseményeket szül, és Francke August Hermann Halle-i egyetemének számos nevelőintézetet magába foglaló ujszerűsége a tanítóképzést is intézményszerűvé tette. Természetes dolog, hogy a Francke tanítóképzője az akkori kor célirányait és szellemhatását; a poetizmust viselte magán. Francke egyik buzgó tanítványa, Heckel Gyula János, berlini lelkész, a halle-i egyetem kitűnő ismerője, az ott látott tanítóképzés nagyfontosságú célját az önállóság jegyében akarta megvalósítani, s 1784-ben Berlinben más iskoláktól elkülönített tanítóképzőt szervezett. Magyarországon a tanítóképzés céljait ezekben az időkben az 1775-ben megnyitott pozsonyi normális iskola szolgálta. A Mária Terézia-féle »Nevelés elve« (I. Ratio Educationis, 1777.) azon rendelkezésével, hogy minden tankerületi székhelyen egy-egy ilyen normális iskolát kell szervezni, — felismeri a tanítóképzés hiányainak pótlandó szükségét, és erre nézve helyes irányú intézkedéseket is tett.

Nem céлом ugyan lépésről-lépésre haladó pontos körtanulmányt írni, s ezen magamhuzta szabadsági keret talán nem is kötelezne arra, hogy a tanítóképzés időrendszerinti kialakulásának megírásánál Diesterweg jelentőségével is foglalkozzam, de bizonyos más érdemei miatt a Diesterweg neve is idekapcsolódni kívánkozik, melyeket a tanítóképzés fejlődési történetében szerves alkatrészeknek tekinthetünk. Diesterweg Friedrich Adolf Wilhelm, később berlini tanítóképzőintézeti igazgató volt. (1832—1847.) Érdemei: a filantropizmus és Rousseau gondolatelveinek mély ismerése és azok alkalmazásán kívül, a Pestalozzi-féle módszertan szellemének megértése. A tehetségtan, az ismeretek tudatbajutása; a fogalomalkotás és gondolkodás egymáshoz való viszonya, a szemléltetés miatt minden megismerés abszolút fundamentuma s különösen ez utóbbi tudata a helyes tanítóképzés fejlesztésének uttörőjévé tette. *Ő volt az első, aki azt követelte, hogy a tanítóképzők mellett gyakorló iskola is legyen.* Diesterwegnek más tevékenységi céljai voltak, a népiskola fejlesztése, a módszer nevelőhatásává való tétele, a tanítóképzés szervezése, a tanítók műveltségének fokozása, ebből eredően a tanítói tekintély elismertetése, a nevelésben pedagógia elvek uralomrajutása, és a tanítási eredmény elbírálásánál még a művelt laikusoknak is a kizárása.

Az első önálló magyar nyelvű tanítóképző felállítása a kiváló érseknek, Pyrker Lászlónak a nevéhez fűződik. (1828.) Később az a szerencsés változás történt a tanítóképzés további történetében,

hogy nem az elemi hanem a középiskolákból kapta növendékeit. A képesítő vizsgálatokat csak a Bach-korszakban rendelték el, valamint az 1868-as népoktatási alaptörvény pedig a tanítóképzést 3 éves intézménnyé alakította át. Ezt még egy gyakorlati év követte, aminek eltelte után jelentkezhetett a jelölt képesítő vizsgálatra. Ez 1881-ig volt így, amikor is Trefort Ágost miniszter a gyakorlati év megszüntetésével négy éves intézménnyé építette ki a tanítóképzést. Ez az intézkedés alapja lett egy magasabb színvonalra emelkedő olyan munkának, melyben a tanítói szakképzés előtérbe lépett. A magyar tanítóképzés illetékes vezetői csak a világháború után gondoltak arra, hogy a tanítóképzést intenzívebbé tegyék, s a tanítói életviszonyokat szellemi és anyagi szempontból egyaránt a szükségnek megfelelően rendezzék, hogy ezáltal a tanítóságot a tanítás és nevelés nagyobb erőfeszítési lehetőségeihez juttassák, hogy a lélekművelés szántó-vető munkája a nép lelkében rejlő ős-termőképességek csodás gazdagságának igazi kitermelője lehessen. Évégből 1920-ban a tanítóképzést 6 évre emelték fel, de anyagi körülmények miatt 1923 óta újra 5 éves lett. A romániai magyar tanítóképzés ma 4 éves. Legújabb törekvések a *tanítóképzést egyetemi színvonalra akarják emelni.*

(Folyt. köv.)

Salonta

Koós Ferenc
tanító.

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Juhász Péter odoreui lelkész életének 63-ik évében hosszas szenvedés után febr. 24-én elhunyt. Előbb a tanári pályán működött, mint a sighet-i református lyceum tanára, majd igazgatója. Tanári munkásságának értékét igazgatóvá történt megválasztása mutatja legjobban. A lyceum megszűnése után a satu-marei állami lyceum tanára lett, de pár évi ottani munkálkodás után a lelkészi pályára lépett és az odoreui gyülekezet választotta meg lelképásztorául. Tanári működésének idején különösen a magyar nyelvet tanította kiváló eredménnyel és keze alól a kiváló tanítványok egész sora került ki. Tanítványa volt többek között — Sigheten Zilahy Lajos, ott kezdte meg, a költészet terén, írói munkásságát, Satu-maren pedig Dsida Jenő, ki akkor kezdte bontogatni szárnyait. Felesége, leánya, unokái és testvérei gyászolják. Az Ur kegyelme vigasztalja meg mindnyájukat.

özv. Kara Sándorné, Szentkirályi Tóth Ida, Kara Sándor volt reform. főgimnáziumi — majd kollégiumi igazgató özvegye febr. 13-án, életének 63-ik, özvegységének második esztendejében hosszas szenvedés után elhunyt.

Az igaznak emlékezete áldott!

HIREK

Az oradea-i református egyházközség presbiteriuma vasárnap tartotta meg február havi gyűlését, Az ülés iránt igen nagy érdeklődés nyilvánult meg, amire jellemző, hogy a nyolcvan presbiter közül hatvanketten jelentek meg. Sulyok István püspök az ülés megnyitása után felolvasta dr Sarkady Sándor ügyvéd-presbiter kérését, amelyben kérte, hogy az egyházközség ügyészi tisztje alól mentsék fel. Dr Sarkady Sándor közel negyedszázad óta presbiter az oradeai egyházközségnek, évek óta végzi az ügyészi teendőket. A presbiterium dr Sarkady Sándor indokolt kérését teljesítette és elrendelte a titkos szavazást. A szavazás eredményeként dr Csernák István 32 szavazatot kapott és így az oradeai református egyház ügyészévé dr Csernák Istvánt választották meg, aki a megválasztást meghatottan köszönte meg és tett ígéretet, hogy amint családja tagjai évszázadok óta a kálvinista egyház szolgálatában állottak, úgy ő is igyekezni fog ősei nyomdokában járva az egyház hűségese sáfára lenni.

Lelkészi államsegélyek. A Kultuszminisztérium vonatkozó rendelkezése értelmében a püspöki hivatal felterjesztését már megtette a lelkes kar részére engedélyezett államsegély különbözők kiutalására vonatkozólag. A régebben alkalmazott különleges görbék visszaállítása következtében mintegy átlagos 80%-os emelkedés áll így elő az államsegély összegénél. Ez a különbözet egyelőre csak a feb-

ruár és március hónapokra engedélyeztetett, de meg van minden remény hogy az új 1938—39. költségvetési évre szóló összegek megállapításánál és utalásánál is érvényesíttetni fog. A két hónapi különbözeti összeghez, a március havi rendszeres államsegéllyel együtt jut hozzá a lelkes kar, előreláthatólag a husvéti ünnepek előtti napokban.

»Lelkiismereti alap» az Északamerikai Egyesült Államok szövetségi pénztárában. Különös kezelés alatt áll ez a bibliai jelentésű alap az USA adópénztárában és »lelkiismereti alap«-nak nevezik azért, mert olyanok küldenek bele pénzt, akik az államot valamiképpen megkárosították és a lelkiismeretük nem hagyja őket nyugodni addig, míg mulasztásukat, vagy bűnüket jóvá nem teszik. Az állam 1811 óta tartja fenn ezt az alapot, amikor az első öt dollárt kapta ilyen címen. A legnagyobb összeg, amelyet az alap egy személytől valaha is kapott, nyolcvanezer dollár volt. Négy-szerese annak, amellyel a beküldő az államot megrövidítette. Az eredeti összeg négyszeresére emelésében a beküldőt Zákus bibliai főszámvevő példája vezette. A hitetlen Zákus egyszerűjét a »megtért Zákus« egyszerűjévé a »nagy jerikói látogató« ma is bárhol, átváltoztathatja, ha a lelkiismeretünk találkozik Vele.

Külmisszió. Mint ismeretes, Babos Sándor külmisszionáriusunk feleségével és egyben

munkatársával a múlt év április 19-én indult vissza Mandzsuriába, ahova jun. 9-én érkeztek meg Liaoyangba, s innen mentek pár nap múlva Hailungba. Jelenlegi munkahelyük Hailung, ahol már erős benszülött gyülekezet van benszülött lelkipásztorral, templommal. Rajtuk kívül még ott dolgozik két skót misszionáriusnő is. Most várnak egy skót orvospárt. A missziói állomás tulajdonképpen a skótoké és Babosék munkája az övékébe kapcsolódik bele, minthogy a munka anyagi terhének jó felét most is a skótok hordozzák. A télen pl. külön fűtési segélyt is adtak. Körülbelül egy évig kell Baboséknak itt lenniök, ahol most két missziói körzetnek: a hailunginak és a sinpininek vezetőit is helyettesíti. Felesége a nyelvtanulás mellett már kézimunka tanításával szolgál a benszülött gyermekeknek.

Nagyértékű hagyomány birtokába jutott a debreceni kollégium. A nemrég elhunyt Karai Sándorné, a kollégium hosszú ideig volt igazgatójának özvegye végrendeletében nagy alapítványt hagyott a kollégiumra. Egy nagyértékű házat, 20.000 P. készpénzt és férje 5—600 kötetes könyvtárát. A hagyomány diákjóléti alapul fog szolgálni és belőle szegénysorsú kiváló ifjak nyernek támogatást.

A Szikszai-féle: Keresztyéni Tanítások és Imádságok című, mintegy hatszáz oldal terjedelmű örökbecsű imádságos könyv szétküldését márc. hó 16-án egyházkerületünk Irat-terjesztése megkezdte. Az imakönyvet aranyozott vászonkötésben *130 Leies*, bőrsarokkal ellátott kötésben *150 Leies* áron hozza forgalomba. Minden református családi körben ott kell lennie ennek az imakönyvnek. Épen ezért minden Lelkészi Hivatal igyekezzék igényét bejelenteni annál is inkább, mert csak háromezer példányban nyomattattuk ki, tekintettel a nagy anyagi áldozatra, amit a könyv megjelenése érdekében az Irat-terjesztési Osztály hozott. A könyv értékét semmi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a most forgalomba hozott mű a 99. kiadás. Ezzel egyuttal Szikszai György emlékének is áldozni akartunk, születésének kétszázadik évfordulója alkalmával.

A sebişi református belmissziós otthon javára — melynek gondolata Kádár Józsefné nőszövetségi elnöknő lelkében született meg — február hó 20-án műsoros estélyt rendeztek. Az otthon megteremtéséhez eddig már 10.000 lei gyűlt össze.

Társszerkesztők:
Ardai Aladár, Bokor Sándor
Boruzs Lajos, Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

No. 2370—1938-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi és középiskolai hatóságnak.* Tudomásvétel és szigorú mihez-tartás végett közlöm, hogy a miniszterium 33.933—1938 számú ren-deletével feltétlenül megtiltotta, hogy bármely iskolába járó növendékek színházba, moziba, korcsolyapályára menjenek előadási napo-

28.8
225

kon a hét folyamán. Vasárnapokon és törvényes ünnepeken a növendékek szüleik kíséretében vagy az igazgatóság írásos engedélyével mehetnek szini és mozielőadásokra vagy korcsolyázni. Ezen intézkedés ellen vétőket szigorúan meg kell büntetni. Hitfelekezeti iskoláinkban vasárnap és ünnepeken ilyen engedély csak az istentiszteleten s belmissziói összejöveteleken kívüli időre adható. Oradea, 1938 március 15. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

No. 2459—1938-II. **Felhívás.** Tanszerraktárunk iskolai padmintáiból több példány van az egyházközségek birtokában. A padminták a tanszerraktárban elfogytak, beszerzésük nehézségekbe ütközik, ez uton kérjük tehát azokat, akiknek birtokában padminta van s rá szükségük nincs, sziveskedjenek azt beküldeni a püspöki hivatalba, esetleg méltányos csere ellenében.

2474—1938-I. **KÖRRENDELET.** *Valamennyi kebelbeli lelkészi hivatalnak és iskolai hatóságnak.* A Vallás- és Művészeti Minisztérium 8.159—1938. sz. a. megküldte a Földmivelés és Állami birtokok Minisztériumának 34460—1938. sz. átiratot, melyet tudomásvétel végett szószerinti fordításban közlök:

*Az erdei fák és gyümölcsfák ültetésének napja különleges jelentőséggel bír a román nép lelkében és így kérjük, hogy ebben az esztendőben is sziveskedjék segítséget nyújtani ennek a nemzeti megnyilvánulásnak a kifejlődését. Az erdők szükségességének kihangsúlyozására emlékeztetjük, hogy a mult hónapi árvizek által okozott katasztrófa, amivel szemben népességek és hatóságok tehetetlenül állottak, elsősorban annak a ténynek tudható be, hogy a domb- és hegyvidékek elképzeltetlen erdőirtások következtében a föld, a növények visszatartó erejétől megfosztva, a víz a kiméletlen legeltetés következtében a patakok és vizárok által megrongált területekké váltak.

Kötelességünk tehát, hogy minden eszközzel, amire ezt az ünnepséget nagyon is célra vezetők tekinthetjük, küzdjünk az erdőknek a helyi és nemzeti gazdaságban való hasznossága és jelentősége tudatára való ébresztés végett. E célból kérjük Önt, hogy minden alantas hatóságának, akiket egyébként az általunk felhívott megyefőnök ur gyűlésre hívott egybe, hogy a helyi hatóságoknak: erdészeti, földmivelésügyi, iskolai, katonai előképzős stb. hatóságokkal egyetértésben ennek az ünnepnek a megszervezésére vonatkozó programot dolgozzanak ki, hogy minden község tartsa meg ezt az ünnepséget, amelyen biztosítsák az összes iskolai, helyi hatóságok és polgári lakosság részvételét.

Az egyház képviselőinek és az erdészeti hatóságok kiküldötteinek szava remélhetőleg hozzá fognak járulni az erdő és gyümölcsfák jelentőségének megértésére és ezzel hatalmas segítséget fognak nyújtani az általunk elérni óhajtott cél megvalósulásához. Miniszter, sk. Olvashatatlan aláírás. Igazgató erdőmérnök, sk. Olvashatatlan aláírás. Oradea, 1938 március 22. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

„Reformátusok Lapja” a Piatr. Craiului Ref. Egyházker. Hivatalos Közlönye

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Alexandrii 31.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Konfirmációi emléklapok

kaphatók a püspöki hivatal nyomtatvány-raktárában

17 x 21 cm. méretű egyszerűbb csinos kivitelben darabonként 1 Lei

21 x 34 cm. méretű díszes kivitelű három színnyomással, darabonként 3 Lei

Konfirmációi emlékkönyv

díszes címlapu, több, mint két iv terjedelmű füzet finom papíron, nagyon
szép **Konfirmációi emléklappal** II-ik kiadás 10 Lei.

Egyházkerületünk kiadásában megjelent

Nagybetűs

hangjegyes énekeskönyv

szines és fekete vászonkötésben ára 100 Lei

KÁLVIN-KÖNYVNYOMDA

Tulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA Dr. LAZAR AUREL 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületben